

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2669

Dr. Newman's June
Paper Tree care
of trees at -
play work -

511 (076)
12-87

511(076)
12-87

1908

19.04.2013

2 SEP 2006

20 MAY 2010

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

11076
510
76-ԱԱ

Թ Ի Ա Բ Ա Ն Ա Կ Ա Ն

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԹԻԵՐՈՎ ՀԱՐԻՐԻ ԵՒ ՀԱԶԱՐԻ ՇՐՁԱՆՈՒՄ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Փոխադրելի

Մ. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պատկերազարդ

Допущено попечительским советом Кавказского Учебного Округа в качестве учебного пособия для начальных училищ.

Պ Ի Բ Ե Լ 25 Կ Ո Պ

Թ Ի Յ Լ Ի Ս

Электронпечатня „Братство“ Гунибская № 2
1907

2669

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Կենտրոնի 43 Գեորգի Կո

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԹԻԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՀԱՐԻԻՐԻ ԵՒ ՀԱԶԱՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Բ. Տ Ա Ր Ի

I ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ԹԻԵՐՈՎ ՀԱՐԻԻՐԻ ՀՋՐ-ՋԱՆՈՒՄ

I. ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ

1.	20+10	30+30	70+10	30+70	20+80
	20+20	40+30	20+40	60+40	80+10
	20+50	30+20	90+30	40+40	30+60
	20+70	40+40	70+02	30+50	50+50
2.	10+11	30+17	60+25	50+35	20+76
	20+15	20+25	40+57	30+46	20+63
	20+35	40+35	70+13	40+53	30+48
	20+24	20+75	80+17	80+91	40+58
3.	15+10	66+10	38+20	19+50	36+30
	17+20	23+40	46+30	18+70	75+20
	29+20	54+40	53+40	64+30	51+40
	37+30	75+10	64+30	29+70	82+10
4.	20+30+15	19+30+20	30+40+19	36+50+10	
	10+40+19	25+10+40	15+50+20	30+46+20	

90+20+17 35+40+20 20+14+30 10+17+40
50+30+15 17+60+10 40+20+29 20+19+60

5. Փողոցի աջ կողմում 40 տուն կայ, իսկ ձախ կողմում—37: Ընդամենը քանի տուն կայ այդ փողոցի վրայ:

6. Մի ծառից 45 խնձոր քաղեցին, իսկ միևսից—30: Ընդամենը քանի խնձոր քաղեցին:

7. Երկաթուղու վնացքը մի ժամում անցաւ 30 վերստ, երկրորդ ժամում—35, իսկ երրորդ ժամում—20: Քանի վերստ ճանապարհ անցաւ գնացքը երեք ժամում:

8. Մի սայլով 30 փութ գարի բերին ծախելու, իսկ միւս սայլով—17 փութ աւելի: Ընդամենը քանի փութ գարի բերին:

9. Մի այգում կայ՝ 20 խնձորենի, 37 տանձենի և 40 սալորենի: Ընդամենը քանի ծառ կայ այգում:

10. Ճանապարհորդը առաջին օրն անցաւ 30 վերստ, երկրորդ օրը—20, իսկ երրորդ օրը—40 վերստ: Քանի վերստ անցաւ նա երեք օրում:

11. Աշակերտը գնեց երեք գիրք. առաջին գիրքն արժէր 10 կոպէկ, երկրորդը—20 կոպէկ աւելի, իսկ երրորդը—17 կոպէկ երկրորդից աւելի: Քանիսով գնեց նա երեք գիրքը:

12. Կալաժատէրը ծախեց առաջին գնողին 10 ոչխար, երկրորդին—18 ոչխար աւելի, իսկ երրորդին—10 ոչխար երրորդից աւելի: Ընդամենը քանի ոչխար ծախեց կալաժատէրը:

13. 12+5 51+5 41+5 43+6 63+2
14+4 44+3 53+6 62+7 94+3
23+6 37+2 64+4 81+6 82+7
36+3 62+5 91+8 92+7 96+2

14. 8+21 4+74 6+43 8+81 7+91
7+32 3+24 5+82 6+92 7+72
5+41 7+72 4+35 7+81 4+64
6+93 8+51 5+42 3+65 5+73

15. 17+3 72+8 41+9 66+4 24+6
35+5 26+4 54+6 51+9 33+7
47+3 68+2 75+5 73+7 94+6
56+4 82+8 91+9 88+2 85+5

16. 6+24 2+28 5+35 1+99 2+98
5+35 8+32 4+36 8+62 4+86
7+43 9+41 9+81 3+87 7+73
4+56 1+59 2+78 6+54 5+95

17. 12+13 12+21 46+21 63+35 32+46
15+34 33+23 65+32 72+36 53+23
23+45 45+32 24+24 45+24 58+44
42+24 47+41 15+43 43+25 64+32

18. 11+19 55+35 14+16 33+47 34+46
17+23 29+31 12+28 55+25 53+27
34+26 76+24 63+27 51+49 58+42
22+28 44+56 54+36 38+32 60+35

19. 17+4 59+3 24+8 39+5 86+9
48+7 47+6 79+6 46+6 77+8
26+5 48+7 84+9 73+9 66+9
35+7 39+8 33+8 89+4 88+8

20. 6+17 5+48 7+18 2+29 8+68
7+15 7+57 8+26 7+86 9+79
8+26 9+48 4+39 9+23 6+79
9+37 8+67 5+48 8+43 4+88

21. 18+18 25+37 53+28 65+18 86+14
27+27 14+19 76+17 19+28 47+47
36+36 76+18 44+28 35+47 35+35
48+48 36+48 39+39 78+14 78+13

22. 36+45	56+35	48+49	63+18	37+18
25+37	78+19	56+35	17+19	75+16
64+19	25+26	66+29	49+46	25+19
15+18	37+38	39+12	16+28	18+29
23. 35+27	68+18	64+28	39+42	75+16
69+11	36+46	10+17	45+45	28+38
23+48	55+27	17+28	19+25	17+24
65+26	39+38	28+39	36+28	37+47
24. 25+6+8	5+27+7	44+35+5	5+25+14	
37+8+9	4+36+8	17+24+9	7+16+48	
44+5+7	8+15+9	18+25+8	9+35+18	
76+4+8	7+49+6	34+42+15	6+27+29	
25. 25+26+27	37+37+15	18+28+38	39+14+15	
17+18+28	25+37+17	19+29+49	41+14+45	
35+45+15	13+18+19	17+37+27	18+16+19	
16+19+25	15+16+15	10+26+18	35+36+18	
26. 25+6+10	19+19+19	37+17+19	18+37+45	
49+8+18	18+18+18	14+28+17	17+27+56	
56+9+19	25+25+25	16+15+49	19+49+32	
17+8+39	29+29+29	19+19+38	59+18+22	

27. Ծախեցին մի կով 39 ուրբուլ և մի ոչխար 4 ուրբուլ: Որքան փող ստացաւ ծախողը:

28. Ճանապարհորդը առաջին օրն անցաւ 30 վերստ, իսկ երկրորդ օրը—5 վերստ աւելի: Քանի՞ վերստ անցաւ նա երկու օրում:

29. Կալածատէրն ունէր 35 գոմէշ և 49 կով: Ընդամենը քանի եղջիւրաւոր անասուն ունէր նա:

30. Մշակը մի ամսում ջարդեց 27 սաժէն վառելափայտ, իսկ միւս ամսում—29 սաժէն: Ընդամենը քանի սաժէն վառելափայտ ջարդեց նա երկու ամսում:

31. Գիւղացու կինը մի գնողի ծախեց 36 ֆունտ իւղ, իսկ միւսին—39: Ընդամենը քանի ֆունտ իւղ նա ծախեց:

32. Բանուորների մի խմբում կար 57 հոգի, իսկ միւսում—39: Ընդամենը քանի բանուոր կար երկու խմբում:

33. Մի սայլով բերին 37 խուրձ ցորեն, իսկ միւսով—9 խուրձ աւելի: Ընդամենը քանի խուրձ ցորեն բերին:

34. Երկաթուղու գնացրը մի ժամում անցաւ 29 վերստ, երկրորդ ժամում—27, իսկ երրորդ ժամում—35 վերստ: Քանի՞ վերստ տարածուիին անցաւ գնացրը երեք ժամում:

35. Գիւղացին գինեց երեք կով. առաջինն արժէր 28 ուրբլի, երկրորդը—33, իսկ երրորդը—25 ուրբլի: Քանի՞ սով գինեց նա երեք կովը:

36. Մի ծառից բազեցին 39 խնձոր, երկրորդից—29, իսկ երրորդից—27: Ընդամենը քանի խնձոր բազեցին երեք ծառից:

37. Գրավաճառը ծախեց 21 այրբենարան, 27 աղօթատետր և 15 աւետարան: Ընդամենը քանի գիրք նա ծախեց:

38. Մայրս 29 տարեկան է, իսկ հայրս 6 տարով նրանից մեծ: Քանի տարեկան է հայրս:

39. Գինեվաճառը ծախեց 48 շիշ կարմիր և 33 շիշ սպիտակ գինի: Ընդամենը քանի շիշ գինի նա ծախեց:

40. Վաճառականը 75 ուրբուլ տարանք գնեց. այդ ապրանքը ծախելուց նա 17 ուրբլի վաստակեց: Ինչքանով ծախեց նա իր ապրանքը:

41. Առաջին դպրոցում կար 63 աշակերտ, իսկ երկրորդում—18 աշակերտ աւելի: Քանի աշակերտ կար երկրորդ դպրոցում:

42. Որսորդը ծախեց 39 աղւէտի և 26 նապաստակի մորթի: Ընդամենը քանի մորթի նա ծախեց:

43. Չկնորսը բռնեց 54 իշխան և 39 տառևխ: Ընդամենը քանի ձուկ նա բռնեց:

44. Դարբինը առաջին գիւղում ծախեց 47 մանգալ, երկրորդում—24, իսկ երրորդում—14: Ընդամենը քանի մանգալ նա ծախեց:

45. Գործարանում բանում էին 64 տղամարդ և 27 կինմարդ: Քանի հոգի էր բանում գործարանում:

46. Ծառուղու մի կարգում տեղած են 20 հատ լորենի, իսկ միև կարգում—7 հատ աւելի: Ընդամենը քանի լորենի կայ բառուղու երկու կարգում:

2. Հ Ա Ն Ո Ի Մ Ն

47.	17—7	56—6	62—2	29—9	75—5
	25—5	72—2	53—3	38—8	83—3
	38—8	91—1	45—5	42—2	66—6
	49—9	84—4	88—8	57—7	94—4
48.	17—5	77—3	77—4	76—4	86—4
	28—3	84—2	36—5	98—6	95—2
	49—6	76—4	58—6	48—4	78—7
	36—4	98—7	48—7	99—4	67—5
49.	10—4	50—5	20—9	40—8	100—4
	20—6	60—9	60—1	50—3	100—8
	30—3	70—8	70—7	90—4	100—7
	40—7	80—7	80—8	30—5	100—5
50.	12—4	42—5	88—9	83—8	33—7
	23—5	51—6	91—5	92—7	85—8
	27—8	63—6	76—7	41—8	96—7
	33—6	72—7	45—7	52—6	91—9
51.	35—6—7	81—7—6	63—8—6	61—6—6	
	22—8—9	92—9—7	71—9—4	72—7—7	
	41—6—9	31—7—9	25—9—8	83—8—8	
	73—9—5	52—4—9	30—4—7	94—9—9	

52. Հայրս 40 տարեկան է, իսկ մայրս 6 տարով նրանից փոքր է: Քանի տարեկան է մայրս:

53. Մենք ունեինք երկու և կէս զիւժին բաժակ. 7 հատը երեխաները կոտրեցին: Քանի բաժակ մնաց:

54. Մի գիրքն ունի 75 երես, իսկ միւսը—9 երես պակաս: Քանի երես ունի երկրորդ գիրքը:

55. Մի նախրում 56 կով կայ, իսկ միւսում—8 կով պակաս: Քանի կով կայ երկրորդ նախրում:

56. Բանուրների մի խմբում կար 35 հոգի, իսկ միւսում—7 հոգի պակաս: Ընդամենը քանի բանուր կար երկու խմբում:

57. Հացթուխը մի գնողին ծախեց 43 սոմի հաց, իսկ միւսին—8 հաց պակաս: Ընդամենը քանի սոմի հաց նա ծախեց:

58. Մշակը առաջին օրը փորեց 43 արշին երկարութեան ջրի արխ, իսկ երկրորդ օրը—3 արշին պակաս: Քանի արշին երկարութեամբ արխ փորեց նա երկրորդ օրը:

59. Գիւղացու կինը ունէր 42 ֆունտ կարագ. այդ կարագից մի գնողին նա ծախեց 8 ֆունտ, իսկ միւսին—7: Քանի ֆունտ կարագ մնաց նրա մօտ:

60. Դերձակը գնեց սև, կապոյտ և մոխրագոյն մահուդ. սևը 37 արշին էր, կապոյտը 8 արշին պակաս, իսկ մոխրագոյնը սև ու կապոյտից—7 արշին պակաս: Քանի արշին էր մոխրագոյն մահուդը:

61. Խանութպանը ծախեց 36 կոպէկով մի ֆունտ սուրճ, 17 կոպէկով մի քունտ շաքար և մի աման իւղ, որն արժէր 9 կոպէկ պակաս, քան թէ սուրճը և շաքարը միասին: Քանիսով ծախեց նա իւղը:

62. Երկաթուղու գնացրը մի ժամում անցաւ 28 վերստ, երկրորդ ժամում—8 վերստ պակաս, իսկ երրորդ ժամում—9 վերստ պակաս առաջին և երկրորդ ժամերից միասին: Քանի վերստ ճանապարհ անցաւ գնացրը երեք ժամում:

63. Բանուրը 35 ուրլի աշխատավարձ ստացաւ. 6 ուրլու նա հագուստեղէն գնեց, իսկ 7 ուրլին ուղարկեց զիւղ իր ծնողներին: Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

64. Գիւղացիներ ունէր 41 փուխ զարի. 6 փուխը ցանեց, իսկ 9 փուխը ծախեց: Քանի փուխ զարի մնաց նրա մօտ:

65. 30-20 30-10 60-30 80-50 100-40
40-30 60-40 70-20 80-20 100-80
50-20 50-30 90-60 90-30 100-10
70-30 90-50 40-20 60-50 100-50

66. 25-20 67-60 28-20 33-30 37-30
34-30 72-70 97-90 58-50 59-50
45-40 88-80 85-80 46-40 99-90
56-50 36-30 74-70 49-40 86-80

67. 25-10 39-10 71-20 95-20 88-40
48-40 87-50 96-60 75-50 97-30
73-20 75-40 47-30 96-40 91-60
66-50 63-50 51-20 72-50 84-50

68. 20-15 60-43 60-27 90-47 100-96
40-27 70-28 90-73 90-32 100-74
30-17 90-36 30-13 60-52 100-35
50-35 40-15 50-48 70-23 100-19

69. 42-22 83-23 52-32 98-78 45-15
57-37 98-58 65-45 86-46 58-38
64-24 33-23 77-37 79-39 64-44
76-46 46-26 84-54 96-66 72-22

70. 34-13 77-34 69-47 59-24 78-24
56-24 95-53 75-43 68-42 99-76
87-35 89-46 89-45 69-47 85-72
98-43 58-25 67-23 38-24 67-55

71. 43-25 53-29 92-27 71-26 42-15
72-27 62-35 93-75 64-25 72-34

44-17 73-28 84-45 45-17 93-16
72-16 48-19 63-17 51-23 50-26

72. 71-16 93-29 81-26 47-25 63-27
42-17 38-19 72-27 53-18 74-38
53-28 44-13 63-36 71-17 95-49
64-19 55-19 79-19 32-15 81-48

73. 53-29 57-26 88-59 91-78 94-67
84-36 74-38 54-29 82-56 71-26
92-75 82-44 95-57 83-69 82-45
83-54 65-36 56-39 96-39 64-27

74. 51-17-15 81-16-38 72-37-24 95-28-39
53-18-29 70-14-17 54-19-18 74-14-36
61-14-28 35-18-19 61-29-16 57-12-17
62-23-31 64-25-36 99-37-37 75-25-13

75. 42-37+18 18+49-19 76-27+18 87+13-65
53+28-16 54-27+36 55+37-65 47-28+29
36-18+29 43+28-24 49+51-28 36-19+35
44+28-14 64-19+38 36-17+81 97-28-39

76. 38+28-18+51 92-67+75-68 100-45-24+27
96-27+19-34 66+26-54-14 100-25-15+28
87-45+19-28 32-28+57-48 98-59+46-63
100-48-39+47 43+57-68+35 100-78+49-26

77. 49+50-13-29 44-29+17-13 100-69+27-45
32+48-25+17 65-32-29-36 100-67+26-37
29-14+29+37 72-15+26-49 94-86+56-49
72-35-29+45 19+65-37-25 90-45+21-17

78. Մի ձին արժէր 70 ոսրբի, իսկ մի կովը—30 ոսրբի: Քանիսով ձին թանկ է կովից:

79. Վաճառականը 60 ոսրբու ապրանք գնեց և նոյն

ապրանքը 73 ուրբով ծախեց: Քանի ուրբի վաստակեց:
80. Գիւղացին կասելու էր 96 խուրձ ցորեն. ամբողջ
օրւայ մէջ կասեց նա միայն 60 խուրձ: Քանի խուրձ ցո-
րեն մնաց չկասած:

81. Առաջին դասարանում 59 աշակերտ կար, իսկ երկ-
րորդում—20 աշակերտ պակաս: Ընդամենը քանի աշակերտ
կար երկու դասարանում:

82. Եղբայրը քաղեց 52 սունկ, իսկ քույրը—10 հատ
պակաս: Ընդամենը քանի սունկ քաղեցին նրանք միասին:

83. Գործարանի համար մի անգամ բերին 37 սածէն
վառելափայտ, իսկ միւս անգամ—9 սածէն պակաս. մի
ամսւայ ընթացքում գործածեցին ընդամենը 60 սածէն: Ո՞ր-
քան վառելափայտ մնաց գործարանում:

84. Դերձակը գնեց երկու թոփ մահուդ, մի թոփը 45
արշին էր, իսկ միւսը—7 արշին պակաս. 60 արշին մա-
հուդից վերարկուններ կարեց: Քանի արշին մահուդ մնաց
նրա մօտ:

85. Աշակերտն ունէր 78 կոպէկ. նա գնեց 2 գիրք,
որոնցից մէկը արժէր 37 կոպէկ, իսկ միւսը—4 կոպէկ պա-
կաս: Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

86. Գիւղացու կինը 86 կոպէկով մի հաւ ծախեց. այդ
փողերով նա գնեց՝ մի թաշկինակ. մի իլիկ և բուրդ. թաշ-
կինակն արժէր 33 կոպէկ, իսկ իլիկը—6 կոպէկ պակաս:
Քանի կոպէկի նա բուրդ գնեց:

87. Մի կովը արժէ 36 ուրբի, իսկ մողին—34 ուրբ-
ի պակաս: Ի՞նչ արժէ մողին:

88. Գիւղացին գնեց 43 ուրբով մի ձի. նոյն ձին ծա-
խեց 62 ուրբով: Ո՞րքան նա վաստակեց:

89. Արքունական տունը տաքացնելու համար գնեցին
38 սածէն լորու և 72 սածէն թեղի փայտ: Ո՞րքանով թե-
ղին աւելի էր լորու փայտից:

90. Ատիճանաւորը ամսական ստանում է 57 ուրբի
սոճիկ, իսկ ծախսում 38 ուրբի: Ո՞րքան փող էր խնայում
նա ամսական:

91. Երեխան գետից բռնեց 92 ձուկ, որոնցից 27 հա-

տը տուեց իր ազգականներին, իսկ մնացածը տարաւ տուն:
Քանի ձուկ նա տուն բերեց:

92. Տունն ունի 72 պատուհան, որոնցից 48 հատը փո-
ղոցի վրայ են, իսկ մնացածը պարտիզի կողմը: Քանի պա-
տուհան ունի այդ տունը պարտիզի կողմը:

93. Գիւղից մինչև քաղաք 81 վերստ է. ճանապարհորդը
57 վերստ տարածութիւնն անցաւ ձիով, իսկ մնացածը—ս-
տով: Քանի վերստ նա ստով ճանապարհ անցաւ:

94. Գահարանում ունենք 92 դիրք, որոնցից 27 հատը
կայմած են: Քանի հատ առանց կայմի գիրք ունենք պահա-
րանում:

95. Վաճառականը 57 ուրբու ոչխար գնեց. բոլոր ոչ-
խարը ծախեց 68 ուրբով: Ո՞րքան նա վաստակեց:

96. Առևտրականը 84 ուրբու բուրդ գնեց, իսկ 92 ուրբ-
ով ծախեց: Ո՞րքան նա վաստակեց:

97. Կապալառուն տուն շինելու համար ստացաւ 96
ուրբի. 57 ուրբին նա վճարեց բանւորներին: Ո՞րքան փող
մնաց նրա մօտ:

98. Երկու ամսւայ ընթացքում 82 ֆունտ նաւթ բա-
նացրին. առաջին ամիսը բանացրին 38 ֆունտ: Քանի ֆունտ
նաւթ մնաց երկրորդ ամսւայ համար:

99. Մի դիւղում 92 հոգի կայ, որոնցից 35 տղամարդ
են, 9-ով պակաս կանայք, իսկ մնացածը երեխաներ: Քանի
երեխայ կայ այդ գիւղում:

100. 3 սայլով 95 փուլ զարի բերին. առաջին սայ-
լում բարձած էր 32 փուլ, երկրորդում—8 փուլ պակաս:
Քանի փուլ զարի էր բարձած երրորդ սայլում:

101. Տանտիկինը առաջին թիսի տակ գրեց 15 ձու,
երկրորդի տակ—12, իսկ երրորդի—14: Դրանցից ընդամենը
29 ձու գուրս եկաւ: Քանի ձու փչացաւ:

102. Մարդը 32 ատամ ունի, որոնցից 8 հատը կրտ-
րիչներ են, ժանիքները նրանցից 4-ով պակաս են, իսկ
մնացածը սեղանատամներ: Քանի սեղանատամ ունի
մարդը:

103. Մրգավաճառն ունէր 72 նարինջ: Մի գնողին նա

ծախեց 45 հատ, իսկ միւսին—8 հատ պակաս: Քանի նա-
րինջ մնաց մրցալաճառի մօտ:

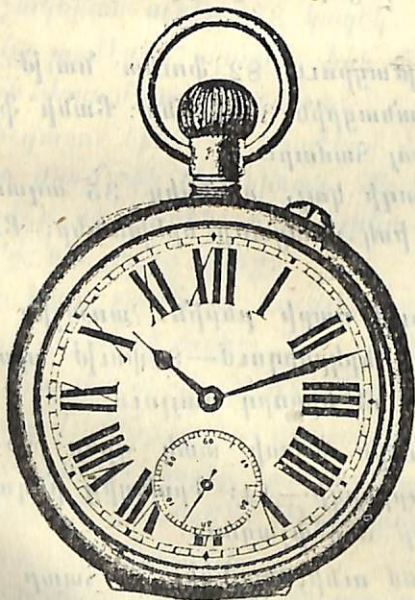
104. Գերձակը գնեց 3 թուփ մահուգ. առաջին թուփը
38 արշին էր, երկրորդը—9 արշին պակաս, իսկ երրորդը
12-ով երկրորդից պակաս: Ընդամենը բանի արշին մահուգ
գնեց դերձակը:

105. Կալաճատերը առաջին մարգագետնից հնձել
ուեց 52 սայլ խոտ, երկրորդից—29 սայլ պակաս, իսկ եր-
րորդից—14-ով երկրորդից պակաս: Ընդամենը բանի սայլ
խոտ հնձել աւեց կալաճատերը:

106. Գործակատարը ամսական ստանում է 92 ռուբլի,
որից ուտելիքի ծախսում է 37 ռուբլի, սրանից 8 ռուբլի
պակաս վճարում է բնակարանի և 19 ռուբլի դանազան մանր
ծախսերի: Ո՞րքան փող է խնայում նա ամսական:

Ժամանակի չափեր

(Տարի, ամիս, օր, ժամ, րոպէ, վայրկեան)

Փրզանի ժամացոյց.

Աւաղի ժամացոյց.

Ցերեկը և գիշերը միասին կազմում են մի օր: Օրն ունի
24 ժամ: Օրւայ սկիզբը հաշուում են գիշերւայ ժամի 12-ից:

Փամն ունի 60 րոպէ, րոպէն—60 վայրկեան: 7 օրը միասին
կազմում են մի շաբաթ:

3. ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄՆ ԵՒ ԲԱԺԱՆՈՒՄՆ

ա. քաղձապատկումն եւ քաժանումն 2-ի վրայ

107.	2×2	6×2	4×2	10×2	50×2
	5×2	8×2	7×2	20×2	30×2
	4×2	9×2	6×2	30×2	20×2
	3×2	7×2	3×2	40×2	10×2

108.	11×2	33×2	16×2	29×2	15×2
	13×2	31×2	18×2	36×2	35×2
	24×2	42×2	25×2	45×2	37×2
	22×2	44×2	27×2	48×2	49×2

109.	13×2+17	48×2-25	31+(17×2)	25+(14×2)
	36×2-46	32×2+36	44+(12×2)	34+(26×2)
	24×2-15	27×2+28	54-(18×2)	91-(17×2)
	26×2-37	18×2+18	81-(26×2)	100-(39×2)

110. Տետրակի հատն արժէ 9 կոպէկ: Ո՞րքան արժէ 2
հատ տետրակը:

111. Ըարարի ֆունտն արժէ 17 կոպէկ: Որքան արժէ
2 ֆունտը:

112. Աշակերտը գնեց 2 գիրք, հատը 25 կոպէկով: Որ-
քան փող նա ծախեց:

113. Խանութպանը ստացաւ 4 արկղ թէյ. առաջին
երկուսի մէջ 27-ական ֆունտ թէյ կար, իսկ միւս երկուսի
մէջ 18 ական ֆունտ: Ընդամենը բանի ֆունտ թէյ ստացաւ
խանութպանը:

114. Երկու աւետարական իրար հետ ապրանք փոխանա-
կեցին. մէկը աւեց 2 ֆունտ սուրճ, ֆունտը 18 կոպէկ, իսկ

միւսը մի օգնա թուղթ՝ մի ուրբլի արժուութեան: Որքանք փող է զնկու իր ապրանքի վրայ առաջին վաճառականը պահարը լրացնելու համար:

115. Գառապանը զնեց մի գոյգ ձի, հատը 37 ուրբլով և առեց ծախսովին 100 ուրբլիանոց թուղթ փող: Որքանք փող յետ ստացաւ կառապանը:

116. Անհապարհորդը առաջին օրն անցաւ 39 վերստերկրորդ օրը — 2 անգամ պակաս, իսկ երրորդ օրը — 17 վերստ երկրորդ օրից պակաս: Քանի վերստ ճանապարհ անցաւ նա երրորդ օրը:

117.	8:2	10:2	14:2	20:2	100:2
	18:2	12:2	16:2	40:2	40:2
	16:2	6:2	2:2	60:2	16:2
	14:2	18:2	18:2	80:2	18:2

118.	24:2	64:2	36:2	50:2	94:2
	22:2	82:2	32:2	54:2	58:2
	26:2	68:2	38:2	72:2	34:2
	48:2	46:2	30:2	90:2	92:2

119.	78:2	86:2—23	90:2+44	49—(38:2)
	96:2	34:2+27	70:2+37	57+(52:2)
	28:2	56:2—19	48:2—14	62—(78:2)
	36:2	74:2—29	96:2—27	37—(56:2)

120. 48 կոպէկով 2 միատեսակ գիրք զնեցին: Որքանք արժէ գրքի հատը:

121. Ի՞նչ արժէ մի ձին, եթէ գոյգն արժէ 84 ուրբլի:

122. Քայրն ունէր 32 ընկոյգ. կէսը նա առեց իր եղբորը: Քանի ընկոյգ ստացաւ եղբայրը:

123. Մի ջլարում կար 51 ֆունտ ալիւր, իսկ միւսում 12 ֆունտ պակաս: Այդ բոլոր ալիւրը ծախեցին հաւասար 2 հոգու վրայ: Քանի ֆունտ ալիւր ստացաւ իւրաքանչիւրը:

124. Անհապարհորդը առաջին օրն անցաւ 68 վերստ,

իսկ երկրորդ օրը — 2 անգամ պակաս: Քանի պարհ անցաւ նա 2 օրում:

125. Տանտիկինը զնեց երկու գլուխ շաքար. մէկը 35 ֆունտ էր, իսկ միւսը 8 ֆունտ պակաս: Երկու շաքարը նա գործածեց 2 ամսում: Քանի ֆունտ շաքար գործածեց տանտիկինը ամեն մի ամսում:

126. Երկու գրպանումս 82 կոպէկ ունեմ: Եթէ աջ գրպանիցս վերցնեմ 5 կոպէկ և խառնեմ ձախ գրպանիս փոքերի հետ, այն ժամանակ ամեն մէկում կունենամ հաւասար: Քանի կոպէկ կայ իւրաքանչիւր գրպանումս:

՝ ըստմապատկումն եւ ըստանումն 3-ի վրայ

127.	1×3	6×3	8×3	5×3	10×3
	2×3	5×3	4×3	9×3	20×3
	3×3	7×3	7×3	8×3	30×3
	4×3	9×3	6×3	7×3	20×3

128.	12×3	12×3	23×3	15×3	24×3
	11×3	21×3	32×4	25×3	33×3
	22×3	33×3	21×3	14×3	29×3
	30×3	20×3	10×3	27×3	18×3

129.	16×3	31×3	24×3	16×3	18×3
	28×3	27×3	25×3	19×3	29×3
	19×3	17×3	32×3	25×3	31×3
	24×3	15×3	29×3	15×3	24×3

130.	17×3—12	32×3—39	18×3:2	96—(29×8)
	15×3+19	17×3+49	16+3:2	49—(9×3)
	16×3—25	18×3—29	24×3:2	86—(17+3)
	29×3—28	57×3—16	32×3:2	94—(18×3)

131. Դասարանում 3 նոտարան կայ, ամեն մի նոտարանի վրայ ուսուցիչը նստեցրեց 7 աշակերտ: Քանի աշակերտ կայ այդ դասարանում:

6226

132. Քանի վերստ տարածութիւն կանցնէր երկաթուղու
գնացրը 3 ժամու՛մ, եթէ մի ժամու՛մ անցնէր 28 վերստ:

133. Որդին 18 տարեկան է, իսկ հայրը 3 անգամ մեծ
է: Քանի տարեկան է հայրը:

134. Գիւղացին ծախեց մի ձի և մի կով. կովի վաճա-
ռումից ստացաւ 25 ուրլի, իսկ ձիու—3 անգամ աւելի: Որ-
քան փող ստացաւ գիւղացին:

135. Խանութղանը քաթանի ամեն մի թուփը գնում էր
39 ուրլով, իսկ ծախում 48 ուրլով: Ո՞րքան կը վաստա-
կի նա 3 թուփ քաթանից:

136. Մի բանուորը մի ժամու՛մ կատում է 12 խուրձ ցո-
րեն, իսկ միւրը կատում է 5-ով աւելի: Քանի խուրձ ցորեն
կը կատեն նրանք միասին 3 ժամու՛մ:

137. Գիւղացին ծախեց 3 կով, հատը 31 ուրլով և 2
ռչխար, հատը 3 ուրլով: Ստացած փողերով նա գնեց 3 օ-
րավար վարելահող, օրավարը 32 ուրլով: Որքան փող մնաց
նրա մօտ վարելահող գնելուց յետոյ:

138.	3:3	12:3	24:3	30:3	33:3
	9:3	18:3	18:3	60:3	39:3
	15:3	28:3	15:3	90:3	69:3
	6:3	12:3	27:3	36:3	96:3

139.	45:3	57:38	75:3	36:3×2	15×2:3
	48:3	54:3	84:3	81:3×2	18×2:3
	42:3	72:3	91:3	42:3×2	36×2:3
	51:3	78:3	87:3	54:3×2	42×2:3

140.	51:3—8	78:3—15	84—(84:3)	(45:3)+72:3)
	42:3+16	45:3+26	37+(42:3)	(69:3)+(54:3)
	48:3+29	81:3—18	65—(63:3)	(87:3)+(75:3)
	72:3+13	57:3+29	70—(81:3)	(27:3)+(96:3)

141. 3 ֆունտ հացն արժէ 24 կոպէկ: Որքան արժէ
մի ֆունտ հացը:

142. Գապս 75 տարեկան է, իսկ մայրս 3 անգամ վո-
րըր է: Քանի տարեկան է մայրս:

143. 3 ֆունտ շաքարն արժէ 48 կոպէկ: Որքան արժէ
2 ֆունտ շաքարը:

144. Գիւղացին կատեց 57 շետվերիկ ցորեն. մի երրորդ
մասը նա ծախեց: Որքան ցորեն մնաց նրա մօտ:

145. Գիւղացու կինը ունէր 91 ձու. առաջին գնողին
նա ծախեց 16 հատ, երկրորդին մնացորդի մի երրորդ մասը,
իսկ մնացածը—երրորդին: Քանի հատ ձու նա ծախեց
երրորդ գնողին:

146. 2 ֆունտ, ֆունտը 13 կոպէկանոց շաքարաւաղը
խառնեցին 1 ֆունտ, ֆունտը 16 կոպէկանոց շաքարաւաղի
հետ: Որքան արժէր խառնուրդի ֆունտը:

147. 3 րոյր միասին 44 տանձ ունէին, երբ առաջինը
իր ունեցած տանձերից կերաւ 3 հատ, իսկ երկրորդը—2
հատ, երեք րոյրերի մօտ մնաց հաւասար թւով տանձ: Քանի
հատ տանձ ունէր իւրաքանչիւրը:

գ. ըազմաբատկունն եւ բաժանումն 4-ի վրայ

148.	1×4	4×4	5×4	11×4	15×4
	5×4	2×4	10×4	21×4	17×4
	3×4	9×4	20×4	22×4	23×4
	7×4	8×4	12×4	13×4	26×4

149.	12×4+15	19×4+16	18×4:3	68—(14×4)
	18×4—15	14×4+14	14×4:3	76—(17×4)
	16×4+36	13×4+16	21×4:3	23+(18×4)
	25×4—43	18+4—45	24×5:3	100—(12—4)

150. Ալիւրի ֆունտն արժէ 7 կոպէկ: Որքան արժէ 4
ֆունտ ալիւրը:

151. Տանտիկինը գնեց 4 ֆունտ բրինձ, ֆունտը 9 կո-

այլևս և 3 ֆունտ շաքար, ֆունտը 17 կոպէկով: Ուրան փոքր ծախսեց տանտիկինը:

152. Աշակերտն ունէր 48 թերթ թուղթ. այդ թղթից նա կազմեց 4 տետրակ, իւրաքանչիւրը 3 թերթից: Քանի թերթ թուղթ մնաց նրա մօտ:

153. Քանկորը ամսական ստանում է 12 ռուբլի: Ուրանը կըստանայ նա 4 ամսում:

154. Երկու վաճառական իրար հետ ապրանք փոխանակեցին. առաջինը տւեց 4 ֆունտ շաքար, ֆունտը 18 կոպէկով, իսկ երկրորդը—2 ֆունտ սուրճ, ֆունտը 46 կոպէկով: Ո՞ր վաճառականը և որքան փող է գնելու իր ապրանքի վրա՞ պակասը լրացնելու համար:

155. Կառապանը գնեց 100 փուլթ խոտ: իր ձիերին նա ուտեցնում էր ամսական 19 փուլթ խոտ: Քանի փուլթ խոտ կը մնայ նրա մօտ 4 ամսից յետոյ:

156. 4 բանկորը 12 օրում դատարկեցին արագատանաւում դտուած ապրանքը: Քանի օրում մի բանկորը կարող է դատարկել այդ նաւը:

157.	4:4	12:4	32:4	84:4	64:4
	8:4	20:4	40:4	44:4	56:4
	16:4	36:4	80:4	88:4	92:4
	24:4	24:4	38:4	52:4	96:4

158.	68:4+16	96:4+26	56:4×3	48—(76:4)
	76:4—15	72:4+26	96:4×3	75—(60:4)
	52:4+19	60:4+37	64:4×3	49+(52:4)
	92:4—15	56:4+35	92:4×2	17+(68:4)

159. Տանտիկինը ունէր 64 արշին բախան. մի բառորդից նա կարեց 4 հատ միատեսակ շապիկ: Ուրան բախանը գնաց ամեն մի շապիկին:

160. Գաշտում արածում էր 96 գլուխ եղջիւրաւոր առնասուն, որի մի բառորդը կտկեր 1ին, իսկ մնացածը ոչխարներ: Քանի ոչխար էր արածում:

161. Ճանապարհորդը 72 վերստ տարածութիւնը անցաւ Յաւով և նրանից 4 անգամ պակաս—ձիով: Ընդամենը քանի վերստ ճանապարհ նա անցաւ:

162. 4 արշին չիթն արժէ 92 կոպէկ: Ուրան կարծեմայ 3 արշին նոյն տեսակի չիթը:

163. Հայրը 52 տարեկան է, իսկ որդին 4 անգամ փոքր է: Քանի տարով որդին հօրից փոքր է:

164. Մարգարիտն ունէր 96 ընկոյգ. չորրորդ մասը ինքը կերաւ, մնացորդի կէսը տւեց իր մօրը, իսկ մնացածը հաւասար բաժանեց 3 եղբօր միջ: Քանի ընկոյգ ստացաւ ամեն մի եղբայրը:

165. Խանութպանը ծախեց 4 ջալ ալիւր, ջալը 3 ռուբլով և 3 գլուխ շաքար, գլուխը 8 ռուբլով. այդ փողերով նա գնեց 4 փուլթ սուրճ: Քանիսով գնեց նա սուրճի փուլթը:

Երկարութեան չափեր

(վերստ, սաժէն, արշին, ոտնաչափ, մատնաչափ և գծաչափ):

$\frac{1}{2}$		$\frac{1}{2}$	
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$

Մի վերջօկ

Սաժէնը ունի 3 արշին: Սաժէնը ունի 7 ոտնաչափ (ֆուտ):
Արշինը — 16 վերջօկ: Ոտնաչափը — 12 մատնաչափ (դիւլմ):

Մատնաչափն ունի 10 գծաչափ (լինիա):

166. Քանի վերջօկ ունի 2 սաժէնը:

167. Քանի մատնաչափ ունի 3 ոտնաչափը:

168. Քանի ոտնաչափ ունի 4 սաժէնը:

169. 4 արշին և 2 վերջօկ երկարութիւն ունեցող պարանը բաժանեցին 3 հաւասար մասերի: Քանի վերջօկ էր վերաքանչիւր կտորի երկարութիւնը:

170 Մի չուխայ կարելու համար դիրձակը գործածեց 11 արշին շալ: Քանի արշին շալ կերթայ 4 չուխայ կարելու համար:

171. Գոմի երկարութիւնը 7 սաժէն և 1 արշին է, իսկ մարագինը 4 անգամ աւելի: Ի՞նչ երկարութիւն ունի մարագը:

172. Տանտիկինը ունի 4 սաժէն 3 ոտնաչափ երկարութեան մի պարան. սրա մի երրորդ մասով արկղներ կապեց, իսկ մնացածը պահեց լացք փռելու համար: Ո՞րքան պարան պահեց լացքի համար:

դ. բազմապատկումն եւ բաժանումն 5-ի վրայ

173.	2×5	4×5	10×5	14×5	15×5
	5×5	9×5	20×5	17×5	19×5
	3×5	8×5	11×5	18×5	17×5
	6×5	7×5	12×5	13×5	10×5

174.	$(5 \times 5) - (7 \times 3)$	$17 \times 5 - 16$	$19 \times 5 - 37$	$98 - (19 \times 5)$
	$(9 \times 5) + (3 \times 5)$	$12 \times 5 + 25$	$14 \times 5 + 17$	$27 + (13 \times 5)$
	$(8 \times 5) - (9 + 4)$	$15 \times 5 - 46$	$20 \times 5 - 73$	$73 - (11 \times 5)$
	$(6 \times 5) + (13 \times 4)$	$18 \times 5 - 57$	$18 \times 5 - 57$	$87 - (17 \times 5)$

175. Մի մատիտն արժէ 5 կոպէկ: Ի՞նչ կարժենայ մի դիւծին մատիտը:

176. Գործարանատէրը վարձեց 2 խումբ բանւորներ. առաջին խմբում կային 13 բանւոր, իսկ միւսում — 5 անգամ աւելի: Քանի բանւոր կար երկու խմբում:

177. Կալւածատէրը ծախեց 18 փութ բուլղ, փութը 5 բուրլով: Ո՞րքանով ծախեց նա բոլոր բուրղը:

178. Ո՞ր թիւը պէտք է բաժանել 5-ի վրայ, որպէսզի ստացւի՝ 4. 9. 12 17. 19:

179. Մտածել եմ մի թիւ. նրա հինգերորդ մասը հաւասար է 4-ին: Ի՞նչ թիւ է դա:

180. Գտնել այն թիւը, որի հինգերորդ մասը հաւասար է՝ 3. 7. 9. 15. 18:

181. Մտածել եմ մի թիւ, որի երկու հինգերորդականը հաւասար է 6-ին: Ի՞նչ թիւ է դա:

182. Գտնել այն թիւը, որի չորս հինգերորդականը հաւասար է՝ 8. 16. 24. 32. 64. 56. 80:

183.	10:5	15:5	50:5	75:5	55:5
	30 5	45:5	55:5	65:5	95 5
	40:5	25:5	70:5	90:5	65:5
	20:5	15:5	60:5	80:5	85:5

184.	$40:5 + 75$	$05:5 \times 4$	$71 - (85:5)$	$(45:5) + (25:5)$
	$75:5 + 27$	$75:5 \times 3$	$38 - (45:5)$	$(75:5) + (76:4)$
	$55:5 + 65$	$90:5 \times 3$	$64 \times (65:5)$	$(85:5) + (87:3)$
	$95:5 - 17$	$85:5 \times 4$	$76 - (95:5)$	$(95:5) - (56:4)$

185. Կերասի Ֆունտն արժէ 5 կոպէկ. բոլոր կերասը մրգավաճառը ծախեց 45 կոպէկով: Քանի Ֆունտ կերաս նա ունէր:

186. Խոհարարը 5 Ֆունտ մսին վճարեց 65 կոպէկ: Որքան արժէր մսի Ֆունտը:

187. Գիւղացին մի մարդակենից հնձեց 60 սայլ խոտ. դրա երեք հինգերորդականը նա ծախեց: Որքան խոտ մնաց նրա մօտ:

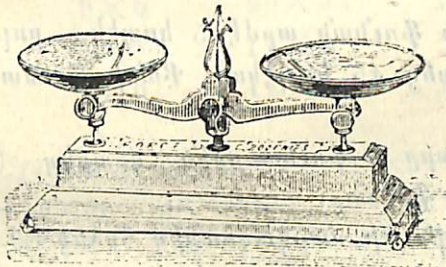
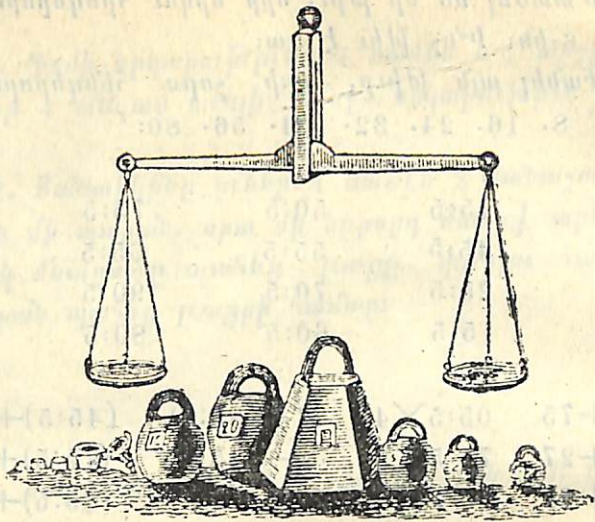
188. Պիճնադորձը վնէց 4 հատ հին ինքնառ, իւրաբանչիւրի ծանրութիւնը 15 Ֆունտ էր. դրանցից նա 5 կաթսայ շինեց: Քանի Ֆունտ ծանրութիւն ունէր իւրաբանչիւր կաթսան:

189. Մտածել եմ մի թիւ, եթէ բազմապատկեմ 5-ի վրայ և ապա հանեմ 7, կըստանամ 58: Ի՞նչ թիւ է դա:

190. Ո՞ր թիւը պէտք է բազմապատկել 5-ի վրայ, որպէսզի ստացւի՝ 20. 35. 75. 85:

191. Գտնել երեք հինգերորդականը՝ 20. 40. 55 70 և 100:

Ժամրու թեան չափեր
(Փուլ, ֆունտ, լոտ, մսխալ, դոլեա.)

Փուլն ունի 40 ֆունտ (գրվանքայ) : Լոտն ունի 32 մսխալ-
ֆունտը — 32 լոտ :

- 192. Քանի մսխալ ունի մի ֆունտը :
- 193. Քանի ֆունտ ունի 2 փուլը :
- 194. Քանի լոտ ունի 3 ֆունտը :
- 195. 5 օրում գործածեցին 2 ֆունտ և 16 լոտ սուրճ : Որքան սուրճ էին գործածում օրական :
- 196. Տանտիկինը գնեց 2 տոպրակ ալիւր. մի տոպրակում կար 9 փուլ և 4 ֆունտ, իսկ միւսում—2 փուլ և 24 ֆունտ : Բոլոր ալիւրը գործածեց 4 շաբաթուայ ըն-

թացրում : Շաբաթական որքան ալիւր էր գործածում տանտիկինը :

197. Տանտիկինը 5 շաբաթում գործածեց 1 փուլ 15 ֆունտ շաբար : Որքան շաբար էր գործածում նա շաբաթական :

198. Կառապանը ունէր 2 փուլ խոտ : 5 օրից յետոյ ո՞րքան խոտ կըմնայ, եթէ նրա ձին օրական ուտէր 12 ֆունտ և 8 լոտ :

199. Ոսկերիչը 5 ապարանջան շինելու համար գործածեց 45 լոտ ոսկի : Որքան ոսկի կը գործածի 4 ապարանջանի համար :

ա. ըագիւազատկումն եւ ըստանումն 6-ի վրայ

200.	2×6	4×6	10×6	15×6	9×6
	5×6	7×6	11×6	13×6	15×6
	3×6	6×6	14×6	16×6	7×6
	8×6	9×2	12×6	11×6	14×6

201.	12×5-23	15×6:5	(7×6)+(8×5)	(8×6):(15:5)
	15×6-48	14×6:4	(9×6)-(12×3)	(12×6):(12:3)
	14×6-17	12×6:3	(8×6)-(15×3)	(18:3)×(28:4)
	8×6+25	16×6:4	(14×6)-(6×5)	(16:4)×(12:2)

202. Տանձենու բարձրութիւնը 7 արշին է, իսկ բարդի ծառի բարձրութիւնը 6 անգամ աւելի : Քանի արշինով տանձենին կարճ է բարդի ծառից :

203. Հացթուխը գնեց 6 ջլալ ալիւր. իւրաբանչիւր ջլալում կար 5 փուլ : Քանի փուլ ալիւր գնեց հացթուխը :

204. Կալածատէրն ունի 9 ձի, 6-ով աւելի կով և կովերից 6 անգամ աւելի ոչխար : Քանի ոչխար ունի կալածատէրը :

205. Խանութում կար 9 ֆունտանոց 6 զլուխ և 7 ֆունտանոց 3 զլուխ շաքար. բոլոր շաքարը նա ծախեց 5 գնողին: Որքան շաքար ստացաւ իւրաքանչիւրը:

206. Գիւղացու կինը ունէր 57 արշին քաթան, այդ քաթանից նա կարեց իր համար 6 շապիկ, իւրաքանչիւրը 6 արշին քաթանից և 4 հատ էլ իր աղջկայ համար, իւրաքանչիւրը 3 արշինից: Որքան քաթան մնաց նրա մօտ:

207. Ո՞ր թիւը պէտք է բաժանել 6-ի վրայ, որպէսզի ստացւի՝ 4. 7. 9. 12. 15. 16:

208. Գտնել այն թիւը, որի հինգ վեցերորդականը հաւասար է 15. 20. 35. 60:

209.	12:6	6:6	48:6	72:6	84:6:2
	30:6	24:6	60:6	90:6	96:6:4
	18:6	36:6	78:6	84:6	72:6:3
	42:6	54:6	66:6	96:6	54:6:3

210	48:6+17	61-(84:6)	(54:6+(42:6)	(18×4):(36:6)
	96:6-15	72-(90:6)	(90:6)+(72:6)	(12×4):(18:3)
	36:6+36	57-(72:6)	(84:4-(84:6)	(84:2):(24:4)
	72:6+15	37+(96:6)	(78:3)-(96:6)	(96:4):(36:6)

211. 6 հատ միատեսակ զրքերն արժեն 90 կոպէկ. Ի՞նչ արժէ մի հատը:

212. 5 մատիտը և 6 տետրակն արժեն 68 կոպէկ. Որքան արժէ տետրակի հատը, եթէ իւրաքանչիւր մատիտը արժէ 4 կոպէկ:

213. 99 ուրբլով ծախեցին 6 ոչխար և 3 կով: Ի՞նչ արժէ մի ոչխարը, եթէ մի կովն արժէ 27 ուրբլի:

214. Հոգենաւր 6 ժամում անցաւ 96 վերստ: Քանի վերստ ճանապարհ կանցնի նա 4 ժամում:

215. Մրգավաճառը 84 կոպ. ծախեց 6 հատ ձմերուկ. Որքան արժէ ձմերուկի հատը:

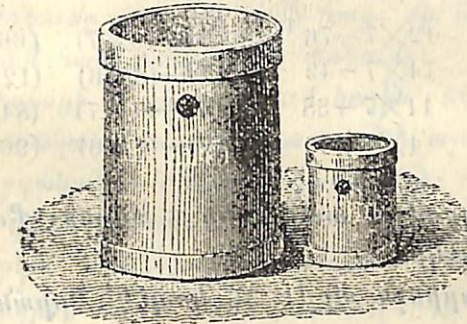
216. Խանութում կար 72 ֆունտ ալիւր, քառորդ մասը ծախեցին մի գնողին, իսկ մնացորդի հինգ վեցե-

բորդականը—միւսին: Քանի ֆունտ ալիւր մնաց խանութում:

217. Մէկը 100 ուրբլի պարտք ունէր. առաջին ամիսը նա վճարեց 16 ուրբլի, իսկ մնացած պարտքը վճարեց 6 ամսում: Քանի ուրբլի էր վճարում նա ամեն մի ամսում:

Ընտելանների չափեր

(Չեովերտ, չեովերիկ, գարնց)

Չեովերտն ունի 8 չեովերիկ: Չեովերիկն ունի 8 գարնց:

218. Քանի գարնց ունի 5 չեովերիկը:

219. Քանի չեովերիկ ունի 6 չեովերտը:

220. Մի չեովերիկ ցորենը հաւասար է 6 վուլթ. և 5 ֆունտին: Քանի վուլթ է 6 չեովերիկը:

221. Գիւղացին ցանեց 6 դեսեսատին, իւրաքանչիւրում 7 չեովերիկ և 2 գարնց գարի: Ընդամենը որքան գարի նա ցանեց:

222. Կալաձատէրը ծախեց 12 չեովերտ և մի չեովերիկ ցորեն ու 7 անգամ աւելի գարի: Ո՞րքան գարի նա ծախեց:

223. Գիւղացին մի օրավարից ստացաւ 35 չեովերտ:

2 շեռվերիկ սիսեռ, իսկ միւս օրավարից — 6 անգամ աւելի: Որքան սիսեռ ստացաւ նա երկու օրավարից:

զ. բազմապատկումն եւ բաժանումն 7 ի վրայ

224.	2×7	4×7	10×7	$12 \times 7:4$	$12 \times 7:6$
	5×7	6×7	11×7	$14 \times 7:2$	$10 \times 7:5$
	3×7	8×7	14×7	$9 \times 7:3$	$6 \times 7:3$
	7×7	9×7	13×7	$8 \times 7:4$	$2 \times 7:7$

225.	$11 \times 7 - 15$	$12 \times 7 - 76$	$(8 \times 7) + (6 \times 7)$	$(66 : 6) + (7 \times 7)$
	$14 \times 7 - 48$	$14 \times 7 - 49$	$(9 \times 7) - (8 \times 6)$	$(12 \times 7) - (4 \times 5)$
	$7 \times 7 + 37$	$11 \times 7 - 38$	$(7 \times 7) + (7 \times 7)$	$(84 : 4) + (6 \times 7)$
	$9 \times 7 + 37$	$4 \times 7 + 56$	$(9 \times 7) - (9 \times 6)$	$(96 : 6) + (9 \times 7)$

226. Մի կոպէկի տալիս են 6 սալոր: Քանի սալոր կը տան 7 կոպէկի:

227. 4 նարինջն արժէ 36 կոպէկ: Որքան կարժենայ 7 հատը:

228. Մտածել եմ մի թիւ, որի հինգ եօթերորդականը հաւասար է 35-ին: Ո՞ր թիւն է դա:

229. Աշակերտը 42 կոպ. մի գիրք գնեց: Ո՞րքան փող նա ունէր, եթէ գրքի գինը հաւասար էր նրա ունեցած փողերի երեք եօթերորդականին:

230. Գիւղացին ցանեց 12 շեռվերտ գարի և ստացաւ 1-ին — 7. ստացած գարու մի քառորդը նա ծախեց, բոլոր գարու վեցերորդ մասը սերմացւի համար վերցրեց, իսկ մնացածը պահեց: Ո՞րքան գարի նա պահեց:

231. 93 ուրլով գնեցին 2 բազկաթոռ և 7 աթոռ: Ո՞րքան արժէր մի բազկաթոռը, եթէ մի աթոռն արժէր 9 ուրլի:

232. Գտնել այն թիւը, որի չորս եօթերորդականը հաւասար է՝ 16 28. 36. 52:

233.	14:7	35:7	70:7	$28:7 \times 6$	$63:7 \times 6$
	28:7	56:7	77:7	$49:7 \times 5$	$84:7 \times 6$
	42:7	49:7	91:7	$56:7 \times 4$	$91:7 \times 4$
	21:7	63:7	84:7	$98:7 \times 3$	$56:7 \times 5$

234.	$49:7 + 19$	$98:7 : 7$	$(77:7) \times (16:4)$	$(27 + 29) : (22 - 15)$
	$98:7 + 27$	$84:7 \times 17$	$(84:7) \times (28:7)$	$(48 + 50) : (72 - 65)$
	$35:7 + 46$	$77:7 - 5$	$(91:7) \times (18:3)$	$(56 + 35) : (44 - 27)$

235. Գերձակը 7 արշին մահուցին վճարեց 49 ուրլի: Երբանով գնեց նա մահուցի արշինը:

236. Գարբինը 7 օրում շինեց 84 մանգալ: Քանի մանգալ էր շինում նա մի օրում:

237. Փռնուճը կար 63 սոմի հաց. մի եօթերորդականը ծախեց: Քանի հատ սոմի մնաց փռնուճը:

238. Գարոցի 3 դասարանում կային 84 աշակերտ. երկր եօթերորդականը առաջին դասարանի աշակերտներ էին, իսկ մի երրորդականը — երկրորդ դասարանի: Քանի աշակերտ կար երրորդ դասարանում:

239. Երկու աշակերտ 56 կոպէկով գնեցին 7 մատիտ. առաջինը վերցրեց երկու հատ, իսկ երկրորդը — մնանցած մատիտները: Որքան փող ծախեց իւրաքանչիւրը:

240. Ո՞ր թիւը պէտք է պահեսցնել 7 անգամ, որպէս զի ստացւի՝ 4. 6. 9. 12:

Հեղուկների շափեր

(Տակառ)

Հնդուկների շափեր

(վեղրօ, շոֆ, կիսաշոֆ, շիշ, բաժակ)

Տակառն ունի 40 վեղրօ: Վեղրօն ունի 10 շոֆ:

241. Քանի շոֆ ունի 7 վեղրօն:

242. Քանի վեղրօ ունի 2 տակառը:

243. 3 վեղրօն և 8 շոֆը բանի շոֆի են հաշուարք:

244. Տանտիկինը ունի 3 կով: Մի կովը տալիս է շաբաթական 4 վեղրօ 5 շոֆ կաթ, երկրորդը—5 վեղրօ 4 շոֆ, իսկ երրորդը—6 վեղրօ 1 շոֆ: Որքան կաթ էր ստանում տանտիկինը երեք կովից շաբաթական:

245. Գինեվաճառը առաջին օրը ծախեց 9 վեղրօ և 7 շոֆ գինի, երկրորդ օրը—3 վեղրօ և 4 շոֆ պակաս: Ընդամենը օրըն գինի ծախեց նա 2 օրում:

է. բազմապատկումն և բաժանումն 8-ի վրայ

246.	2×8	8×8	10×8	$12 \times 8:6$	$2 \times 8 \times 6$
	4×8	9×8	11×8	$8 \times 8:4$	$3 \times 8 \times 3$
	3×8	6×8	12×8	$6 \times 8:3$	$4 \times 8 \times 2$
	5×8	7×8	9×8	$4 \times 8:2$	$5 \times 8 \times 2$

247.	$10 \times 8 - 13$	$? : 8 = 7$	$84 - (6 \times 8)$	$12 + (32 : 4)$
	$12 \times 8 - 48$	$? : 8 = 4$	$75 - (9 \times 8)$	$6 \times (56 : 7)$
	$6 \times 8 - 25$	$? : 8 = 12$	$82 - (4 \times 8)$	$9 \times (48 : 6)$
	$9 \times 8 - 45$	$? : 8 = 5$	$25 + (7 \times 8)$	$11 \times (24 : 3)$

248. Խզարչիները 8 գերանից տախտակներ քաշեցին. իւրաքանչիւր գերանից գուրս եկաւ 6 հատ, Ընդամենը բանի տախտակ նրանք քաշեցին:

249. Մեղաբայծն ունէր 8 փետակ. իւրաքանչիւրից նա հանեց 8 ֆունտ մեղր: Ընդամենը բանի ֆունտ մեղր նա ունէր:

250. Բանուրն ուղարկեց իր ծնոյներին 8 հատ 5 ուղբլիանոցներ: Քանի ուղբլի փող նա ուղարկեց:

251. Թուր 9 տարեկան է, իսկ պապը 8 անգամ մեծ է: Քանի տարեկան է պապը:

252. Մերենայի անիւր մի ժամում 12 պտոյտ է անում: Քանի պտոյտ կանի 8 ժամում:

253. Գտնել այն թիւը, որի ութերորդ մասը հաւասար է 9. 12. 6. 7. 10. 4. 11:

254. Գտնել այն թիւը, որի երեք ութերորդականը հաւասար է 15. 21. 24. 33:

255.	16:8	64:8	80:8	$48:8 \times 2$	$16 \times 5:8$
	24:8	48:8	88:8	$64:8 \times 7$	$24 \times 3:8$
	40:8	56:8	96:8	$96:8 \times 5$	$15 \times 4:8$
	32:8	72:8	72:8	$96:8 \times 2$	$16 \times 6:8$

256.	$15 + (48:8)$	$? + (64:8) = 37$	$(32 + 48):8$	$48:(27 - 19)$
	$27 - (63:9)$	$? - (48:8) = 56$	$(75 + 21):8$	$88:(71 - 63)$
	$81 - (96:8)$	$? + (72:8) = 46$	$(47 + 25):8$	$91:(63 - 56)$
	$42 - (88:8)$	$? - (32:8) = 61$	$(63 + 17):8$	$72:(47 - 39)$

257. Տանտէրն ունէր 72 սաժէն վառելափայտ. առաջին ամսում նա վառեց մի ութերորդ մասը, երկրորդ ամսում—բոլոր փայտի վեցերորդ մասը: Քանի սաժէն փայտ մնաց նրա մօտ:

258. 8 արչին մախմուրն արժէ 96 ուղբլի: Որքան կարծենայ 6 արչին նոյն տեսակի մախմուրը:

256. Մերենայի անիւր 8 բուլետ 64 պտոյտ է անուս-
Քանի պտոյտ կանի մի բուլետում:

260. Չոգենաւր մի ժամում անցնում է 8 վերստ: Քանի
ժամում կանցնի 72 վերստ տարածութիւնը:

261. Տանտիգինն ունի 2 փութ շարար: Քանի շարաթ
բաւական է բոլոր շարարը, եթէ շարաթական նա գործած է
8 ֆունտ:

262. Երկու կազմարար 8 օրում կազմեցին 88 զիրք.
առաջինը կազմում էր օրական 6 զիրք: Քանի զիրք կը կազ-
մի նա 5 օրում:

263. Երկու քաղաքների միջի տարածութիւնը 72 վերստ
է. այդ քաղաքներից միաժամանակ իրար հանդէպ դուրս ե-
կան երկու ճանապարհորդ և 8 ժամից յետոյ իրար պատա-
հեցան: Քանի վերստ տարածութիւն էր անցում երկրորդը
եթէ առաջինը ամեն մի ժամում անցնում էր 12 վերստ:

ը. բազմապատկումն եւ բաժանումն 9-ի վրայ

264.	2×9	4×9	10×9	8×9:4	8×9:6
	5×9	8×9	11×9	6×9:3	2×9×4
	3×9	7×9	9×9	11×9:3	3×9×3
	6×9	9×9	7×9	4×9:6	4×5×2

265.	4×9+47	38-(4×8)	7×(36:4)	(80:8)×(36:4)
	7×9-16	71-(7×9)	8×(27:3)	(32:8)×(45:5)
	9×9-36	98-(9×9)	6×(91-82)	(64:8)×(63:7)
	8×9-49	84-(6×9)	8×(54:6)	(88:8)×(72:8)

266. 9 մշակ 11 օրում փորեցին մի ջրհոր: Քանի օրում
մի մշակը կը փորի նոյն ջրհորը:

267. Գարբինը 91 ուրբով ծախեց 9 գութան և 4 արօր
(չուլթ), իւրաքանչիւր 5 գութանը նա ծախեց 40 ուրբով:
Քանիսով ծախեց նա արօրի հատը:

268. Վարպետը շինեց 8 դուռ, հատը 9 ուրբով: Քա-
նիսով շինեց նա բոլոր դռները:

269. Պայտաւոր ունէր 9 կտոր երկաթ. իւրաքանչիւր
կտորից նա շինեց 8 պայտ: Ընդամենը քանի պայտ նա շինեց:

270. 92 ուրբով գնեցին 4 կով: Որքանով են գնելու
9 այծը, եթէ մի այծը 16 ուրբի թանկ արժի մի կովից:

271. Հովիւը արածացնում է 9 կով և 7 հորթ. ամեն
մի կովի համար նա ստանում տարեկան 8 ուրբի: Որքան է
ստանալու նա ամեն մի հորթի համար, եթէ բոլորի համար
տարեկան նա ստանում է 50 ուրբի:

272. Գարբինն ունէր 6 կտոր երկաթ. ամեն մի կտորից
նա 8 պայտ շինեց և ամեն մի զոյգը ծախեց 4 կոպէկով: Որ-
քանով ծախեց նա բոլոր պայտերը:

273.	18:9	63:9	90:9	81:9×4	99:9×6
	36:9	54:9	99:9	72:9×8	45:9×7
	27:9	72:9	72:9	63:9×6	90:9×2
	45:9	81:9	63:9	36:9×8	12×6:9

274.	72:9+80	72-(72:9)	(63:9)+(72:9)	36×2:(73-64)
	81:9+46	87-(99:9)	(81:9)+(72:8)	27×3:(81-72)
	63:9+39	45+(54:9)	(96:6)+(81:9)	24×3:(60-51)
	99:9+79	76-(36:9)	(99:9)+(63:9)	81:9:(27:9)

275. 9 ֆունտ բրինձն արժէ 63 կոպէկ: Որքան արժէ
6 ֆունտ բրինձը:

276. Աշակերտն ունէր 72 կոպէկ. երկու երրորդականը
նա պահեց, իսկ մնացածով գնեց 8 հատ միատեսակ տետ-
րակ: Որքան վճարեց նա ամեն մի տետրակին:

277. Երեք բանուր միասին ստացան 81 ուրբի. առա-
ջինը աշխատել էր 2 շաբաթ, երկրորդը—3, իսկ երրորդը—
4 շաբաթ: Որքան փող էր ստանալու իւրաքանչիւրը:

287. Երեք տղայ ընդհանուր գումարով գնեցին 81 հատ
սալոր: Ինչպէս են բաժանելու այդ սալորները, եթէ առա-
ջինը վճարել է 3 կոպէկ, երկրորդը—4, իսկ երրորդը—2
կոպէկ:

279. Մանրավաճառ 4 ֆունտ, ֆունտը 5 կոպէկանոց ալիւրը խառնեց 5 ֆունտ, ֆունտը 3 կոպէկանոց ալիւրի հետ: Որքանով է ծախելու նա խառնուրդի մի ֆունտը, որ պէտք է 19 կոպէկ վաստակի:

280. Դպրոցում կար 72 աշակերտ: սրանցից մի երրորդականը առաջին դասատան աշակերտներ էին, չորս իններորդականը—երկրորդ դասարանի, իսկ մնացածը—երրորդ դասարանի: Քանի՞ աշակերտ կար երրորդ դասարանում:

281. Մրդավաճառն ունէր 72 խնձոր. մէկին նա ծախեց բոլոր խնձորների երկու իններորդականը, իսկ միւսին՝ հինգ իններորդականը: Քանի՞ խնձոր մնաց նրա մօտ:

Թ. ըագվապատկումն եւ ըաժանումն երկնշան Թւերի վրայ

282.	2×10	2×15	6×12	3×12	5×20
	3×20	2×12	7×14	2×24	6×15
	4×10	5×11	8×12	3×22	7×13
	4×20	2×15	9×11	4×24	8×12
283.	2×30	2×40	6×14	4×19	2×38
	2×37	4×22	9×11	5×16	7×14
	2×46	3×24	4×18	6×14	7×12
	2×27	5×17	8×11	8×12	5×15

284. Քոյրս 3 տարեկան է, իսկ հայրս 12 անգամ նրանից մեծ է: Քանի՞ տարեկան է հայրս:

285. Մահուկի արշինը արժէ 4 ռուբլի: Որքան կարժենայ 14 արշին մահուկը:

286. Այլ ֆունտն արժէ 3 կոպէկ: Որքան կարժենայ 16 ֆունտ աղը:

287. Տետրակի հատն արժէ 4 կոպէկ: Որքան կարժենայ 17 տետրակը:

288. Աշակերտը կազմեց 16 տետրակ, իւրաքանչիւրը 6 թերթ թղթից: Քանի՞ թերթ թուղթ նա գործածեց:

289. Մի տղայ ընկոյզ գնեց, 8 հատը մի կոպէկով: Քանի՞ ընկոյզ նա կը գնի 11 կոպէկի:

290. Երկաթուղու ապրանքատար գնացքը մի ժամում անցնում է 14 վերստ, իսկ մարդատար գնացքը՝ 16 վերստ: Քանի՞ վերստ աւելի կանցնի մարդատար գնացքը ապրանքատարից 16 ժամում:

291.	20:10	20:20	60:20	80:40	48:12
	40:10	40:10	60:30	100:50	55:11
	60:10	60:20	30:30	50:10	72:24
	100:10	100:20	90:30	70:10	36:12

292.	39:13	85:17	54:27	66:11	72:18
	91:13	65:13	88:22	74:37	84:42
	98:24	68:17	87:29	92:23	56:14
	48:24	72:36	95:19	96:26	100:25

293. 30 արշին մահուկն արժէ 90 ռուբլի: Որքան կարժենայ 17 արշին մահուկն:

294. Երեք վարդեռ միասին 84 ռուբլի ստացան. առաջինը բանել է 7 օր, երկրորդը—13, իսկ երրորդը—22 օր: Որքան փող է ստանալու իւրաքանչիւրը:

295. 63 ռուբլով գնեցին 21 արշին մախմուր: Քանի՞ արշին մախմուր կարելի է գնել 75 ռուբլով:

296. Մի գիւղացին մի ժամում հնձում է 9 խուրձ ցորեն, իսկ միւսը—7: Քանի՞ ժամում երկուսը միասին կը հնձեն 96 խուրձ ցորենը:

297. Դերձակը գնեց 35 արշին մահուկ. իւրաքանչիւր 5 արշին մահուկին նա վճարեց 12 ռուբլի: Որքանով գնեց նա բոլոր մահուկը:

298. Երկու նաւահանգիստների միջի տարածութիւնը 81 վերստ է: Այդ նաւահանգիստներից միաժամանակ իրար հանդէպ դուրս եկան 2 չոգենաւ. առաջինը մի ժամում անցնում

էր 12 վերստ, իսկ երկրորդը—15: Քանի ժամից յետոյ նրանք իրար կը հանդիպեն:

299. Երկու քաղաքների միջի տարածութիւնը 91 վերստ է: Այդ քաղաքներից միաժամանակ իրար հանդիպ գուրս եկան 2 ճանապարհորդ. առաջինը մի ժամուս անցնում էր 3 վերստ, իսկ երկրորդը—4: Քանի ժամից յետոյ նրանք իրար կը հանդիպեն:

ԲԱԶՄԱՊԱՏԿԾԱՆ ԱՂԻՒՍԱԿ

300. $1 \times 2 = 2$	$5 \times 2 = 10$	$9 \times 2 = 18$	$3 \times 3 = 9$
$2 \times 2 = 4$	$6 \times 2 = 12$	$10 \times 2 = 20$	$4 \times 3 = 12$
$3 \times 2 = 6$	$7 \times 2 = 14$	$1 \times 3 = 3$	$5 \times 3 = 15$
$4 \times 2 = 8$	$8 \times 2 = 16$	$2 \times 3 = 6$	$6 \times 3 = 18$
301. $7 \times 3 = 21$	$1 \times 4 = 4$	$5 \times 4 = 20$	$9 \times 4 = 36$
$8 \times 3 = 24$	$2 \times 4 = 8$	$6 \times 4 = 24$	$10 \times 4 = 40$
$9 \times 3 = 27$	$3 \times 4 = 12$	$7 \times 4 = 28$	$1 \times 5 = 5$
$10 \times 3 = 30$	$4 \times 4 = 16$	$8 \times 4 = 32$	$2 \times 5 = 10$
302. $3 \times 5 = 15$	$7 \times 5 = 35$	$1 \times 6 = 6$	$5 \times 6 = 30$
$4 \times 5 = 20$	$8 \times 5 = 40$	$2 \times 6 = 12$	$6 \times 6 = 36$
$5 \times 5 = 25$	$9 \times 5 = 45$	$3 \times 6 = 18$	$7 \times 6 = 42$
$6 \times 5 = 30$	$10 \times 5 = 50$	$4 \times 6 = 24$	$8 \times 6 = 48$
303. $9 \times 6 = 54$	$3 \times 7 = 21$	$7 \times 7 = 49$	$1 \times 8 = 8$
$10 \times 6 = 60$	$4 \times 7 = 28$	$8 \times 7 = 56$	$2 \times 8 = 16$
$1 \times 7 = 7$	$5 \times 7 = 35$	$9 \times 7 = 63$	$3 \times 8 = 24$
$2 \times 7 = 14$	$6 \times 7 = 42$	$10 \times 7 = 70$	$4 \times 8 = 32$
304. $5 \times 8 = 40$	$9 \times 8 = 72$	$3 \times 9 = 27$	$7 \times 9 = 63$
$6 \times 8 = 48$	$10 \times 8 = 80$	$4 \times 9 = 36$	$8 \times 9 = 72$
$7 \times 8 = 56$	$1 \times 9 = 9$	$5 \times 9 = 45$	$9 \times 9 = 81$
$6 \times 8 = 64$	$2 \times 9 = 18$	$6 \times 9 = 54$	$10 \times 9 = 90$

4. ՉՈՐՍ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

305. $(4 \times 7) + (48:12) - 16$	306. $(9 \times 4) + (48:3) - 17$
$(44:11) + (25 \times 3) - 39$	$(12 \times 5) - (63:7) - 27$
$(66:6) + (91:7) + 46$	$(14 \times 7) - (90:5) - 29$
$(91:13) + (72:4) + 25$	$(72:6) + (78:3) + 27$
307. $(46:2) - 15 + (84:14)$	308. $(37 \times 2) - 25 + (75:25)$
$(43 \times 2) - 27 - (36:2)$	$(64:16) + 46 - (81:9)$
$(23 \times 3) - 35 - (33:11)$	$(96:6) - 16 + (48:3)$
$(46 \times 2) + 6 - (39:13)$	$(72:12) + 27 - (68:17)$
309. $86 - (74:2) - (36:3)$	310. $64 - (64:8) - (72:36)$
$74 + (46:23) - (25 \times 3)$	$36 + (91:13) - (91:7)$
$81 + (63:9) - (81:27)$	$75 - (24 \times 3) + (46:23)$
$45 + (12 \times 4) - (39:3)$	$68 + (69:23) - (17 \times 3)$
311. $(54:9) + (25 \times 3) - 16$	312. $(8 \times 12) - (65:5) + 7$
$(42:14) + (63:9) - 9$	$(4 \times 24) - (92:4) + 9$
$(88:11) + (2 \times 13) - 18$	$(3 \times 26) - (90:9) - 16$
$(92:23) + (4 \times 16) - 25$	$(65:13) + (3 \times 13) + 28$
313. $(100:4) + (17 \times 4) - 49$	314. $(58:29) - (36:18) + 6$
$(57:19) + (25 \times 3) + 6$	$(78:3) + (3 \times 24) - 81$
$(62:31) + (3 \times 31) - 49$	$(93:31) + (65:13) + 7$
$(74:37) + (95:5) - 21$	$(4 \times 25) - (19 \times 3) - 7$
315. $(88:8) + (5 \times 17) - 47$	316. $(77:7) + (88:11) - 6$
$(7 \times 12) - (85:5) + 26$	$(35:5) + (4 \times 18) - 16$
$(5 \times 16) - (70:35) - 7$	$(63:21) - (45:15) + 9$
$(4 \times 23) - (3 \times 19) - 8$	$(96:24) - (12:4) + 99$
317. $(3 \times 12) + (4 \times 15) - (5 \times 16)$	318. $(90:2) - (60:4) - (30:6)$
$(4 \times 11) + (5 \times 10) - (6 \times 9)$	$(96:3) + (84:4) + (75:5)$
$(2 \times 48) - (3 \times 13) - (4 \times 9)$	$(68:17) + (57:19) - (95:19)$
$(7 \times 12) - (8 \times 9) + (4 \times 5)$	$(96:4) + (81:3) - (2 \times 19)$

319. $(32 \times 2) - (48:3) + (55:5)$ **320.** $(63:3) - (64:4) - (75:5)$
 $(31 \times 3) - (91:7) - (46:23)$ $(81:3) + (81:9) - (7 \times 4)$
 $(57:19) + (58:2) - (18:3)$ $(62:5) + (3 \times 12) - (72:3)$
 $(16 \times 4) + (2 \times 18) - (3 \times 25)$ $(48:2) - (98:7) + (3 \times 19)$

321. $(96:16 \times 4) + (24:4 \times 3)$ **322.** $66 - (12 \times 4:6) + 16$
 $(42:6 \times 12) - (36:12 \times 11)$ $43 + (58:29 \times 14) - 47$
 $(75:15 \times 12) + (48:12 \times 10)$ $59 - (91:13 \times 7) + 19$
 $(32:16 \times 24) - (91:7 \times 2)$ $35 + (96:32 \times 15) - 57$

323. $(5 \times 3 \times 4) - (38:2)$ **324.** $(96:2:3) + (84:3:4)$
 $(7 \times 2 \times 3) + (75:15)$ $(72:3:3) - (98:2:7)$
 $(8 \times 3 \times 3) - (3 \times 6 \times 3)$ $(49:7 \times 12) - (98:2:7)$
 $(4 \times 4 \times 4) - (5 \times 5 \times 2)$ $(56:4:2) \times (81:9:3)$

325. $(35 + 55 - 18):12 + 16$ **326.** $48:(35 + 47 - 66) + 9$
 $(53 + 18 - 3):4 + 25$ $72:(37 - 19 + 18) + 98$
 $(67 + 24 - 19):9 + 16$ $49:(36 + 56 - 85) + 64$
 $(64 - 19 + 27):6 + 45$ $91:(73 + 27 - 93) + 87$

327. $(40 - 16) \times (97 - 94) + 25$ **328.** $(48 \times 2):(72 - 15 - 41)$
 $(17 - 14) \times (51 - 23) - 65$ $(3 \times 27):(18 + 81 - 90)$
 $(85 + 12):(73 - 59) + 48$ $(91:13) \times (96:4:3)$
 $(75 + 16):(32 - 19) + 64$ $(98:7) \times (84:7:3)$

329. $(7 \times 13) - (56:14) + (75 - 67) - 18$
 $(70:5) + 47 + (2 \times 19) - (95 - 39)$
 $(72:4) + (2 \times 27) - (51 - 27) + 52$
 $(100:4) - (52:26) + 68 - (14 \times 4)$

330. $(3 \times 17) - 34 + (51:3) - (51 - 39)$
 $(6 \times 9) - (51 - 34) + 9 - (54:6)$
 $(28 \times 2) - (56:14) - (56:8) - 45$
 $(57:3) + (58:2) + 10 - (58 - 29)$

331. $(4 \times 15) - (60:15) - (60:12) - (60:12) - 28$
 $62 - (62 - 28) - (62 - 37) + 58$

$(4 \times 16) - (64:2) + (63:7) - 37$
 $(68:2) + (64:4) + (68:17) + 13$

332. $(91:7) + (92:4) + (92:2) + 9$
 $(5 \times 19) - 77 + (95:5) + (95:19)$
 $(94:47) + (93:31) + (94 - 65) - 26$
 $(7 \times 13) - 43 + (91:7) + (91:13)$

333. $(4 \times 25) - (100:2) + (100:25) - 25$
 $(98:49) + (96:6) - (98:7) + 47$
 $(50 \times 2) - (100:10) + (100:25) - 74$
 $97 - (98:14) - (96:12) - (97 - 63)$

334. $(96:24) + (12 \times 7) + (78:26) - (4 \times 16)$
 $(9 \times 10) - (72:24) - (39 \times 2) + (60:15)$
 $(25 \times 2) - (90:45) + (58:2) - (2 \times 19)$
 $(57:3) + (13 \times 4) - (96:2) - (95:19)$

335. $(27 \times 3) - (96:4) - (70:5) - (76:4)$
 $(3 \times 17) + (58:2) - (6 \times 13) + (72:6)$
 $(3 \times 26) - (100:4) - (51:3) + (72:3)$
 $(2 \times 29) - (38:2) + (11 \times 2) - (48:16)$

336. Կար անող կինը 52 արշին քաթանից կարեց 7 շապիկ և մի քանի սաւան. իւրարանչիւր սաւանին զնաց 6 արշին քաթան, իսկ իւրարանչիւր շապիկին—4 արշին: Քանի հատ սաւան նա կարեց:

337. Հայրը 2 տղայ և 3 ազջիկ ունէր. առաջին տղին նա տւեց 42 ընկոյզ, իսկ երկրորդին—9 ընկոյզ պակաս: Եղբայրներն և քոյրերը բոլոր ընկոյզը իրար մէջ հաւասար բաժանեց: Որքան ընկոյզ ստացաւ իւրարանչիւրը:

338. Աշակերտն ունէր 17 հատ շահանոց. հատը 6 կուպէկով մի քանի տետրակ գնելուց յետոյ, նրա մօտ մնաց ընդամենը 7 կուպէկ: Քանի հատ տետրակ նա գնեց:

339. Երեք աշակերտ միասին գնեցին 25 մատիտ. առա-

ջինը վճարեց 12 կոպէկ, երկրորդը—27, իսկ երրորդը—36 կոպէկ: Քանի հատ մատիտ գնեց իւրաքանչիւրը:

340. Բանուրը ամեն մի 3 օրում աշխատում է 4 ուղբլի, իսկ ամեն մի 5 օրում ծախսում 4 ուղբլի: Որքան փող նա կարող է խնայել 30 օրում:

341. Վաճառականը 8 ֆունտ 3 կոպէկանոց ալիւրը խառնեց 9 ֆունտ 5 կոպէկանոց ալիւրի հետ. ծախելուց նա 16 կոպէկ վաստակեց: Որքանով ծախեց նա խառնուրդի ֆունտը:

342. Ախոռում կապած են 72 ձի. ամեն մի 3 ձին օրական ուտում է 4 գարնց գարի: Ո՞րքան գարի է հարկաւոր օրական բոլոր ձիերի համար:

343. Ալլափը 72 շեովերիկ գարի ունէր. բոլոր գարին նա ածեց տոպրակների մէջ, ամեն մէկում 3 շեովերիկ, և իւրաքանչիւր տոպրակը ծախեց 2 ուղբլով: Քանիսով ծախեց նա բոլոր գարին:

344. Երեք քարտաշ միասին 84 ուղբլի ստացան. առաջինը բանել էր 7 օր, երկրորդը—9, իսկ երրորդը—12 օր: Ո՞րքան փող է ստանալու իւրաքանչիւրը:

345. Երեք մարգագետնից հնձեցին 94 սալ խոտ. առաջին մարգագետնից—57 սալ, երկրորդից—3 անգամ պակաս: Քանի սալ խոտ հնձեցին երրորդ մարգագետնից:

346. Մի բանուր վարձեցին ամսական 4 ուղբլով. մի տարի և 11 ամիս ծառայելուց յետոյ նա ստացաւ 47 ուղբլի փող և մի ձի: Որքան արժէր ձին:

347. Արջավաճառը գնեց մի բանի նարինջ, հատը 4 կոպէկով և 12 նարինջ, հատը 5 կոպէկով. այդ բոլոր նարինջները 6 կոպէկով հատը ծախելուց 84 կոպէկ վաստակեց: Ընդամենը բանի նարինջ նա ծախեց:

348. Երկու կողովում կային 31 խնցոր. նրանցից մէկում 5 հատ աւելի էր: Քանի խնձոր կար ամեն մի կողովում:

349. Երկու արկղում կային 51 գրիչ. մի արկղի գրիչները 2 անգամ աւելի էին միւսից: Քանի գրիչ կար ամեն մի արկղում:

350. Մի մարդ 92 ուղբլով գնեց մի ձի և մի կով.

ձին կովից 3 անգամ աւել արժէր: Ո՞րքան արժէր ձին և որքան—կովը:

351. Գիւղացի կինը 3 ըթոց ձու բերեց ծախելու. առաջին 2 ըթոցում կար երկ-երկու դիւժին ձու, իսկ երրորդում—3 ու կէս դիւժին: Որքանով ծախեց նա բոլորը, եթէ ամեն մի տասնեակն արժէր 9 կոպէկ:

352. Չկետրսը բռնեց 54 հատ զանազան տեսակ ձրկներ, որոնցից մի երրորդ մասը տառեխ էր, երկու իններորդը—կարմրախայտ, իսկ մնացածը—հաւասար թւով կողակ և իշխան: Քանի հատ ձուկ բռնեց նա իւրաքանչիւր տեսակից:

353. Տանտիկինն ունէր 84 կոպէկ. այդ փողերի կէսը նա տւեց մսի, մնացորդի մի երրորդը—ալիւրի, իսկ մնացածը—ձւի: Քանի ֆունտ միս և քանի ձու նա գնեց, եթէ մսի ֆունտն արժէր 14 կոպէկ, իսկ ձւի հատը—2 կոպէկ:

354. Մայրը իր զաւակներին բաժանեց 90 սալոր. մի տղան ստացաւ վեցերորդ մասը, միւսը—իններորդ մասը, իսկ մնացած սալորները մայրը հաւասար թւով բաժանեց 5 աղջիկներին: Քանի սալոր ստացաւ ամեն մի տղան և ամեն մի աղջիկը:

355. Աշակերտն ունէր 5 հատ 3 շահանոց. նա գնեց մի դիւժին մատիտ: Որքան փող մնաց նրա մօտ, եթէ իւրաքանչիւր 5 մատիտն արժէր 30 կոպէկ:

356. Աղախինը 56 կոպէկի գնելու էր 8 նարինջ. նա իր ուզած նարինջներից չը գտաւ և գնեց հասարակ տեսակից, որի հատը 2 կոպէկ պակաս արժէր: Քանի նարինջ գրեց աղախինը, եթէ 55 կոպէկից նա 11 կոպէկ յետ բերեց:

357. Խանութպանը 50 կոպէկով մի գնողին ծախեց 4 տետրակ և 10 մատիտ, իսկ միւսին—նոյն գնով 29 կոպէկի 4 տետրակ և 3 մատիտ: Որքանով ծախեց նա տետրակի և մատիտի հատը:

358. Գիւղից մինչև քաղաք 45 վերստ է. մի մարդ գիւղից ճանապարհ ընկաւ ու ամեն մի 4 ժամում անցաւ 15 վերստ տարածութիւն, ճանապարհին էլ 5 ժամ հանգստացաւ: Քանի ժամուայ մէջ նա գիւղից քաղաք հասաւ:

359. 37 արշին ժապաւէնք 2 կտոր արին. մի կտորը 9 արշին աւելի դուրս եկաւ: Քանի՛ արշին էր ամեն մի կտորը:

360. Մենք ունենք 42 աթոռ. հիւրասեննակում և սեղանատանը կայ մի-մի գիւծին, իսկ մնացած աթոռները հաւասար թւով դասաւորուած են ննջարանում և տռանձնասեննակում: Քանի՛ աթոռ կայ ննջարանում:

361. 12 ֆունտ, ֆունտը 4 կոպէկանոց ալիւրը խառնեցին 7 ֆունտ, ֆունտը 5 կոպէկանոց ալիւրի հետ: Քանի՛ սով ծախեցին խառնուրդի ֆունտը, եթէ ընդամենը 12 կոպէկ վաստակեցին:

362. Զորս եղբայր մօրից ստացան 54 սալոր. ամեն մէկը իր կրտսեր եղբօրից 1 հատով պակաս ստացաւ: Քանի՛ հատ սալոր ստացաւ իւրաքանչիւրը:

363. Երեք եղբայր միասին 72 կոպէկ ունէին. առաջինը երրորդից 2 անգամ աւելի, իսկ երկրորդը երրորդից 3 անգամ աւելի ունէին: Որքան փող ունէր իւրաքանչիւրը:

364. Մի տղայ ունի 18 հատ շահանոց, օրական նա ծախսում է 6 կոպէկ: Քանի՛ օր նրան բաւական է այդ փողը:

365. Առաջին դասարանի աշակերտները նստած են չորս-չորս 12 նստարանի վրայ, իսկ երկրորդ դասարանինը— վեց-վեց 9 նստարանի վրայ: Ո՞ր դասարանի աշակերտները շատ են և քանի՛սով:

366. Զորս աղջիկ միասին գնեցին 37 տանձ. առաջինը վճարեց 20 կոպէկ, երկրորդը—14, երրորդը—18, իսկ չորրորդը—22 կոպէկ: Քանի՛ տանձ կը հասնի իւրաքանչիւրին:

367. Գործարանում աշխատում էին 8 տղամարդ և 17 կինմարդ. ամեն մի տղամարդ շաբաթական ստանում էր 6 ռուբլի: Որքան էր ստանում ամեն մի կինմարդը, եթէ բոլորը միասին շաբաթական ստանում էին 99 ռուբլի:

368. Երկու աշակերտ միասին ունէին 71 կոպէկ. երբ նրանցից մէկը գնեց 5 տետրակ, իսկ միւսը—9, առաջինի մօտ մնաց 9 կոպէկ, իսկ երկրորդի մօտ—6: Որքան փող ունէր իւրաքանչիւրը:

369. Գործարանում աշխատում էին 2 խումբ բանւոր-

ներ. առաջին խմբում 31 բանւոր կար, իսկ երկրորդում—12 բանւոր պակաս: Որքան էին ստանում օրական բոլոր բանւորները, եթէ մեզ յայտնի է, որ առաջին խումբը երկրորդից 24 ռուբլի աւելի էր ստանում:

370. Գիւղացին 100 ռուբլով ծախեց 2 ձի և 3 բուռակ: Քանի՛սով ծախեց նա ամեն մի ձին, եթէ մի բուռակը ծախեց 8 ռուբլով:

371. Բանւորներ կերակրելու համար 13 շաբաթուայ ընթացքում գործածեցին 91 ֆունտ միս: Քանի՛ օր կը բաւականանայ նոյն բանւորներին 67 ֆունտ միսը:

372. Մանրավաճառը ամեն մի 4 ֆունտ ալիւրը 17 կոպէկով էր գնում, իսկ ամեն մի 5 ֆունտը ծախում 24 կոպէկով: Որքան կը վաստակի նա 20 ֆունտ ալիւրից:

373. Զարչին ամեն մի 6 ոչխարը գնում էր 18 ռուբլով, իսկ ամեն մի 4 հատը ծախում 24 ռուբլով: Քանի՛ ոչխար է նա ծախելու, որպէսզի 72 ռուբլի վաստակի:

374. Մի կովը և 3 ոչխարը արժեն 47 ռուբլի. կովն ոչխարից 27 ռուբլի աւելի արժէ: Որքան արժէ կովը և մի ոչխարը:

375. Մի կովը և 5 հորթն արժեն 63 ռուբլի: Որքան արժէ կովը և մի հորթը, եթէ մեզ յայտնի է որ կովը հորթից 4 անգամ թանկ է:

376. 4 միատեսակ կաթսաներն ու 3 հատ ինքնաեռն (սամուլար) արժեն 57 ռուբլի: Որքան արժէ մի կաթսան և մի ինքնաեռը, եթէ մեզ յայտնի է որ մի կաթսայի զինը 5 անգամ պակաս է ինքնաեռից:

377. 4 շիշ, շիշը 12 կոպէկանոց բացախը խառնեցին 9 շիշ, շիշը 5 կոպէկանոց բացախի հետ և խառնուրդի շիշը ծախեցին 7 կոպէկով: Որքան վնաս ստացան:

378. 78 վեդրանոց ջրով լի տակառը պէտք է դատարկել. դրա համար 3 ջրհան գրին: Առաջին ջրհանով մի բոպէտում 7 վեդրո ջուր է դուրս թափուում, երկրորդով—9 վեդրո, իսկ երրորդով—10 վեդրո: Քանի՛ բոպէտում կը դատարկւի այդ տակառը, եթէ միաժամանակ 3 ջրհանն էլ բանանք:

379. Թիթեղագործը 9 թերթ թիթեղից վեդրօներ շի-

նեց, իւրաքանչիւր 4 ֆունտ ծանրութեամբ. 17 թերթ թի-
թեղից նա դարձեալ վեղրօներ շինեց, իւրաքանչիւրը 3 ֆունտ
ծանրութեամբ: Ընդամենը քանի՞ վեղրօ նա շինեց, եթէ իւ-
րաքանչիւր վեղրօյին 5 ֆունտ թիթեղ գործածեց, և բոլոր
վեղրօներից 2 ֆունտ կտորտաւք մնաց:

380. Մի աշակերտ ամառայ արձակուրդներին 8 շա-
բաթ և 6 օր ազատ ժամանակ ունէր: 9 օրով նա գիւլ գնաց
իր ընկերօջ մօտ, 2 շաբաթ մնաց իր տատի մօտ, 4 օր—
բնու մօտ, իսկ մնացած օրերը անցկացրեց ծնօղների հետ:
Որքան ժամանակ մնաց նա իր ծնօղների մօտ:

381. Մրգավաճառը 3 կողովում 47 նարինջ ունէր. ա-
ջին 2 կողովի նարինջները հաւասար թւով էին, իսկ եր-
րորդ կողովինը—5 նարինջ պակաս: Քանի՞ նարինջ կար ա-
մեն մի կողովում:

382. 3 տղայ միասին 83 ընկոյղ ունեն. նրանցից
2-ի ընկոյղները հաւասար թւով էին, իսկ երրորդինը - 4 ըն-
կոյղ իւրաքանչիւրից պակաս էր: Քանի՞ ընկոյղ ունի ամեն
մի տղան:

383. 7 ֆունտ, ֆունտը 6 կոպէկանոց բրինձը խառնեցին 6
ֆունտ, ֆունտը 3 կոպէկանոց բրինձի հետ: Որքանով պէտք է ծա-
խեն խառնուրդի ֆունտը, որպէսզի 31 կոպէկ վաստակեն:

384. Երեք արհեստաւոր միասին 91 ուրլի ստացան:
Որքան է ստանալու իւրաքանչիւրը, եթէ առաջինը աշխատել
է 4 շաբաթ, երկրորդը—3, իսկ երրորդը—6 շաբաթ:

385. Դպրոցի 2 դասարանում կային 78 աշակերտ: Քա-
նի՞ աշակերտ կար ամեն մի դասարանում, եթէ առաջին դա-
սարանի աշակերտները 2 անգամ աւելի էին:

386. Երեք հօգի միասին 32 արշին մահուզ գնեցին. ա-
ռաջինը վճարեց 21 ուրլի, երկրորդը—2 անգամ աւելի,
իսկ երրորդը երկրորդից 9 ուրլի պակաս: Քանի՞ արշին
մահուզ ստացաւ իւրաքանչիւրը:

387. Երկու մարդ 75 կոպէկի ալիւր գնեցին. երկրորդը
25 կոպէկ պակաս վճարեց: Քանի՞ ֆունտ ալիւր ստացաւ
իւրաքանչիւրը, եթէ ֆունտն արժէր 5 կոպէկ:

388. Մանրավաճառը իւրաքանչիւր 3 լիմօնը գնում

էր 12 կոպէկով, իսկ իւրաքանչիւր 4 հատը 24 կոպէկով
ծախում: Քանի՞ լիմօն է ծախելու նա, որպէսզի 72 կո-
պէկ վաստակի:

389. 5 օրում փորեցին 72 սաժէն խորութեան մի
ջրհոր. առաջին օրը փորեցին ամբողջ խորութեան մի
քառորդը, երկրորդ օրը—մի վեցերորդ մասը, երրորդ օ-
րը—2 իններորդ մասը, չորրորդ օրը—երրորդ օրից մի
սաժէն պակաս: Քանի՞ սաժէն փորեցին հինգերորդ
օրը:

390. Երկու քսակում 75 ուրլի փող կայ. առաջին
քսակում այնքան 5 ուրլիանոց ոսկի կայ, որքան եր-
կրորդում—10 ուրլիանոց ոսկի: Քանի՞ ուրլի կայ իւ-
րաքանչիւր քսակում:

391. Երկու մարդ 72 ուրլու մահուզ գնեցին. առա-
ջինը գնեց սև մահուզից այնքան, որքան երկրորդը—կար-
միր մահուզ: Քանի՞ ուրլու մահուզ գնեց իւրաքանչիւրը,
եթէ սև մահուզի արշինը արժէր 3 ուրլի, իսկ կարմրի-
նը—5 ուրլի:

392. Զոգենաւր մի նաւահանգստից դուրս եկաւ և 7
ժամից հասաւ միւս նաւահանգիստ, անցնելով ամեն մի
ժամում 12 վերստ տարածութիւն: Քանի՞ ժամում կանց-
նի նոյն ճանապարհը, եթէ մի ժամում 14 վերստ անի:

393. 2 բանուր միասին 91 ուրլի ստացան. Որ-
քան է ստանալու իւրաքանչիւրը, եթէ նրանք աշխատան-
քը սկսել են միաժամանակ, և առաջինը ստանում էր
շաբաթական 3 ուրլի, իսկ երկրորդը—4 ուրլի:

394. Մայրը 39 տարեկան է, հայրը 10 տարով մեծ
է մօրից, իսկ որդին 7 անգամ հօրից փոքր: Քանի՞ տա-
րեկան է որդին:

395. Մտքումս մի թիւ եմ պահել. եթէ 5-ի վրայ
բազմապատկեմ և ապա աւելացնեմ 15, կ'ստանամ 80:
Ո՞ր թիւն է դա:

396. Մտքումս մի թիւ եմ պահել, եթէ 9-ի վրայ
բաժանեմ և ապա աւելացնեմ 17, կ'ստանամ 23: Ո՞ր
թիւն է դա:

397. Առևտրականը 2 արկղ միատեսակ թէյ գնեց. մի արկղում կար 27 ֆունտ թէյ, իսկ միւսում—18: Որքան էր վճարել նա 2 արկղ թէյին, եթէ մեզ յայտնի է որ առաջին արկղի թէյը 18 ուրբի աւել արժէ երկրորդից:

398. Մի ձիաւոր դուրս եկաւ գիւղից և ժամը 7 վերստ ճանապարհ էր անցնում. 4 ժամից յետոյ նոյն գիւղից դուրս եկաւ կառքով մի մարդ և ժամը 9 վերստ էր անցնում: Քանի ժամից կառքով եկողը կը հասնի ձիաւորին:

399. Ըոգենաւը ծովի վրայ մի ժամում անցնում է 14 վերստ տարածութիւն: Գետի ջուրը մի ժամում հոսում է 2 վերստ տարածութիւն: Քանի ժամում շոգենաւը գետի հոսանքով կանցնի 96 վերստ տարածութիւնը:

400. Ըոգենաւը ծովի վրայ մի ժամում անցնում է 14 վերստ տարածութիւն: Գետի ջուրը մի ժամում հոսում է 2 վերստ տարածութիւն: Քանի ժամում շոգենաւը կանցնի 84 վերստ տարածութիւնը գետի հոսանքի հակառակ ուղղութեամբ:

401. Աշակերտը գնեց 6 և մի քառորդ դիւծին գրիչ. ամեն մի 5 հատին նա վճարեց 3 կոպէկ: Որքանով գնեց նա բոլոր գրիչները:

402. Տանտիկինը գնեց 3 գլուխ շաքար, իւրաքանչիւրը 26 ֆունտ. առաջին շաքարը նա 6 ֆունտ շաքար գործածեց, իսկ մնացած շաքարը նա շաքարեական գործածում էր 8 ֆունտ: Քանի շաքարով կը վերջանայ բոլոր շաքարը:

403. Երեք երեխայ միասին գնեցին 57 սալոր. առաջինը վճարեց 7 կոպէկ, երկրորդը—8, իսկ երրորդը—4 կոպէկ: Քանի հատ սալոր է ստանալու իւրաքանչիւրը:

404. Աղախինը ունէր 82 կոպէկ. այդ փողերով նա գնեց 3 ֆունտ միս, ֆունտը 14 կոպէկով, 4 ֆունտ բրինձ, ֆունտը 8 կոպէկով և մի քանի ֆունտ աղ, ֆունտը 2 կոպէկով: Քանի ֆունտ աղ նա գնեց:

405. Եղբայրը 3 անգամ աւել ընկոյզ ունէր, քան թէ քոյրը. երբոր եղբայրը 18 հատ ընկոյզ տւեց իր քոյրոջը, նրա մօտ մնաց 54 հատ: Քանի ընկոյզ ունէր քոյրը:

406. Գպրոցի 3 դասարանում 96 աշակերտ կային, առաջին և երկրորդ դասարանի աշակերտների թիւը հաւասար էր, իսկ երրորդի աշակերտների նախկիններից 3 անգամ պակաս էին: Քանի աշակերտ կար իւրաքանչիւր դասարանում:

407. Ըոգենաւը ծովի վրայ ամեն մի ժամում անցնում է 11 վերստ. գետի ջուրը հոսում է ամեն մի ժամում 3 վերստ տարածութիւն: Քանի ժամում շոգենաւը կանցնի 56 վերստ տարածութիւնը գետի հոսանքով և հոսանքին հակառակ ուղղութեամբ:

408. Մտքումս մի թիւ եմ պահել, եթէ նրանից հանեմ 15 և ապա բաժանեմ 12-ի վրայ, կ'ստանամ 84: Ի՞նչ թիւ է դա:

409. Մտքումս մի թիւ եմ պահել, եթէ նրան աւելացնեմ 27 և 7-ի վրայ բաժանեմ, կ'ստանամ 14: Ո՞ր թիւն է դա:

410. Մէկը 29 արշին մահուդ գնեց. նա տւեց իր ունեցած բոլոր փողերը և 25 ուրբի էլ պարտ մնաց: Որքան փող ունէր նա իր մօտ, եթէ մահուդի արշինը գնեց ուրբով:

411. Զուհակը բանում էր օրական 9 ժամ. 4 օրում 72 գազ շուխայի շալ գործեց: Քանի գազ շալ կը գործի նա 7 օրում, եթէ օրականը բանի 7 ժամ:

412. 23 փութ ապրանք տեղափոխելու համար 2 մղոն տարածութեան վրայ վճարեցին 92 վոպէկ: Որքան են վճարելու 13 փութ ապրանք տեղափոխելու համար 3 մղոն տարածութեան վրայ:

413. Երկու քաղաքների միջի տարածութիւնը 91 վերստ է. այդ քաղաքներից իրար հանդէպ դուրս եկան միաժամանակ երկու ճանապարհորդ. մէկը մի ժամում անցնում էր 4 վերստ, իսկ միւսը—3: Ո՞ր երրորդ վերստի վրայ առաջինը կը հանդիպի երկրորդին:

414. 2 կովը և 7 ոչխարն արժէն 92 ուրբլի: Որքան արժէ մի կովն ու մի ոչխարը, եթէ մի ոչխարը կովից 8 անգամ էժան է:

415. 9 սաժէն կէշու փայտը և 11 սաժէն թեղի փայտն արժեն 93 ուրբլի: Որքան արժէ կէշու սաժենը և թեղու սաժէնը, եթէ կէշին 2 անգամ թանգ է թեղի փայտից:

416. Շրջավաճառը մի զիւղում 24 սազ գնեց, միւսում 18, իսկ երրորդում— առաջին երկուսից 2 անգամ պակաս: Ընդամենը բանի սազ նա գնեց:

417. Ալլափը գնեց 24 փութ բրինձը 72 ուրբլով. բրինձի չորրորդ մասը փչացաւ և չը ծախեց: Որքանով է ծախելու նա մնացած բրինձի փութը, որպէսզի չվնասի:

418. Ատաղձագործը գնեց 3 փունտ մեխ, ֆունտը 12 կոպէկով և 2 մուրճ, հատը 17 կոպէկով: Որքան փող ծախսեց նա:

419. Ճանապարհորդը առաջին օրն անցաւ 25 վերստ, իսկ երկրորդը օրը— 8 վերստ պակաս: Քանի վերստ էր ամբողջ ճանապարհի երկարութիւնը, եթէ ճանապարհորդին մնաց անցնելու ճանապարհի մի երրորդ մասը:

420. Երկու քթոցում 98 խնձոր կայ. եթէ մի քթոցից վերցնենք 15 խնձոր և գնենք միւս քթոցը, այն ժամանակ երկուսումն էլ կունենանք հաւասար թւով խնձորներ: Քանի խնձոր կայ իւրաքանչիւր քթոցում:

421. Գործարանատէրը 100 ուրբլի փող ունէր. քաւորը մասը նա տւեց մի բանուրի, մի հինգերորդ մասը միւսին և էլ գնեց 2 ձի, իւրաքանչիւրը 19 ուրբլով: Որքան փող մնաց նրա մօտ:

422. Գիրքը 72 թերթ ունէր. աշակերտն առաջին օրը կարդաց զբքի մի վեցերորդ մասը, իսկ երկրորդ օրը մնացածի մի չորրորդ մասը: Որքան թերթ մնաց նրան կարդալու:

423. Պղնձագործը 85 ֆունտ պղինձ ունէր, որից շինեց 3 ֆունտանոց 15 թաս և մի քանի հատ 5 ֆունտանոց կաթսաներ: Քանի հատ կաթսայ նա շինեց:

424. 96 արշին բաթանից մի քանի սաւան (չարսու) կարեցին, իւրաքանչիւրը 6 արշին կտորից. այդ բոլոր սաւանները ծախեցին 32 ուրբլով: Ո՞րքանով ծախեցին սաւանի հատը:

425. 51 արշին երկարութիւն ունեցող պարանից կրտսեցին 2 անգամ 9 արշին և 7 անգամ 2 արշին, իսկ մնացած կտորից երկսաները ճօճ շինեցին: Քանի արշին պարան մնաց ճօճի համար:

426. 85 տակառ պարունակող ջրամբարը 2 խողովակ ունի. մի խողովակով մի րոպէում լցում է 8 տակառ ջուր, իսկ միւսով— 9: Քանի րոպէում կը լցւի ջրամբարը, եթէ մի ժամանակ բանան երկու խողովակը:

427. Խանութպանը չլի արշինը գնեց 8 կոպէկով, իսկ ծախեց 11-ով. մի թուի չլից նա 57 կոպէկ վաստակեց: Քանի արշին էր չլի թուի:

428. 3 մերկեան 5 վայրկեանում ձգում են 75 արշին երկաթէ լար: Որքան լար կը ձգեն 5 մերկեան 4 վայրկեանում:

429. Մի ժողովում կային 69 հոգի. տղամարդիք երկու անգամ աւելի էին կանանցից: Քանի տղամարդ կար և քանի կինմարդ:

430. Գերձակը գնեց 29 արշին մահուդ. նա վճարեց իր ունեցած բոլոր փողերը և էլի պարտ մնաց 25 ուրբլի: Որքան փող ունէր գերձակը, եթէ մահուդի մի արշինը արժէ 3 ուրբլի:

431. Խանութպանը ալ գնեց, փութը 60 կոպէկով իսկ ծախեց մի ֆունտը 2 կոպէկով: Քանի փութ ալ է ծախելու նա, որպէսզի 1 ուրբլի վաստակի:

432. Ըունը ընկել է ալէսի յետևից, որ նրան բռնէ շունը ալէսից 76 սաժէն հեռու է: Ըունը մի վայրկեանում վազում է 5 սաժէն տարածութիւն, իսկ ալէսը 3 սաժէն: Քանի վայրկեանում շունը կը հասնի ալէսին:

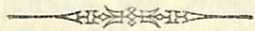
433. Գերձակն ունէր 4 վերարկու, հասն արժէր 18 ուրբլի: Նա այդ վերարկուները փոխեց մահուդի հետ, որի արշինն արժէր 6 ուրբլի: Քանի արշին մահուդ ստացաւ նա:

434. Երկու վաճառական գնեցին 72 փութ կտաւատի սերմ. նրանցից մէկը ծախեց միւսին 16 փութ, որից յետոյ երկրորդը 5 անգամ աւելի կտաւատ ունեցաւ, քան առաջինը: Ո՞րքան կտաւատի սերմ էր գնել նրանցից ամեն մէկը:

435. Վաճառականը գնեց մի քանի փութ շաքար, փութը 5 ուրբով: Տեղափոխելիս 3 փութը թրջւեց և չծախւեց. մնացած շաքարը ծախեց փութը 7 ուրբով, որից ոչ թէ փնաւեց, այլ 17 ուրբի վաստակեց: Քանի փութ շաքար էր գնել վաճառականը:

436. Մանրավաճառը գնեց մէկ ու կէս գիւծին բաժակ, գիւծինը 60 կոպէկով, ճանապարհին 5 հատը կտորւեց, իսկ մնացածը նա ծախեց հատը 7 կոպէկով: Ո՞րքան նա վաստակեց:

437. Մէկը 79 ուրբով գնեց 7 սաժէն ծիրանի և 4 սաժէն լորի փայտ, իսկ միւսը 94 ուրբով 10 սաժէն ծիրանի և 11 սաժէն լորի փայտ: Ի՞նչ արժէր մի սաժէն ծիրանին և մի սաժէն լորենին:

II ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ԹԻԵՐՈՎ ՀԱԶԱՐԻ ՉԸՐ-
ՋԱՆՈՒՄ

1. ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ

438.	200+100	500+300	200+10	800+20
	400+100	400+300	500+60	900+80
	600+200	500+500	300+50	700+70

439.	50+300	80+800	230+200	310+400
	90+400	60+700	340+300	590+200
	40+700	90+600	280+400	440+400

440.	220+50	320+40	130+70	520+80
	370+20	450+30	270+30	950+50
	540+30	940+50	340+60	780+20

441.	60+240	50+350	160+140	280+320
	70+230	90+810	570+230	750+150
	40+660	20+780	420+480	390+410

442.	290+220	360+480	460+385	540+385
	470+240	640+290	370+265	630+277
	380+230	560+370	270+496	490+348

443.	235+312	322+256	216+471	511+267
	171+206	405+272	732+144	316+603
	357+421	341+527	702+205	800+148

444.	532+123	232+256	215+741	151+627
------	---------	---------	---------	---------

	171+602	450+227	372+144	613+360
	357+421	143+725	702+252	880+108
445.	314+228	529+338	429+318	149+321
	545+217	407+277	219+507	322+458
	374+219	157+259	617+178	237+423
446.	149+273	449+188	273+434	364+236
	365+278	265+366	334+572	149+551
	176+476	476+241	448+253	732+168
447.	236+315+107	209+308+407	178+325+416	
	417+251+148	310+217+196	521+148+96	
	228+173+464	415+148+279	109+273+307	
448.	325+235+145	419+209+170	314+516+25	
	279+402+142	317+164+446	415+92+157	
	346+216+179	296+182+273	79+215+681	
449.	149+123+178	325+244+117	419+129+239	
	519+97+79	173+284+395	116+299+362	
	161+116+611	268+142+175	234+359+118	
450.	417+316+92	309+170+48	176+254+315	
	147+258+369	168+200+199	409+128+416	
	151+278+164	317+156+243	246+317+108	
451.	149+205+193+298		182+205+313+73	
	216+35+108+96		115+147+98+297	
	464+108+117+186		317+129+291+164	
	79+186+148+207		99+201+148+513	
452.	256+365+119+129		317+109+217+8	
	248+218+264+98		20+417+146+256	
	364+178+86+9		7+29+300+549	
	7+95+147+586		453+8+98+112	

453. Մի զիւղում 125 տուն կայ, իսկ միւսում—149: Քանի տուն կայ երկու զիւղում:

454. Մի ճանապարհորդ երկաթուղով անցաւ 516 վերստ, նաւով—176 վերստ և ձիով—109 վերստ: Ընդամենը քանի վերստ ճանապարհ անցաւ նա:

455. Գրադարանում կար 564 հատ հայերէն զիրք, 376 ռուսերէն և 19 վրացերէն: Ընդամենը քանի զիրք կար գրադարանում:

456. Ալլափի խանութում կար 324 փուլթ հաճար, 126 փուլթ ցորեն, 246 փուլթ վարսակ (սրբուկ) և 179 փուլթ գարի: Քանի փուլթ հացահատիկ կար ալլափի խանութում:

457. 2թի գործարանատէրը ծախեց մի խանութպանի վրայ 148 արշին չիթ, երկրորդի վրայ—216 արշին, իսկ երրորդի վրայ—405 արշին: Ընդամենը քանի արշին չիթ ծախեց գործարանատէրը:

458. Երկաթուղու ճանապարհը շինելիս երեք խումբ բանուոր էր բանում. առաջին խմբում 176 մարդ կար, երկրորդում—412, իսկ երրորդում—276: Քանի բանուոր էր բանում ճանապարհ շինելիս:

459. Վաճառականը ծախեց մի ամսում 164 ռուբլու ապրանք, երկրորդ ամսում—176 ռուբլու, երրորդ ամսում—216 ռուբլու և չորրորդ ամսում—357 ռուբլու: Քանի ռուբլու ապրանք ծախեց նա 4 ամսում:

460. Գիւղացին ունէր 146 փուլթ ցորեն և 317 փուլթ աւելի գարի: Ընդամենը քանի փուլթ հացահատիկ նա ունէր:

461. Կալւածատէրը երկու կալւածք ունէր. առաջինը 347 դեսեատին էր, իսկ երկրորդը 184 դեսեատին աւելի: Քանի դեսեատին հող կար երկու կալւածքում:

462. Չոզնաւով բերին 119 սաժէն կէչու փայտ, 57 սաժէն աւելի լորու և 148 սաժէն լորուց աւելի թեղի փայտ: Քանի սաժէն թեղի փայտ բերին նաւով:

463. Կալւածատէրը մէկի վրայ ծախեց 249 փուլթ գեանախնձոր, երկրորդի վրայ—65 փուլթ աւելի, իսկ երրորդի վրայ—118 փուլթ երկրորդից աւելի: Ընդամենը քանի փուլթ գեանախնձոր նա ծախեց:

464. Հայրը մեռնելիս կտակեց աւագ որդուն 217 ուրբի, միջնակին—59 ուրբի աւելի, իսկ փոքրին միջնակից 89 ուրբաւելի: Ո՞րքան փող հայրը կտակել էր որդիներանց:

465. Ծախնցքն երեք ձի. առաջինն արժէր 117 ուրբի, երկրորդը—57 ուրբի աւելի, իսկ երրորդը—առաջինից 196 ուրբի աւելի. Ո՞րքանով ծախեցին երեք ձին միասին:

466. Մէկը պարտատիրոջ վճարեց 148 ուրբի և էլ մնաց պարտ նրան 554 ուրբի: Ընդամենը բանի ուրբինա պարտք ունէր:

467. Վաճառականը 746 ուրբու բուրդ գնեց և ծախելիս 175 ուրբի վաստակեց: Որքանով նա ծախեց բուրդը:

468. Ուսուցիչը 5 տարւայ ընթացքում փող խնայեց. առաջին տարին նա խնայեց 75 ուրբի, իսկ ամեն մի հետեւեալ տարին 36 ուրբի նախընթաց տարուց աւելի: Որքան փող խնայեց նա 5 տարւայ ընթացքում:

469. Խանութպանը իր ապրանքը 579 ուրբով ծախելուց 185 ուրբ. վնաս կրեց: Որքան արժէր նրա ապրանքը:

470. Մէկը չորս օր ճանապարհորդեց. առաջին օրը անցաւ 182 վերստ, իսկ իւրաքանչիւր հետեւեալ օրը 44 վերստ նախընթաց օրից աւելի: Քանի վերստ ճանապարհ անցաւ նա չորս օրում:

471. 5 քոյր միասին ժառանգութիւն ստացան և իրար մէջ բաժանեցին հետեւալ կերպով. աւագը ստացաւ 117 ուրբի, իսկ իւրաքանչիւր հետեւեալը 25 ուրբի նախընթացից աւելի: Քանի ուրբի ստացան նրանք միասին:

472. Ո՞ր թւից պէտք է հանենք 417, որպէսզի ստանանք 396:

473. Ո՞ր թիւը պէտք է պակսեցնել 346-ով, որպէսզի ստանանք 357:

2. Հ Ա Ն Ո Ի Մ Ն

474. 300—100 800—500 240—40 930—30
400—200 900—400 560—60 770—70

	500—300	700—300	280—80	850—50
475.	450—200	990—400	260—30	780—60
	670—300	840—500	690—70	850—30
	760—500	930—600	380—40	670—20
476.	420—120	850—150	340—120	690—360
	570—370	940—340	470—160	970—530
	640—440	680—180	480—250	780—560
477.	300—20	700—80	300—140	600—350
	400—50	800—40	200—150	900—680
	500—70	900—60	400—260	800—570
478.	340—70	620—60	215—30	332—70
	460—80	880—90	625—60	844—80
	570—90	710—40	726—50	956—90
479.	346—123	478—340	447—327	416—112
	428—217	541—400	664—254	729—324
	549—327	729—204	476—321	546—346
480.	442—124	426—117	720—317	564—372
	538—219	742—327	540—222	429—138
	964—358	460—156	960—348	507—276
481.	841—356	972—574	710—377	600—325
	732—195	812—471	820—451	400—148
	811—445	420—148	920—376	700—476
482.	602—475	705—486	902—198	417—78
	503—376	801—597	803—476	504—39
	901—648	704—696	504—125	700—48
483.	564—272—148	849—358—416	916—177—277	
	765—416—192	768—495—105	868—109—397	
	849—178—363	802—365—148	725—327—256	

484. 746 — 188 — 378 600 — 187 — 329 910 — 329 — 416
 805 — 276 — 376 700 — 346 — 217 820 — 148 — 252
 915 — 417 — 228 800 — 158 — 148 790 — 296 — 327

485. Խանութում կար 346 ֆունտ թէյ. մի ամսում 127 ֆունտը ծախեցին: Ո՞րքան թէյ մնաց խանութում:

486. Անտառում կար 726 հատ ծառ, որոնցից 387 հատը կտրեցին: Քանի՞ ծառ մնաց անտառում:

487. Գիմնադիոնում 645 աշակերտ էին սովորում, որոնցից 417 հայեր էին, իսկ մնացածը վրացիներ: Քանի՞ վրացի աշակերտ կար գիմնադիոնում:

488. Աստիճանաւորը տարեկան 960 ռուբլի ռոճիկ է ստանում, իսկ ծախսում 756 ռուբլի: Ո՞րքան փող է խնայում նա տարեկան:

489. Կալածատէրը երկու ձի գնեց. մէկն արժէր 516 ռուբլի, իսկ միւսը — 217 ռուբլի: Քանիսով առաջին ձին թանկ է երկրորդից:

490. Ճանապարհորդն երկաթուղով անցաւ 700 վերստ, իսկ կառքով — 109 վերստ: Քանի՞ վերստ նա կառքով պահաս անցաւ:

491. Ալլափը ծախեց՝ 946 փուլ չաճար, 217 փուլ պակաս վարսակ (խրոսակ) և վարսակից 437 փուլ պակաս գարի: Ո՞րքան գարի նա ծախեց:

492. Մի բաղաբում կան 612 փայտաչէն տուն և 315-ով պակաս բարաչէն տուն: Ընդամենը բանի՞ տուն կայ այդ բաղաբում:

493. Մի դպրոցում սովորում էին 512 աշակերտ. մի տարւայ ընթացքում դուրս եկան 75 աշակերտ, իսկ միւս դպրոցում կային 728 աշակերտ և մի տարւայ ընթացքում դուրս եկան 256 աշակերտ: Ո՞ր դպրոցում աւելի թւով աշակերտ մնաց և քանիսով:

494. Մի գիւղում կար 512 բնակիչ, իսկ միւս գիւղում — 148 բնակիչ պակաս: Ընդամենը քանի՞ բնակիչ կար երկու գիւղում:

495. Ճանապարհորդը մի օրում երկաթուղով անցաւ

325 վերստ, երկրորդ օրը — 76 վերստ պակաս, իսկ երրորդ օրը — 146 վերստ երկրորդ օրից աւելի: Քանի՞ վերստ ճանապարհ անցաւ նա երեք օրում:

496. Ալլափը 756 ռուբլու եզիպտացորեն գնեց և 900 ռուբլով ծախեց, 472 ռուբլու բրինձ գնեց և 601 ռուբլով ծախեց: Ընդամենը քանի՞ ռուբլի նա վաստակեց:

497. Խանութպանը առաջին ամսում 756 ռուբլի մուտք ունէր և 499 ռուբլի ծախք, երկրորդ ամսում 696 ռուբլի մուտք և 764 ռուբլի ծախք: Որքան մաքուր արդիւնք նրան մնաց:

498. Եղբայրը 805 ռուբլի ունէր, իսկ քոյրը — 146 ռուբլի պակաս. եղբայրը ծախեց 462 ռուբլի, իսկ քոյրը — 196 ռուբլի: Ո՞ւմ մօտ պակաս փող մնաց և քանիսով:

499. Մի մարդ 905 ռուբլի պարտք ունէր. առաջին տարին նա վճարեց իր պարտատիրոջ 318 ռուբլի, երկրորդ տարին — 89 ռուբլի պակաս: Քանի՞ ռուբլի պարտք մնաց վճարելու:

500. Խանութում կար 960 փուլ աղ. մի գնողին ծախեցին 212 փուլ, երկրորդին — 76 փուլ պակաս, իսկ երրորդին — 96 փուլ առաջին և երկրորդից միասին պակաս: Քանի՞ փուլ աղ մնաց խանութում:

501. Վաճառականը իր ապրանքը ծախելու էր 912 ռուբլով, որպէսզի 149 ռուբլի վաստակի. ապրանքը տեղափոխելիս ճանապարհին մի մասը փչացաւ և այդ պատճառով նա 617 ռուբլով ծախեց: Որքան վնաս կրեց նա:

502. Ո՞ր թւին պէտք է աւելացնել 375, որպէսզի ըստացւի 596:

503. Որքան պէտք է պակսեցնել 715-ը, որպէսզի ըստացւի 516:

504. Երեք գումարեկների գումարը հաւասար է 765-ին, առաջին գումարեկին հաւասար է 405-ին, երկրորդը՝ 217-ին: Պահել երրորդ գումարեկին:

505. Որքան պէտք է աւելացնել 495-ին, որպէսզի ըստացւի 721:

3. ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄՆ

506.	200×2 300×2 400×2	100×3 200×3 300×3	100×4 200×4 500×1	500×2 300×3 100×6
507.	60×2 70×2 90×2	40×3 60×3 80×3	50×4 40×4 70×4	90×5 70×6 80×7
508.	7×40 7×50 7×60	8×30 8×40 8×90	9×70 9×50 9×60	9×90 4×70 5×80
509.	120×2 230×2 340×2	210×3 320×3 150×3	210×4 140×4 150×4	160×5 120×6 130×5
510.	380×2 490×2 370×2	140×3 250×3 260×3	160×4 220×4 250×4	150×6 140×8 120×7
511.	63×5 72×5 98×5	42×6 75×6 88×6	81×7 77×7 65×7	48×8 34×9 82×9
512.	4×72 4×53 4×67	5×76 5×49 5×87	6×46 6×37 7×75	7×72 8×89 9×85
513.	134×2 342×2 424×2	212×3 301×3 232×3	112×4 201×4 122×4	324×2 332×3 121×4
514.	348×2 417×2 268×2	127×3 248×3 329×3	173×4 248×4 189×4	167×5 196×5 147×5

515.	164×6 127×6 125×6	117×7 109×7 136×7	116×8 98×8 125×8	78×9 105×9 108×8
516.	45×10 76×10 83×10	7×100 4×100 9×100	37×20 28×30 19×40	18×50 14×60 12×80
517.	12×12 15×13 42×23	36×24 53×18 47×19	65×15 72×11 34×26	48×19 43×23 52×16
518.	17×52 13×64 25×36	18×48 16×53 21×45	24×39 26×38 28×34	14×69 15×64 19×49
519.	45×22 39×23 38×18	37×26 39×25 49×19	46×21 34×29 44×16	57×16 54×17 48×20
520.	4×29 6×38 8×47	4×156 3×272 5×144	8×118 7×125 4×236	5×120 4×240 3×270

521. Խանութպանն ունէր 7 տակառ շաքար. իւրա-
րանչիւր տակառում կար 18 փութ: Քանի փութ շաքար
ունէր խանութպանը:

522. Մի փութ թէյն արժէ 117 ուրլի: Որքան կարծի-
նայ 8 փութ թէյը:

523. Մի ուրլու գնեցին 94 հատ տանձ: Քանի տանձ
կարելի է գնել 9 ուրլու:

524. Հրացանի գնդակը մի վայրկեանում սլանում է 356
սաժէն: Քանի սաժէն տարածութեան վրայ կը սլանայ նոյն
գնդակը 2 վայրկեանում:

525. Գործակատարն ամսական 37 ուրլի ռոճիկ է ստա-
նում: Քանի ուրլի կ'ստանայ նա 8 ամսում:

526. Քանի կոպէկ է՝ 7 հատ երկու շահանոցը. 15 հատ երկու շահանոցը. 48 հատ երկու շահանոցը. 80 հատ երկու շահանոցը:

527. Քանի կոպէկ է՝ 3 ուրբլին. 5 ուրբլին. 10 ուրբլին:

528. Քանի կոպէկ է՝ 3 ուրբլին և 5 շահանոցը:

529. Քանի կոպէկ է՝ 4 ուրբլին և 8 շահանոցը:

530. 30 սայլով ապրանք բերին. ամեն մի սայլի վրայ բարձած էր 28 փութ: Ընդամենը քանի փութ ապրանք բերին:

531. Չաքարի ֆունտն արժէ 16 կոպէկ: Ո՞րքան արժէ շաքարի մի փութը:

532. Մի տետրակն ունի 18 թերթ թուղթ: Քանի թերթ ունի 28 տետրակը:

533. Կալւածատէրը 3 ձի ծախեց, իւրաքանչիւրը 57 ուրբլով և 12 կով, իւրաքանչիւրը 29 ուրբլով: Որքանով նա ծախեց բոլոր ձիերն ու կովերը:

534. Գրավաճառը ծախեց 17 այրբենարան, հատը 13 կոպէկով և 15 աղօթատետր, հատը 18 կոպէկով: Որքան արժեն ծախած գրքերը:

535. Երկու վաճառական իրար հետ ապրանք փոխանակեցին: առաջինը տւեց 18 ֆունտ սուրճ. ֆունտը 52 կոպէկով, իսկ երկրորդը—7 փութ ալիւր, փութը 132 կոպէկով: Ո՞ր վաճառականը և որքան փող պէտք է աւելացնի իր ապրանքի վրայ պակասը լրացնելու համար:

536. Գինեվաճառը ծախեց 8 շիշ սպիտակ գինի, շիշը 64 կոպէկով և 17 շիշ կարմիր գինի: Որքանով նա ծախեց բոլոր գինին, եթէ մեզ յայտնի է, որ կարմիր գինու շիշը 37 կոպ. պակաս արժէ սպիտակ գինուց:

537. Դալարը իւրաքանչիւր ձին գնում էր 75 ուրբլով, իսկ ծախում 91 ուրբլով: Որքան փող կը վաստակի նա 58 ձի ծախելուց:

538. Գործարանում բանում էին 12 տղամարդ և 18 կինմարդ, իւրաքանչիւր տղամարդն օրական ստանում էր 75 կոպէկ, իսկ իւրաքանչիւր կինմարդը—45 կոպէկ:

Քանի կոպէկ օրական աւելի էին ստանում բոլոր տղամարդիկ կանանցից:

539. Ալլափը ծախեց 26 չետվերտ ցորեն, չետվերտը 8 ուրբլով, 97 չետվերտ հաճար, չետվերտը 4 ուրբլով և 45 չետվերտ գարի, չետվերտը 3 ուրբլով: Որքանով ծախեց նա բոլոր հացահատիկները:

540. Երկու քաղաքների միջի տարածութիւնը 996 վերստ է. ճանապարհորդը մի քաղաքից դուրս եկաւ և 5 օր ճանապարհ գնաց, օրական անցնելով 87 վերստ, իսկ 7 օր էլ, օրական 46 վերստ: Քանի վերստ տարածութիւն մնաց մինչև միւս քաղաքը,

541. Վաճառականը գնեց 7 թոփ սև և 15 թոփ կապոյտ մահուդ. իւրաքանչիւր սև մահուդի թոփը 48 արշին էր: Ընդամենը քանի արշին մահուդ գնեց նա, եթէ մեզ յայտնի էր, որ կապոյտ մահուդի իւրաքանչիւր թոփը սևից 12 արշին պակաս էր:

542. Կալւածատէրը մի օրավարից 48 փութ ցորեն հաւաքեց, իսկ միւս օրավարից—7 անգամ աւելի: այդ բոլոր ցորենից 217 փութը սերմացւի համար պահեց, իսկ մնացածը ծախեց: Քանի փութ ցորեն նա ծախեց:

543. Որքան կ'ստանանք, եթէ 48-ը վերցնենք 15 անգամ. 35-ը—18 անգամ. 72-ը—13 անգամ:

544. 13-ի և 12-ի արտադրեալը վերցնել 6 անգամ:

4. ԲԱԺԱՆՈՒՄՆ

545.	400:2	300:3	400:4	100:2
	600:2	600:3	800:4	100:5
	800:2	900:3	500:5	700:7
546.	640:2	250:5	720:8	630:9
	480:3	660:6	810:9	480:8
	280:4	490:7	560:7	540:6

547.	486:2	966:3	848:4	462:2
	248:2	363:3	488:4	969:3
	482:2	639:3	884:4	484:4
548.	328:2	456:3	655:5	528:4
	796:2	711:3	725:5	736:4
	508:2	807:3	905:5	608:4
549.	726:6	847:7	968:8	729:9
	816:6	938:7	936:8	495:9
	804:6	903:7	904:8	405:9
550.	100:10	250:50	320:80	990:90
	200:10	360:40	630:90	750:50
	300:30	270:90	450:30	540:90
551.	660:11	720:12	540:27	930:31
	360:12	280:14	690:23	920:46
	910:13	360:18	860:43	840:21
552.	242:11	943:41	972:81	768:32
	966:21	969:51	420:12	882:42
	992:31	976:61	946:22	936:52
553.	992:62	325:13	957:33	664:83
	936:72	989:43	848:53	672:96
	984:82	882:63	897:23	882:98
554.	437:19	826:59	414:18	798:38
	975:39	948:79	912:48	986:58
	464:29	966:69	980:28	968:88
555.	882:14	600:24	816:17	864:27
	816:34	896:64	925:37	987:47
	972:54	962:74	924:77	938:67

556.	936:26	360:15	972:54	988:76
	848:16	775:25	968:44	966:46
	936:36	855:45	715:55	975:75
557.	304:38	957:33	882:98	203:29
	273:39	664:83	962:62	966:69
	686:98	968:88	174:29	912:48
558.	603:3	612:3	412:2	856:8
	824:4	848:8	618:3	763:7
	535:5	630:6	927:9	981:9
559.	875:175	732:122		968:121
	882:126	635:127		912:152
	952:119	994:142		938:124

560. 592 ուրբով 8 ձի գնեցին: Խնչ արէր մի ձին:
561. Խանութ բերին 711 փութ ապրանք. մի իննե-
 րորդ մասը ճանապարհին փշացաւ: Քանի փութ ապրանք
 մնաց:

562. Կալածատէրը ժողովեց 742 փութ ցորեն. մի
 եօթերորդ մասը սերմացւի համար վերցրեց, իսկ մնա-
 ցածը ծախեց: Քանի փութ ցորեն նա ծախեց:

563. Ալլափի խանութում կար 864 փութ հաճար, 4
 անգամ պակաս ցորեն և ցորենից 3 անգամ պակաս
 վարսակ: Քանի փութ վարսակ կար խանութում:

564. Կալածատէրն ունէր 960 փութ զարի: մի տա-
 սըն և երկու երրորդականը նա ծախեց, մի տասն և
 հինգերորդականը ցանեց, իսկ մնացածը պահեց իր ձիե-
 րի համար: Քանի փութ զարի պահեց նա ձիերի համար:

565. 392 ուրբով մի թով մահուդ գնեցին, արշինը
 արժէր 7 ուրբի: Քանի արշին մահուդ կար այդ թո-
 փում:

566. 459 ուրբու մի քանի կով գնեցին. մի կովն
 արժէր 27 ուրբի: Քանի կով գնեցին:

567. Մանրավաճառը մի գնողին ծախեց 36 ֆունտ շաքար 5 ուրբ. 40 կոպ., իսկ միւսին՝ նոյն գնով 6 ուրբ. 75 կոպ.: Քանի ֆունտ շաքար ծախեց նա միւսին:

568. Ճանապարհորդն անցաւ 680 վերստ տարածութիւն. 7 օր շարունակ նա օրական 56 վերստ էր անցնում, իսկ մնացած տարածութիւր՝ օրական 48 վերստ: Քանի օր նա ճանապարհորդեց:

569. Խանութում կար 38 փուլ շաքար և 456 փուլ թաղ: Քանի անգամ աղը շաքարից աւելի էր:

570. Վաճառական գնեց 442 ուրբլու ապրանք և իւրաքանչիւր 41 փուլ ապրանքին վճարեց 195 ուրբլի: Քանի փուլ ապրանք նա գնեց:

571. Գտնել 875-ի մի եօթերորդ մասը. 960-ի մի տասն և հինգերորդ մասը:

572. Քանի անգամ 816-ը աւելի է 34-ից. քանի անգամ 798-ը պակաս է 19-ից:

573. 720-ը պակսեցնել 24 անգամ. 629-ը պակսեցնել 37 անգամ:

5. ՉՈՐՍ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

574. $(38 \times 9) + (171 : 9) - 126$ 575. $(209 \times 4) - (705 : 5) - 179$
 $(684 : 4) + (96 + 7) - 376$ $(812 : 4) + (615 : 3) + 73$
 $(762 : 6) + (147 \times 3) - 509$ $(416 : 8) + (317 \times 2) - 607$

576. $(376 : 8) - 39 + (138 \times 4)$ 577. $(96 \times 9) - 475 - (475 : 5)$
 $(148 \times 6) - 785 + (576 : 6)$ $(148 \times 5) - 396 - (729 : 9)$
 $(640 : 8) + 179 - (875 : 5)$ $(166 \times 6) - 797 - (798 : 6)$

578. $848 - (53 \times 4) - (86 \times 5)$ 579. $962 - (763 : 7) - (812 : 4)$
 $900 - (36 \times 8) - (884 : 4)$ $147 + (798 : 7) - (560 : 8)$
 $700 - (648 : 6) - (931 : 7)$ $312 - (459 : 9) + (138 \times 3)$

580. $886 - (415 + 365) + (963 : 3)$
 $565 - (847 - 729) - (464 : 8)$
 $746 - (971 - 823) - (376 \times 2)$

581. $700 - (486 - 297) + (648 : 9)$
 $400 + (369 - 120) - (612 : 9)$
 $800 - (546 - 189) - (712 : 8)$

582. $(147 \times 6) - (917 - 329) + 136$
 $(198 \times 5) - (317 + 284) + 49$
 $(165 \times 4) - (876 - 389) - 115$

583. $(242 \times 4) - (376 + 217) - 76$
 $(461 \times 2) - (768 - 349) - 489$
 $(312 \times 3) - (416 + 389) + 476$

584. $(512 : 8) + 865 - (753 - 479)$
 $(609 : 3) + 378 - (586 - 189)$
 $(912 : 6) + 479 - (901 - 386)$

585. $(715 : 5) + 376 - (418 - 109)$
 $(963 : 9) - 78 + (416 - 178)$
 $(416 : 4) + 549 - (702 - 317)$

586. $(52 \times 12) - (48 \times 13) + 132$
 $(35 \times 28) - (47 \times 19) + 465$
 $(39 \times 23) - (25 \times 17) - 167$

587. $(55 \times 18) - (53 \times 16) - 472$
 $(54 \times 17) - (36 \times 23) + 716$
 $(35 \times 27) - (48 \times 18) + 279$

588. $(672 : 42) + (21 \times 39) - 425$
 $(37 \times 24) + (742 : 14) - 796$
 $(46 \times 12) + (578 : 17) - 169$

589. $(437 : 59) + (882 : 63) + 756$
 $(989 : 43) - (912 : 48) - 416$
 $(987 : 47) + (464 : 29) + 961$

- 590. $(962:74)+(35 \times 27) - 763$
 $(948:79)+(33 \times 17) - 189$
 $(437:19)+12 \times 13 - 479$
- 591. $(39 \times 23) - (989:43) - 378$
 $(38 \times 25) - (464:29) - 716$
 $(13 \times 47) - (936:18) - (986:17)$
- 592. $800 - (882:14) - (360:15)$
 $701 - (896:14) - (325:13)$
 $402 - (924:12) - (798:38)$
- 593. $540 + (966:69) - 378$
 $905 - (897:23) - 716$
 $1000 - (936:18) - (986:17)$
- 594. $(176 + 261):19 + (946:22)$
 $(707 + 259):46 + (672:96)$
 $(575 + 337):19 + (987:47)$
- 595. $(900 - 480):35 + (26 \times 26)$
 $(842 - 405:23) + (27 \times 27)$
 $(704 - 476):19 + (19 \times 19)$
- 596. $(718 - 689) + (506 - 484)$
 $(806 - 787) \times (846:18) - 315$
 $(720 - 695) \times (975:25) - 654$
- 597. $(749 + 189):(605 - 538) \times 66$
 $(517 + 463):(912 - 884) \times 27$
 $(109 + 839):(312 - 233) \times 76$

598. Մի սայլով ջրադալը բերին 25 ջուլ ցորեն, իւրաբանչիւր ջուլի մէջ կար 7 փուխ. միւս սայլով՝ 15 ջուլ ցորեն, իւրաբանչիւրում 5 փուխ: Ընդամենը բանի փուխ ցորեն բերին:

599. Կարածատէրը 128 փուխ հաճար ցանեց և ստացաւ 1—7. դրա մի ութերորդ մասը սերմացւի համար պահեց, իսկ մնացածը ծախեց: Քանի փուխ հաճար նա ծախեց:

600. Գործարանում աշխատում էին 12 տղամարդ և 17 պատանի բանւորներ. իւրաբանչիւր տղամարդն ամսական ստանում էր 27 ուրլի, իսկ իւրաբանչիւր պատանին—13 ուրլի պակաս: Որքան փող պէտք է վճարեն ամսական բոլոր բանւորներին:

601. Գնեցին մի կառք և մի դոյգ ձի. կառքն արժէր 648 ուրլի, իսկ ամեն մի ձին—9 անգամ պակաս: Որքանով գնեցին կառքը և 2 ձին:

602. 730 ուրլով գնեցին 6 ձի և մի բանի կով. իւրաբանչիւր ձին արժէր 48 ուրլի, իսկ իւրաբանչիւր կովը 26 ուրլի: Քանի կով գնեցին:

603. Գրավաճառը ծախեց 17 աւետարան, հատը 15 կոպէկով և 14 այբբենարան: Որքան արժէր այբբենարանի հատը, եթէ բոլոր գրքերը միասին արժէին 6 ուրլի 33 կոպէկ:

604. Ալլափը գնեց 124 չետփերտ գետնախնձոր, չետփերտը 5 ուրլով, 23 ուրլի էլ ճանապարհածախը վճարեց: Որքան նա վաստակեց, եթէ գետնախնձորի չետփերտը ծախեց 7 ուրլով:

605. Մի պաշտօնեայ մի տարում ծախսեց 832 ուրլի առաջին 4 ամսում ամսական ծախսեց 56 ուրլի: Քանի ուրլի ծախսեց նա հետեւեալ իւրաբանչիւր ամսում:

606. Խոհարարունին գնեց 16 ֆունտ ալիւր, ֆունտը 8 կոպէկով, 24 ֆունտ բրինձ, ֆունտը 13 կոպէկով և մի բանի ֆունտ միս, ֆունտը 17 կոպ.: Քանի ֆունտ միս գնեց նա, եթէ ընդամենը ծախսեց 6 ուրլի 95 կոպէկ:

607. Ճանապարհորդը 838 վերստ ճամբայ անցաւ. առաջին 7 օրում օրական 42 վերստ անցաւ, իսկ մնացած օրերը օրական 8 վերստ պակաս: Քանի օրում անցաւ ամբողջ ճանապարհը:

608. Կազմարարը ստացաւ 9 ուրլի 6 կոպէկ կազմելու վարձ. 9 մեծ գրքերի իւրաբանչիւր կազմը նա շինեց 18 կոպէկով, իսկ մնացած գրքերի իւրաբանչիւրը—12 կոպէկով: Ընդամենը բանի գիրք նա կազմեց:

609. 25 ֆունտ ընկոյզն արժէ 3 ուրբի 75 կոպէկ: Ուրբան կարծենայ 64 ֆունտ ընկոյզը:

610. 7 ուրբի 84 կոպէկի գնեցին 14 ֆունտ սուրճ: Քանի ֆունտ սուրճ կարելի է գնել 9 ու. 52 կոպէկի:

611. Անապարհորդը հաշուել էր, որ եթէ օրը 87 վերստարանցնի, 8 օրում կը հասնի նշանակած տեղը: Քանի օրում կը հասնի նա, եթէ օրական անցնի 58 վերստ տարածութիւն:

612. 16 որմնադիր 15 օրում կարող են մի շինութեան պատերը վերջացնել: Քանի օրում կարող են նոյն շինութեան պատերը վերջացնել 12 որմնադիրը:

613. Խանութպանը 10 ուրբով ծախեց 18 ֆունտ սուրճ, որից 1 ուրբի 90 կոպէկ վաստակեց: Քանիսով էր գնել խանութպանը սուրճի ֆունտը:

614. Մանրավաճառը 6 ուրբ. 30 կոպ. ծախեց 42 ֆունտ շաքարաւազ, որից 84 կոպէկ վաստակեց: Որքանով էր գնել նա շաքարաւազի ֆունտը:

615. Իւրաքանչիւր 5 ֆունտ թէյն արժէր 8 ուրբի: Որքան կարծենայ 475 ֆունտը:

616. Գալալը ամեն մի ձին գնում էր 73 ուրբով, իսկ ծախում 90 ուրբով: Որքան կը վաստակի նա 25 ձի ծախելուց:

617. Բանուրը 12 օրում աշխատում է 17 ուրբի: Քանի օրում կաշխատի նա 289 ուրբին:

618. Բանուրը 3 օրում աշխատում է 2 ուրբ. 25 կոպ. իսկ 7 օրում ծախում 2 ուրբ. 80 կոպ.: Քանի ուրբի կը խնայի նա 26 օրում:

619. Գործարանում շինեցին 48 միատեսակ կաթսաներ: Քանի փութ էին բոլոր կաթսաները, եթէ որ ամեն մի 3 կաթսան 49 փութ ծանրութիւն ունէր:

620. Անապարհորդը 948 վերստ տարածութիւն անցաւ: Քանի օր նա ճանապարհորդեց, եթէ որ ամեն մի 2 օրում 79 վերստ տարածութիւն էր անցնում:

621. Գիւղացին ծախեց 8 ուրբ. 82 կոպ. հաճար: Որքան հաճար նա ծախեց, եթէ որ ամեն մի 3 փթիկ վճարեցին 98 կոպէկ:

622. Բանուրն ամեն մի 6 օրում աշխատում էր 5 ուրբի, իսկ ամեն մի 7 օրում ծախում 3 ուրբի: Որքան փող կը խնայէ նա 84 օրում:

623. Գինեվաճառն ունէր 24 տակառ գինի, իւրաքանչիւրում 35 վեդրո. բոլոր գինին լցրեց 6 վեդրանոց տակառներում: Քանի տակառում տեղաւորեց նա բոլոր գինին:

624. Երեք մարգագեանից հնձեցին 964 փութ խոտ. առաջինից 522 փ., իսկ երկրորդից — 3 անգամ պակաս: Քանի փութ խոտ հնձեցին երրորդ մարգագեանից:

625. Բանուրների երեք խումբը ստացաւ 950 ուրբի: Որքան է ստանալու իւրաքանչիւր խումբը, եթէ որ առաջին խումբում կար 12 բանուր, երկրորդում — 9, իսկ երրորդում — 17:

626. Մի շինութեան վրայ 2 մշակ էր աշխատում. առաջինը բանեց 18 օր, իսկ երկրորդը — 13 օր: Որքան փող ստացաւ իւրաքանչիւրը, եթէ որ երկրորդը առաջինից 2 ուրբ. 75 կոպ. պակաս էր ստացել:

627. Վաճառականը 224 փութ, փութը 2 ուրբիանոց ալիւրը փոխանակեց 78 փութ շաքարի հետ: Որքանով է ծախելու նա շաքարի փութը, որպէսզի 98 ուրբ. վաստակի:

628. Մէկը երեք օրում 792 վերստ տարածութիւն անցաւ. առաջին օրը նա անցաւ ամբողջ ճանապարհի մի քառորդ մասը, երկրորդ օրը — ամբողջի մի երրորդականը: Քանի վերստ ճանապարհ անցաւ նա երրորդ օրը:

629. Խանութում կար 612 ֆունտ բրինձ. առաջին օրը ծախեցին բոլոր բրինձի մի տասն և երկուերորդական մասը, երկրորդ օրը — մի քառորդը, իսկ մնացածը ծախեցին հաւասար 3 օրում: Քանի ֆունտ բրինձ ծախեցին վերջին ամեն մի օրը:

630. Առևտրականը 720 ուրբի փող ունէր. դրա երեք հինգերորդականը նա վճարեց իր պարտատիրոջ: Որքան փող մնաց նրա մօտ:

631. Կալաւածատէրը 864 ոչխար ունէր, որոնցից հինգ տասնութերորդականը սև գոյնի էին, իսկ մնացածը սպիտակագոյն: Քանի սպիտակագոյն ոչխար կար:

632. Ալլափի խանութում կար 960 փութ հացահատիկ. իր փութ տասն և վեցերորդականը հաճար էր, չորս տասն և

հինգերորդականը—գարի, երեք քսաներորդականը—վարսակ (խրբուկ), իսկ մնացածը—ցորեն: Քանի փութ ցորեն կար լաւնութում:

633. Մի տղայ 360 ընկոյզ գնեց. մի քսաներորդականը ինքը վերցրեց, մնացորդի երկուերորդականը բրոջը տւեց, իսկ մնացածը՝ երբօրը: Քանի ընկոյզ ստացաւ եղբայրը:

634. Ալլափը երեք գնողին ծախեց 1000 փութ ցորեն. առաջինը գնեց մի քառորդը, երկրորդը—մնացորդի եօթ տասն և հինգերորդականը, իսկ երրորդը—մնացած ցորենը: Քանի փութ ցորեն գնեց երրորդը:

635. Խանութպանը գնեց 15 հայելի, հատը 42 ռուբլով, 17 ռուբլի էլ ճանապարհածախս վճարեց. 2 հատը տեղափոխելիս կտորւեց: Ո՞րքանով պէտք է ծախի հայելու հատը, որպէսզի նա 133 ռուբլի վաստակի:

636. Մրդավաճառը գնեց 186 նարինջ, հատը 5 կոպէկով և մի քանիսն էլ, հատը 8 կոպէկով. բոլոր նարինջների հատը 8 կոպէկով ծախելուց 8 ռուբլի 70 կոպէկ վաստակեց: Ընդամենը քանի նարինջ նա գնեց ու ծախեց:

637. Երկու ձի ծախեցին 347 ռուբլով. առաջինը 29 ռուբ. աւել արժէր: Ի՞նչ արժէր իւրաքանչիւրը:

638. Երկու վազօնով 976 փութ ապրանք բերին. առաջին վազօնում 98 փութ աւել էր: Քանի փութ ապրանք բերին ամեն մի վազօնով:

639. Մի հօտում կար 15 սևագոյն ոչխար: Քանի ոչխար կար հօտում, եթէ սև ոչխարները հօտի մի հինգերորդական մասն էին կազմում:

640. Մէկը 45 վերստ ճանապարհ անցաւ. նա հաշւեց, որ իր անցած ճանապարհը կազմում է ամբողջի մի եօթերորդ մասը: Քանի վերստ նա դեռ գնալու է:

641. Որդին 12 տարեկան է: Քանի տարեկան է նրա մայրը, եթէ որդու տարիքը կազմում է մօր տարիքի 2 հինգերորդական մասը:

642. Գնեցին մի ձի և մի կով. կովն արժէր 28 ռուբլի: Որքան արժէր ձին, եթէ որ կովի գինը կազմում է ձիու գնի չորս տասներորդ մասը:

643. Գործարանում բանում էին տղամարդիք և 45 կինմարդ: Ընդամենը քանի հոգի էր բանում գործարանում, եթէ մեզ յայտն է որ կանայք կազմում էին տղամարդկանց 9 տասն և վեցերորդականը:

644. Ծախեցին 189 ֆունտ թէյ: Որքան թէյ մնաց չծախւած, եթէ մեզ յայտնի է որ ծախւած թէյը կազմում է ամբողջի 7 տասն և հինգերորդականը:

645. Երկու վարպետ 207 ռուբլով սալայատակեցին 69 սաժէն երկարութիւն ունեցող մի փողոց: Որքան է ստանալու իւրաքանչիւրը, եթէ մեզ յայտնի է որ երկրորդ վարպետը սալայատակել էր 28 սաժէն տարածութիւն:

646. Պղնձագործը 448 ֆունտ պղինձ ունէր. երեք ութերորդականից նա կաթսաներ շինեց, մնացորդի մի քառորդից—թաւաններ, իսկ մնացածից ինքնահոններ (սամօփար): Իւրաքանչիւրից քանի հատ շինեց, եթէ մեզ յայտնի է որ ամեն մի կաթսան 4 ֆունտ էր, թաւան—2 ֆունտ և ինքնահոնը 14 ֆունտ էր:

647. 708 ռուբլով սև և կարմիր մահուդ գնեցին. սևի արշինն արժէր 3 ռուբլի, իսկ կարմիրինը—5: Քանի արշին մահուդ գնեցին իւրաքանչիւր տեսակից, եթէ սև մահուդին տւին 168 ռուբլի աւելի:

648. Տունը երեք բնակարան ունի. առաջին բնակարանից տանուտէրը ստանում է ամսական 156 ռուբլի վարձ, երկրորդից—3 անգամ պակաս, իսկ երրորդից—7 ռուբլի պակաս, քան երկրորդ բնակարանից: Որքան է ստանում նա ամսական 3 բնակարանից:

649. Մէկը 39 հատ 25 ռուբլիանոց ունէր. նա գնեց երկու թուփ մահուդ. առաջին թուփը 48 արշին էր և արշինը արժէր 4 ռուբլի, իսկ երկրորդը 29 արշին, արշինը—6 ռուբլի: Որքան փող մնաց նրա մօտ մահուդ գնելուց յետոյ:

650. Չորս հնձուր 3 օրում աշխատեցին 8 ռուբլի 40 կոպէկ: Որքան կաշխատեն 7 հնձուրները 2 օրում:

651. 5 ձին 24 օրում ուտում է 480 գարնց գարի: Որքան գարի կուտի 17 ձին երկու շաբաթում:

652. 15 բանուր կիրակրելու համար 32 օրում 960

Փունտ ալիւր են գործածում: Քանի օրում կը գործածեն 18 փութ ալիւրը 12 բանուր կերակրելու համար:

653. 48 փութ ապրանք տեղափոխելիս 7 վերստ տարածութեան վրայ ծախսեցին 6 ուրլի 72 կոպէկ: Քանի փութ ապրանք կարելի է տեղափոխել 6 ուրլի 30 կոպէկով 9 վերստ տարածութեան վրայ:

654. Ալլափը 45 շեովերտ աշնան հաճարը խառնեց 32 շեովերտ գարնան հաճարի հետ. աշնան հաճարի շեովերտն արժէր 6 ուրլի, իսկ գարնանի շեովերտը—5 ուրլի: Որքանով պէտք է նա ծախի խառնուրդի շեովերտը, որպէսզի 109 ուրլի վաստակի:

655. Գինեվաճառը 49 վեզրօ սպիրտի հետ խառնեց 44 վեզրօ մարուր շուր, սպիրտի վեզրօն արժէր 9 ուրլի: Որքանով նա պէտք է ծախի խառնուրդի վեզրօն, որպէսզի 117 ուրլի վաստակի:

656. Գալալը գնեց 18 ձի, իւրաքանչիւրը 44 ուրլով. դրանցից 2-ը սատկեցին: Որքանով է ծախելու նա ձիու հատը, որպէսզի բոլորից 136 ուրլի վաստակի:

957. Կալւածատէրը 24 զեռեատինի իւրաքանչիւրում ցանեց 8 շեովերիկ ցորեն. կասած ցորենի մի քառորդը նա ազաց և ստացաւ 216 փութ ալիւր: Որքան էր բերքը, եթէ 10 շեովերիկ ցորենից դուրս էր գալիս 9 փութ ալիւր:

658. Գիւղացին գնեց 16 փութ խոտ: Նա ունէր 7 ոչխար, 2 կով և մի ձի. ձին ուտում էր օրական 15 Փունտ խոտ, կովը—14 Փունտ, իսկ ոչխարը—3 Փունտ: Քանի օր է բաւական նրանց բոլոր խոտը:

659. 2ովդարը մի եզը գնում էր 69 ուրլով, իսկ ծախում 91 ուրլով: Քանի եզ նա գնեց, եթէ ծախելուց 990 ուրլի վաստակեց:

660. Կալւածատէրը 966 ուրլով ծախեց հաւասար թւով կովեր և ոչխարներ. ամեն մի կովը նա ծախեց 38 ուրլով, իսկ ոչխարը 4 ուրլով: Որքանով ծախեց նա բոլոր կովերը:

661. 2որս գիւղ միասին մի դպրոցի վրայ տարեկան ծախսում են 623 ուրլի. առաջին գիւղում կայ 23 տուն,

երկրորդում—17, երրորդում—34, իսկ չորրորդում—15: Ո՞րքան փող է ծախսում իւրաքանչիւր 5 գիւղը, եթէ ամեն մի տուն ծախսում էր հաւասարապէս:

662. Կալւածատէրը 558 ուրլով ծախեց 18 կով, և 18 ոչխար. ամեն մի կովը 25 ուրլի աւել արժէր: Քանիսով ծախեց նա բոլոր ոչխարը:

663. 39 վերջօկ շրջագիծ ունեցող անիւր 24 պտոյտ արաւ մի որոշ տարածութեան վրայ: Քանի պտոյտ կանի նոյն տարածութեան վրայ 13 վերջօկ պակաս շրջագիծ ունեցող անիւր:

664. Կալւածրում կար 973 կով և ոչխար. կովերի թիւը 6 անգամ ոչխարներից պակաս էին: Քանի կով և բանի ոչխար կար կալւածրում:

665. Երեք գրքում կար 736 երես. առաջին գրքում կար 3 անգամ, իսկ երկրորդում 4 անգամ երրորդից աւելի: Քանի երես ունէր ամեն մի գիրքը:

666. Ալլափն ունէր 986 շեովերիկ երեք տեսակ հացահատիկ, գարին 4 անգամ վարսակից աւելի էր, իսկ հաճարը դարուց 3 անգամ աւելի: Ո՞րքան հաճար ունէր ալլափը:

667. Կալւածատէրը 720 ուրլու ձիեր և եզներ գնեց. բոլոր ձիերը եզներից 3 անգամ աւել արժէին: Քանի ձի և բանի եզ նա գնեց, եթէ մի ձին 60 ուրլի արժէր, իսկ մի եզը—45 ուրլի:

668. 8 ուրլի 64 կոպէկով գնեցին շիթ և քաթան. բոլոր շիթն 2 անգամ քաթանից աւել արժէր: Քանի արշին շիթ և բանի արշին քաթան գնեցին, եթէ շիթի արշինը 18 կոպէկ արժէր, իսկ քաթանինը—24 կոպէկ:

669. Երկու հոգի գնեցին 76 արշին շիթ. առաջինը վճարեց 3 ուրլի 25 կոպէկ, իսկ երկրորդը—6 ուրլի 63 կոպէկ: Քանի արշին շիթ գնեց իւրաքանչիւրը:

670. Երկու քահուում 986 ուրլի կար. եթէ մի քահուակից հանենք 188 ուրլի և խառնենք երկրորդ քահուակի փոկերի հետ, այն ժամանակ երկու քահուներում կունենանք հաւասար թւով փող: Ո՞րքան փող կայ ամեն մի քահուում:

671. Երկու մառանում 756 շիշ գլինի կայ. եթէ մի մա-

աւանից վերցնենք 73 շիշ և տեղափոխենք միւս մառանք, այն ժամանակ երկրորդ մառանում կունենանք 2 անգամ աւելի գինի: Քանի շիշ գինի կայ ամեն մի մառանում:

672. Մէկը 5 ուրբի 76 կոպէկով գնեց 25 արշին չիթ և 12 արշին քաթան, իսկ միւսը՝ նոյն գնով—4 ուրբի 92 կոպէկով 18 արշին չիթ և 12 արշին քաթան: Ի՞նչ արժէ մի արշին չիթը և մի արշին քաթանը:

673. Ալլափն առաջին անգամ 691 ուրբով ծախեց 47 չետվերտ ցորեն և 29 չետվերտ հաճար, երկրորդ անգամ—383 ուրբով 19 չետվերտ ցորեն և 29 չետվերտ հաճար: Քանիսով ծախեց նա ցորենի չետվերտը և հաճարի չետվերտը:

674. Մէկը 9 ուրբի 16 կոպէկով գնեց 17 քարետախտակ և 35 տետրակ, իսկ միւսը 6 ուրբի 61 կոպէկով—17 քարետախտակ և 18 տետրակ: Ի՞նչ արժէր մի քարետախտակը և մի տետրակը:

675. Երեք խումբ քարտաշներ, հերթով բանելով, 62 օրում մի փողոց սալայատակեցին. առաջին խումբը ստացաւ 182 ուրբի, երկրորդը—350, իսկ երրորդը—336 ուրբի: Քանի օր բանեց ամեն մի խումբը:

676. Բրօնզ (դեղին պղինձ) շինելու համար վերցնում են 20 մաս պղինձ, 3 մաս կլայեկ և 2 մաս ցինկ: Իւրաքանչիւր տեսակ մետաղից քանի ֆունտ պէտք է վերցնել 16 փուլթ և 35 ֆունտ բրօնզ ստանալու համար:

677. Մի շինութեան վրայ աշխատում էին 2 խումբ բանւորներ. առաջին խմբում կար 14 բանւոր, երկրորդում—21: 15 օրւայ աշխատութեան համար առաջին խումբը ստացաւ 210 ուրբի պակաս երկրորդից: Քանի ուրբի ստացաւ իւրաքանչիւր խումբը:

678. 8 ուրբով 64 կոպէկով գնեցին 2 ջլալ ցորեն, իւրաքանչիւրում 3 փուլթ, և 3 ջլալ հաճար, իւրաքանչիւրում 4 փուլթ: Որքանով գնեցին հաճարի փուլթը, եթէ ցորենի փուլթն արժէր 80 կոպէկ:

679. Մի կին խանութից 3 ուրբի 51 կոպէկով գը-

նեց 17 արշին չիթ և 11 արշին կտաւ. միւս կինը—6 ուրբի 3 կոպէկով 17 արշին նոյն չիթից և 25 արշին կտաւ: Որքան արժէ 6 արշին չիթը և 3 արշին կտաւը:

680. Երկու աղջիկ 613 խնձոր ունէին, երբ առաջինը իր ունեցած խնձորներից կերաւ 7 հատ, նրա մօտ մնաց երկրորդից 2 անգամ աւելի խնձոր: Քանի խնձոր ունէր իւրաքանչիւրը:

681. Երկու տղայ 846 ընկոյզ ունէին. երբ առաջինը իր ունեցած ընկոյզներից կերաւ 14 հատ, նրա մօտ մնաց երկրորդից 2 անգամ պակաս: Քանի ընկոյզ ունէր իւրաքանչիւրը:

682. Եղբայրը և քոյրը միասին ունէին 875 տանձ. երբ քոյրը իր ունեցած տանձերից կերաւ 54 հատ, իսկ եղբայրը 92, քրոջ մօտ մնաց 2 անգամ աւելի: Քանի տանձ ունէր ամեն մէկը:

683. Հոգեհաւը ծովի վրայ մի ժամում անցնում է 16 վերստ տարածութիւն. զետի ջուրը մի ժամում հոսում է 3 վերստ տարածութիւն: Քանի ժամում շոգեհաւը կանցնի 598 վերստ տարածութիւնը զետի հոսանքի հակառակ ուղղութեամբ:

584. Խանութպանը ունէր երկու տեսակ չամիչ. առաջին տեսակի փուլթն արժէր 4 ուրբի, իսկ երկրորդինը—6 ուրբի: Որքան չամիչ պէտք է վերցնի նա ամեն մի տեսակից խառնուրդ կազմելու համար, որպէսզի ֆունտը ձախի 13 կոպէկով:

685. Խառնեցին երկու տեսակ կաղին. առաջին տեսակից վերցրին 12 փուլթ, 8 ուրբով փուլթը, իսկ երկրորդ տեսակից—18 փուլթ: Որքան արժէր երկրորդ տեսակի փուլթը, եթէ բոլոր խառնուրդը 211 ուրբով ծախելուց 25 ուրբի վաստակեցին:

686. Ապրանքատար գնացքը կայարանից դուրս եկաւ և ամեն մի ժամում անցնում էր 18 վերստ տարածութիւն. 12 ժամից յետոյ նոյն կայարանից դուրս եկաւ մարդատար գնացք և 9 ժամից յետոյ հասաւ ապրանքատարին: Քանի վերստ տարածութիւն էր անցնում մարդատար գնացքը մի ժամում:

687. Ասկերիչն իւրաքանչիւր 6 մատանին ծախում էր 32 ուրբով, մատանու մի տաննեակը իրան նստում էր 45 ուրբի: Քանի մատանի է նա ծախելու, որպէսզի 300 ուրբի վաստակի:

688. 18 աթոռը և 6 բազկաթոռն արժէն 126 ուրբի. նոյն աթոռներից կէս դիւթինը և 3 բազկաթոռն արժեն 51 ուրբի: Որքան արժէ մի աթոռը և մի բազկաթոռը:

689. Սուրհանդակը ճանապարհ ընկաւ էրզրումից դէպի Վան, 15 րոպէից յետոյ նրա ետևից մի ուրբի 2 սուրհանդակ դուրս եկաւ: Քանի ժամից յետոյ երկրորդ սուրհանդակը կը հասնի առաջինին, եթէ սա մի ժամում անցնում էր 12 վերստ տարածութիւն, իսկ երկրորդը՝ 17 վերստ:

690. Մի մարդ ցանկանում էր իր ունեցած փողը բաժանել մի քանի աղքատներին: Եթէ ամեն մի աղքատի տար 40 կոպէկ, իրան կը մնար 35 կոպէկ, եթէ տար 50-ական կոպէկ, կը պակասէր 25 կոպէկ: Որքան փող ունէր այդ մարդը և քանի աղքատի էր տալու այդ փողը:

691. Մի մարդ մի քթոց խնձոր ունէր. նա հաշուեց, որ եթէ ամեն մի որդուն տայ 30 հատ, իրան կը մնայ 70 հատ, իսկ եթէ իւրաքանչիւրին տայ 42 հատ, իրան կը մնայ 10 հատ: Քանի որդի ունէր նա և քանի խնձոր էր կամենում նրանց բաժանել:

692. 60 ֆունտ, ֆունտը 30 կոպէկանոց մեղրը խառնեցին մի քանի ֆունտ, ֆունտը 20 կոպէկանոց մեղրի հետ: Այս խառնուրդը 25 ուրբի 65 կոպէկով ծախելուց 3 ուրբի 35 կոպէկ վնաս կրեցին: Քանի ֆունտ 22 կոպէկանոց մեղր խառնեցին:

693. Կալաժատէրը 768 ուրբի պարտք ունէր: Այդ պարտքը վճարելու համար նա ծախեց մի քանի չեռվերտ գարի, չեռներտը 4 ուրբով, և ստացած փողով վճարեց պարտքի մի երրորդ մասը: Յետոյ նա ծախեց 109 չեռվերտ ցորեն, ստացած փողով նա վճարեց մնացած պարտքը և իրան էլ մնաց 142 ուրբի: Քանի չեռվերտ

գարի նա ծախեց և քանիսով ծախեց ցորենի մի չեռվերտ:

694. Վաճառականը գնեց 5 տակառ շաքար. ամեն մի տակառում կար 19 փուլթ, փուլթն արժէր 8 ուրբի: Խանութ բերելու ժամանակ 2 տակառ շաքարը փշացաւ, որի փուլթը ծախեց 6 ուրբով: Ո՞րքանով է ծախելու նա մնացած շաքարը, որպէսզի 25 ուրբի վաստակի:

695. Կալաժատէրը ունէր 9 ձի. այդ ձիերի համար նա պատրաստեց 20 շաբաթուայ խոտի պաշար այն հաշուով, որ իւրաքանչիւր ձին շաբաթական ուտի 4 փուլթ խոտ: Զիերից մի քանիսը և խոտի մի չորրորդ մասը նա ծախեց, իսկ մնացած խոտից ամեն մի ձիուն նա տալիս էր շաբաթական 3 փուլթ: Քանի ձի նա ծախեց, եթէ մնացած խոտը բաւականացաւ 30 շաբաթ:

696. Մի արկղում կար 248 ուրբի իսկ միւսում 2 անգամ աւելի: Որքան փող պէտք է վերցնել երկրորդ արկղից և դնել առաջին արկղում, որպէսզի երկուսումն էլ հաւասար լինի:

697. 2 հաւասար թոփ մետաքս գնեցին 260 ուրբով. առաջին թոփ մետաքսի արշինը արժէր 4 ուրբի, իսկ միւսի արշինը՝ 6 ուրբի: Որքան արժէր ամեն մի թոփը:

698. Գաթնատնտեսը ծախեց մի վաճառականի վրայ 9 փուլթ իւղ, փուլթը 17 ուրբով, իսկ միւսի վրայ՝ մնացած բոլոր իւղը, փուլթը 15 ուրբով: Որքանով ծախեց նա բոլոր իւղը, եթէ առաջին վաճառականի վրայ ծախածը ունեցած բոլոր իւղի մի երրորդ մասն էր կազմում:

699. Մի շոգենաւ դուրս եկաւ նաւահանգստից առաւօտեան ժամի 2 ին և ամեն մի ժամում անցնում էր 78 վերստ տարածութիւն: Նոյն օրը առաւօտեան ժամ 8-ին նոյն նաւահանգստից դուրս եկաւ մի ուրբի 2 շոգենաւ, որը ամեն մի ժամում անցնում էր 114 վերստ: Ե՞րբ կը հասնի երկրորդ շոգենաւը առաջինին:

700. Գիւղացին չիթ էր գնելու. նա հաշուել էր, որ եթէ գնի 54 արշին, 30 կոպէկ կը պակասի, այդ պատճառով նա գնեց միայն 21 արշին. գնելուց յետոյ նրա մօտ մնաց 15 կոպէկ: Ինչքան փող ունէր գիւղացին:

701. Կալածատէրը ունէր 8 զեսեատին վարելահող-
ամեն մի զեսեատինում նա ցանեց 8 չետվերիկ ցորեն:
Ստացած ցորենի մի երրորդ մասը ազաց և ստացաւ
112 փուլթ ալիւր: Որքան էր ամբողջ հունձը և իւրաքան-
չիւր 8 չետվերիկ ցորենից կալածատէրը ստացաւ 7
փուլթ ալիւր:

702. Գիւղացին պատրաստեց 9 ամուլայ խոտի պա-
շար. բայց այդ խոտը քաւականացաւ միայն 6 ամիս, ու-
րովհետև ամեն մի ամսում նա 35 փուլթ խոտ աւելի գոր-
ծածեց: Քանի փուլթ խոտ էր նա պատրաստել:

Յ Ա Ի Ե Լ Ի Ա Ծ Ա.

Վ Ա Ր Ժ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր Հ Ա Մ Ր Ի Զ Ի Վ Ր Ա Յ

Հ Ա Մ Ր Ի Զ

Հարիւր հազ.	0000000000	Հարիւր հազար ուսրիլ
Տաս հազար	000000000	Տաս հազար ուսրիլ
Հազար	00000000	Հազար ուսրիլ
Հարիւր	0000000	Հարիւր ուսրիլ
Տասնեակ	000000	Տաս ուսրիլ
Միւսուր	00000	Մի ուսրիլ
	0000	
	000000000	Տաս կոպէկ
	00000000	Մի կոպէկ
	000000	1/4 կոպէկ

1. Հ Ա Ղ Ի Ի

1. Գցել համրիչի վրայ՝ 3. 4. 6. 9. 10. 20. 50.
70. 100. 300. 400. 600:
2. Գցել համրիչի վրայ՝ 12. 15. 17. 19. 23. 25.
28. 31. 33. 36. 42. 44. 45. 47. 51. 53. 55. 59.
3. Գցել համրիչի վրայ՝ 61. 64. 66. 68. 72. 73.
75. 77. 79. 81. 85. 88. 89. 92. 94. 86. 99.
4. Գցել համրիչի վրայ՝ 120. 140. 130. 150. 160.
170. 180. 190. 210. 230. 240. 260. 280. 290:
5. Գցել համրիչի վրայ՝ 320. 330. 350. 360. 370.
390. 410. 430. 440. 450. 480:
6. Գցել համրիչի վրայ՝ 101. 102. 104. 106. 107.
109. 201. 204. 205. 209. 304:
7. Գցել համրիչի վրայ՝ 305. 307. 308. 401. 403.
405. 406. 407. 409. 501. 503. 505. 507. 509. 602.
601. 604. 607.
8. Գցել համրիչի վրայ՝ 608. 609. 701. 703. 705.
707. 800. 804. 806. 808. 801. 803. 805. 807. 901. 904.
906. 908:

9. Գցել համրիչի վրայ՝ 123. 134. 145. 146. 157. 168. 179. 191. 193. 196. 197. 198.

10. Գցել համրիչի վրայ՝ 234. 345. 456. 567. 222. 333. 404. 666. 678. 789. 891. 991.

Վերոյիշեալ վարժութիւններն անցնելուց յետոյ ցանկալի է անցնել նոյն վարժութիւնները ընդհակառակը, այսինքն ինքը ռատուցիչը պէտք է գցէ համրիչի վրայ զանազան թւեր, իսկ աշակերտները պէտք է կարդան այդ թւերը և գրեն տետրերի մէջ:

2. ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ

11. 2+2== 4+2== 3+4== 5+4==
3+2== 2+4== 4+3== 4+5==
2+3== 3+3== 4+4== 3+4==

12. 5+5== 3+7== 2+8== 5+5==
4+6== 7+3== 1+9== 6+4==
6+4== 8+2== 9+1== 3+7==

13. 9+2== 8+5== 8+8== 8+9==
8+3== 7+7== 9+7== 9+6==
7+4== 6+8== 9+9== 8+7==

14. 18+7== 17+8== 86+8== 95+9==
28+9== 49+4== 74+7== 64+7==
36+5== 75+6== 83+6== 96+8==

15. 28+35== 64+27== 65+48== 89+46==
36+48== 72+16== 95+39== 54+98==
27+53== 37+48== 45+76== 73+49==

16. 146+528== 476+297== 576+290==
256+349== 399+189== 496+347==
274+386== 473+182== 376+416==

ԳՐԱՄՆԵՐԻ ՀԱՂԻԻ

17. 6-2== 8-4== 78-6-3== 9-5==
7-3== 9-2== 8-2== 7-4==
5-1== 7-5== 9-4== 8-3==

18. 38-12== 45-23== 358-125== 766-222==
46-21== 68-35== 569-244== 885-543==
75-32== 76-32== 677-527== 998-646==

19. 12-2== 12-4== 37-9== 84-5==
48-8== 48-9== 63-6== 91-7==
65-5== 72-8== 76-8== 85-6==

20. 42-15== 58-19== 248-92== 638-96==
36-29== 62-46== 371-68== 915-48==
73-28== 73-27== 546-49== 824-76==

21. 576-348== 524-371== 946-397== 461-283==
472-126== 327-184== 468-269== 710-396==
960-147== 673-581== 725-246== 628-416==

22. 207-8== 402-7== 306-46== 707-99==
302-6== 507-5== 409-38== 804-45==
705-8== 906-7== 502-27== 902-68==

ԳՐԱՄՆԵՐԻ ՀԱՂԻԻ

Ցույց տալ համրիչի վրայ գտնուող ուուրլիների, կողմերի և 1/2, կողմ կարգերը և ապա կատարել հետեւեալ վարժութիւնները:

23. Գցել համրիչի վրայ՝ 2 ու. 36 կ.: 7 ու. 89 կ.: 306 ու. 47 կ.: 49 ու. 06 կ.: 49 ու. 60 կ.: 82 ու. 50 կ.: 96 ու. 36 1/4 կ.: 73 ու. 46 3/4 կ.: 54 ու. 35 1/4 կ. և այլն:

4. ԴՐԱՄԵՆԻ ԳՈՒՄԱՐԵԼԸ.

- 24. 27 ո. 40 կ. + 37 ո. 16 կ. + 84 ո. 15 կ. =
- 25. 6 ո. 26 կ. + 13 ո. 10 կ. + 65 ո. 16 կ. =
- 26. 29 ո. 34 կ. + 35 ո. 49 կ. + 47 ո. 55 կ. =
- 27. 52 ո. 68 կ. + 69 ո. 77 կ. + 85 ո. 99 կ. =
- 28. 307 ո. 04 կ. + 120 ո. 68 կ. + 96 ո. 17 կ. =
- 29. 135 ո. 08 կ. + 264 ո. 29 կ. + 407 ո. 53 կ. =
- 30. 268 ո. 17 կ. + 346 ո. 87 կ. + 281 ո. 99 կ. =

- 31. 178 ո. 16 կ. 32. 282 ո. 64 կ. 33. 241 ո. 56 կ.
- + 031 ո. 87 կ. + 321 ո. 73 կ. + 156 ո. 47 կ.
- 421 ո. 65 կ. 316 ո. 25 կ. 347 ո. 96 կ.

Գ. ԳԱԼՍՏԵԱՆ

«Գուտտենբերգ» գրավաճառանոց

Թիֆլիս, սեպտեմբերի 3-ին 1907 թ.

Հ Ա Յ Ի Ի

Ղ հայոց դպրոցի պ. աւագ ուսուցչին

№ 674

	Օրինակներ	Գինը.		Գումարը.	
		աուր.	կոպ.	աուր.	կոպ.
Քերականութիւն մայրենի լեզուի Ա. Բ. Գ. մասը Ստ. Պալասանհանի.	9	—	75	6	75
Ընդհանուր պատմութիւն, հին-դար. վիճակագրութի թարգ. Սաժակի.	14	—	1	14	—
Գծագրութեան օրինակներ Լևոնեանի Ա. մաս	25	—	20	5	—
Գծագրութեան օրինակներ Լևոնեանի Բ. մաս	22	—	20	4	40
Գծագրութեան օրինակներ Լևոնեանի Գ. մաս	17	—	35	5	95
Գասագիրք ընդհանուր աշխարհագրութեան, քաղաքական մաս կազմեց Լ. Բարայեան	16	—	65	10	40
Նոյնը Գ. մասը	10	—	50	5	—
Начальная книжка для армянских школъ С. Мандиньяна	14	—	55	7	70
Գումարը	—	—	—	—	—
Փոստի ծախք	—	—	—	2	68
Ընդամենը	—	—	—	—	—

Հաշվառան գիւղացի Աւագ Գեղամեան Սահակեանի

1 9 0 6

Ամիս և օր.	Մ Ո Ւ Տ Ք	Թուր.	Գ.
յունւարի 1-ին	1905 թի աշխատածի մնացորդը	5	15
3-ին	Վասիլ Աղայից վերցրի շահով 2 տարի ծա. մանակով	10	—
6-ին	Զիով տարայ մի ճանապարհորդի մեր գիւղից մինչև Ղարաքլիսա քսան և ութ վերստ, վերստը 3 կոպէկով		
փետրւարի 7-ին	Մաղանում (հանքատեղում) մի ամիս բանեցի, օրական 50 կոպէկով		
13-ին	5 օր բանեցի հարեանիս համար, օրական 40 կոպէկով		
25-ին	Զիով երկու հակ ցորեն տարայ երկաթուղու կայարանը, հակը 4 փութ, փութը 15 կոպէկով		
մարտի 15-ին	Ծախեցի 5 ոչխարի մորթի, հատը 60 կոպէկով		
20-ին	Ծախեցի 10 ուլ, հատը 75 կոպէկով		
ապրիլի 15-ին	3 օր բանելու համար օրական ստացայ 60 կոպէկ		
20-ին	Հարեանի այգում փորեցի 90 հատ փոս ծառեր տնկելու համար, հատը 4 կոպ.		
մայիսի 15-ին	Սուզեցի 180 ոչխար, հատը 3 կոպէկով		
յունիսի 10-ին	6 օր խոտհարքում բանեցի, օրական 70 կ.		
24-ին	Ծախեցի 6 փութ ոչխարի պանիր, փութը 3 ո.		
յուլիսի 18-ին	5 օր ցորեն հնձեցի ուրիշի համար, օրական 60 կոպէկով		
27-ին	Ծախեցի 2 փութ իւղ, փութը 11 ուրլով		
օգոստոսի 25-ին	Ծախեցի 6 թաղար գարի, թաղարը 4 ո.		
29-ին	Ծախեցի 3 թաղար ցորեն, թաղարը 7 ո.		
սեպտեմբ. 15-ին	Ծախեցի 35 վառիկ, հատը 12 կոպէկով		
	Գումարն է		

Հաշվառան գիւղացի Աւագ Գեղամեան Սահակեանի:

1906 թ.

Ամիս և օր.	Ծ Ա Ս Ք.	աւր.	Գ.
Փետրւար 9-ն	Վճարեցի արքունական հարկ կէս տարւանը	6	50
15-ին	Վճարեցի գիւղական հարկ (մասրափ)	5	70
„	Գնեցի ինձ համար մի փափախ	—	80
„	„ երեք որդուս համար 3 փափախ հատը 40կ.	—	90
16	Գնեցի կաշի տրեխացուի համար		
Մարտի 9-ին	Գնեցի կնոջս և աղջկանս համար 3 թաշկի-նակ հատը 15 կոպէկով		
„ 10	Գնեցի 3 փութ կոշտ աղ, փութը 45 կոպ.		
„ 15	„ ինձ համար արխալուխացու 4 արշին չիթ, արշինը 23 կոպէկով		
„ 16-ին	Կալւածատիրոջ վերցրի 5 օրավար վարե-լահող, օրավարը 6 ուրլով		
„ 17	Դարձեալ նրանից խոտատեղ վերցրի	5	—
„ 18	Դարձեալ նրանից վերցրի ոչխար արածանե լու տեղ	20	—
„ 21	Գնեցի մի զոյգ անիւ, հատը 13 ուրլով		
„ 21	Գնեցի սև նաւթ անիւների համար	1	20
Ապրիլի 3-ին	Գնեցի 60 արշին չիթ, արշինը 18 կոպէկով		
7-ին	Կնոջս համար գնեցի կոշիկներ	1	40
10-ին	„ „ „ մի գլխի շալ	2	10
Մայիսի 3-ին	Գնեցի կէս փութ թուկ	1	85
Յունիսի 8-ին	Վճարեցի հանգատիրոջը 2 կով, 2 ձի, 1 մոզի և 1 քուռակ արածացնելու համար	6	—
Օգոստոսի 5-ին	Յունւարի մէկից մինչև օրս ուղարկել եմ զինւոր որդուս	30	—
Սեպտեմբ. 16-ին	Վճարել եմ որդուս դասագրքերի և այլ դա-սական պիտոյքների համար	3	70
Սեպտեմբ. 20-ը	Յունւարից մինչև օրս գնել եմ 15 ֆունտ օճար (սապոն), ֆունտ 12 կոպէկով		
Հոկտեմբ. 17-ին	Պարտատիրոջ վճարել եմ պարտքիս շահը մի տարւայ համար	4	80
	Գումարն է		

Յ Ա Ի Ե Լ Ի Ա Ծ Բ.

Արաբական, հայկական եւ հռոմէական թւանշաններ

1. Թւարանութեան մէջ գործածուող թւանշանները եւրոպացիները մտած արաբացուող ձեռքով, ուստի և այդ թւանշանները կոչուում են արաբական

Մինչև արաբական թւանշանների եւրոպացի մտնելը հայերը, լոյներմ և հոռվմայեցիք թւանշանների տեղ գործ էին անում իրանց այբուբենը:

2. Հայկական թւանշանները հայերէն այբուբենը, որ երեսուն վեց տառ կամ նշանագիր ունի, թիւ ցոյց տալու համար բաժանած է 4 կարգի՝ միաւոր, տասնաւոր, հարիւրաւոր և հազարաւոր. ամեն մի կարգի մէջ կայ 9 թւանշան:

Միաւորներ.		Տասնաւորներ.		Հարիւրաւորներ.	
Հայկական.	Արաբական.	Հայկական.	Արաբական.	Հայկական.	Արաբական.
ա	1	ժ	10	ճ	100
բ	2	ր	20	մ	200
գ	3	լ	30	յ	300
դ	4	խ	40	ն	400
ե	5	ծ	50	շ	500
զ	6	կ	60	ու	600
է	7	հ	70	չ	700
ը	8	ձ	80	պ	800
թ	9	ղ	90	զ	900

3. Հռոմէական թւանշանները: Հռոմէացիք թւանշանների տեղ գործ էին անում իրենց այբուբենի տառերից միայն 7 հատը, որոնք են՝

XIX	I	V	X	L	C	D	M
XX	1	5	10	50	100	500	1000

Այս տառերը՝ այլևայլ կերպով դրելով իրար մօտ, կազմում են դանազան տեսակ թիւեր:

Միաւորներ		Տասնաւորներ		Հարիւրաւորներ	
Արաբական	Հռոմէական	Արաբական	Հռոմէական	Արաբական	Հռոմէական
1	I	10	X	100	C
2	II	20	XX	200	CC
3	III	30	XXX	300	CCC
4	IV	40	XL	400	CD
5	V	50	L	500	D
6	VI	60	LX	600	DC
7	VII	70	LXX	700	DCC
8	VIII	80	LXXX	800	DCCC
9	IX	90	XC	900	CM

Արաբական.	Հայկական.	Հոմեական.	Արաբական.	Հայկական.	Հոմեական.
1	ա	I	19X	ժթ	XIX
2	բ	II	20	ի	XX
3	գ	III	30	լ	XXX
4	դ	VI	40	խ	XL
5	ե	V	50	ծ	L
6	զ	VI	60	կ	LX
7	է	VII	70	հ	LXX
8	ը	VIII	80	ձ	LXXX
9	թ	IX	90	ղ	XC
10	ժ	X	100	ճ	C
11	ժա	XI	200	մ	CC
12	ժբ	XII	300	յ	CCC
13	ժգ	XIII	400	ն	CD
14	ժդ	XIV	500	շ	D
15	ժե	XV	600	ո	DC
16	ժզ	XVI	700	չ	DCC
17	ժէ	XVII	800	պ	DCCC
18	ժը	XVIII	900	զ	CM
			1000	ռ	M

ՅԱԻԵԼԻԱԾ Գ.

Հայկական հին և նոր չափերի աղիւսակը *)

1. Երկարութեան չափեր

Ամենամեծ չափն է 1 հրաախա, իսկ ամենափոքրն է 1 ձևս:

Հին՝ 1 հրասախը (խրասախ, փարսախ) = 3 մղոնի:

1 մղոնը = 7 ասպարէզի:

(Կայ և 1 մղոնը = 1000 քայլի):

1 ասպարէզը (վտաւան) = 143 քայլին (կայ և 107 քայլ):

1 ոտը = 16 մատին:

1 քայլը = 6 ոտին:

Նոր չափերի մէջ յիշուած են՝

ձոպան, գրկաչափ (գուլաճ = սաժէնին),

Օրավար = $\frac{1}{3}$ դեսեսատինին:

Կանգուն (հալէպի, անդազա) = 0,68 մէտրին կամ 15 վեր-շօկին, մատ և ալին:

2. Ծանրութեան չափեր

Ամենամեծ չափն է 1 կենդիւնար, իսկ ամենափոքրն է 1 զարեհիւս.

Հին՝ 1 կենդիւնար (դանթար) = 100 լիտրին:

1 լիտրը = 12 ունկիին:

1 ունկին կամ նուկի (nucia = 12 գրախմին կամ

մթխալին) = 6 դահեկան:

1 դահեկանը (միւնոյն ժամանակ գրամի չափ է) = 24 կերատի:

1 կերատը (կարատ) = 2 դանկին:

1 դանկը = 2 վարհատին:

1 վարհատը = granum (հին և նոր ազդերի ընդհա-նուր կշիւր):

Վերոյիշեալ ծանրութեան չափերի կարգում կան և ուրիշ շատ մանրամասն չափեր, օրինակ՝ սատուր, սիմէս, տըր-սին» յօդուածից «Վարժարան» 1882 թ.

*) Քաղաք Կ. Կոստանեանի «Թւարանական չափերի մա-սին» յօդուածից «Վարժարան» 1882 թ.

մէս, փորչէ, դրամար, սինգ, փշխտ և այլն, որոնք շատ վազուց կորցրել են իրանց նշանակութիւնը, թէև նրանց բանակութիւնը որոշ է:

Նորերի մէջ կան ծանրութեան չափեր, որոնք մօտաւորապէս համապատասխան են և հներին:

Ֆունտը-գրովանրայ=96 զօլօտնիկին (մսխալ):

Թուղթը=66 զօլօտնիկին կամ 50 դրամին:

Լիտրը գանազան տեղ գանազան չափ ունի՝ Թիֆլիսում 9 ֆունտ է, Երևանում 12 ֆունտ, իսկ Ալեքսանդրապօլում— 20 ֆունտ:

Սրանց կարգում կան և օտար անուններ, որոնք որոշ չափեր են և շատ ընդհանրացած, օրինակ՝ հօխայ=3 1/4 ֆունտին, դանթարը=180 հօխային կամ 15 փուլթին. բաթման= =1 լիտրին:

3. Ընդդէմների չափեր

Այս չափերը, թէև ամաններ են, բայց մեծ կապ ունեն ծանրութեան չափերի կամ կշեռքի հետ:

Ամենամեծ չափն է *ֆոռ* իսկ ամենափոքրը՝ *կապիչ* (աամ-կօրէն՝ շիւրիկ):

Հին՝ 1 քոռը=10 աբգուրին:

1 արդուն=3 գրիւին:

1 գրիւը=10 կապիճին:

Նոր՝ 1 խալարը=30 փուլթին=24 կօտին:

1 սոմարը=16 կօտին=2 1/2 չեպերտին:

1 թաղարը=30 շանախին=9 փուլթին:

1 շանախը (խան)=12 ֆունտին:

1 կօտը=4 ուուլի=5 ֆունտին:

Սրանցից մի քանիսը գաւառական են և փոփոխական ծանրութիւն ունեն:

4. Հեղուկների չափեր

Այս չափերը նոյնպէս ամաններ են և մեծ կապ ունեն կշեռքի հետ. ամենամեծ և ամենափոքր չափերը չենք կարող

որոշել. հաւանական է, որ ամենամեծն է *մար* կամ *չափ հեճաւէի*, իսկ ամենափոքրն է *շիշ*:

Հին՝ 1 մարը (հնձանի չափ)=200 լիտրին.

1 լիտրը=2 շիշին

16 լիտրը=1 սրւակի:

Նոր չափերի մէջ նշանաւոր են՝ կարաս, ուումրի, թունգի, շարէք, լիտր, շիշ, որոնք բոլորն էլ տեղական չափեր են և ունեն պայմանաւոր քանակութիւն:

5. Գրամների չափեր

Հին ժամանակ դրամի չափերը կշեռքով էին որոշում, ամենամեծ չափն է *խակաւ*, իսկ ամենափոքրը *դաւեկաւ*:

Հին՝ 1 քանքարը=138 լիտրին:

1 լիտրը=72 գահեկանին:

3 լիտրը=1 մնասին:

127 լիտրը=1 տաղանդին:

1 գահեկանը=96 գարեհատին:

Նոր չափերը իւրարանշիւր իշխող տէրութեան զրամներ են: Կովկասում գործ են ածում թուման, մանէթ, արասի, ուղալթուն, շահի բառերը, որոնցից՝

1 թումանը=10 ուուրլուն:

1 մանէթը=1 ոուրլուն (100 կոպ):

1 արասին=20 կոպէկին:

1 ուղալթունը=10 կոպէկին:

1 շահին=5 կոպէկին:

6. Ժամանակի չափեր

Այս չափերի անունները մնացել են անփոփոխ հայոց ձևով ու գաղափարով—կղնթարթ, վայրկեան, ժամ, օր, շաբաթ, ամիս, ամ (տարի) և գար: Ժամանակի հին և նոր չափերը հաշի մէջ միանգամայն հաշտ են մնացել:

Պ Ա Տ Ա Ս Ի Ա Ն Ն Ե Ր

- 305. 16, 40, 70, 50
- 306. 35, 24, 51, 65
- 307. 14, 41, 31, 95
- 308. 52, 41, 16, 29
- 309. 37, 1, 71, 80
- 310. 54, 30, 5, 20
- 311. 65, 1, 16, 43
- 312. 90, 82, 52, 72
- 313. 44, 84, 46, 0
- 314. 6, 17, 15, 36
- 315. 49, 93, 71, 27
- 316. 13, 63, 9, 100
- 317. 16, 40, 21, 32
- 318. 25, 68, 2, 13
- 319. 91, 82, 26, 25
- 320. 20, 8, 43, 67
- 321. 42, 51, 100, 22
- 322. 74, 24, 29, 23
- 323. 41, 47, 18, 14
- 324. 23, 1, 77, 21
- 325. 22, 42, 24, 57
- 326. 12, 100, 71, 100
- 327. 97, 19, 55, 71
- 328. 6, 9, 56, 56
- 329. 77, 43, 100, 35
- 330. 22, 37, 0, 29
- 331. 10, 61, 4, 78
- 332. 91, 42, 8, 68
- 333. 29, 51, 20, 48
- 334. 27, 13, 36, 18
- 335. 24, 14, 60, 58
- 336. 4 հատ
- 337. 15 ընկոյզ
- 338. 13 տեսարակ
- 339. 4 մատիտ, 9 մ., 12 մ.
- 340. 16 սուր.
- 341. 5 կոպ.
- 342. 96 դարնց
- 343. 48 սուր.
- 344. 21 սուր., 27 ս., 36 ս.
- 345. 18 սայլ
- 346. 45 սուր.
- 347. 48 նարինջ
- 348. 18 խնձոր, 13 խ.
- 349. 34 գրիչ, 17 գր.
- 350. 69 սուր., 23 ս.
- 351. 81 կոպ.
- 352. 18 մ., 12 կ., 10 կ., 12 իչ.
- 353. 3 ֆ., 12 ձու.
- 354. 15 ս., 10 կ 13-ական
- 355. 3 կոպ.
- 356. 9 նարինջ
- 357. 5 կ., 3 կ.
- 358. 17 ժամ.
- 359. 23 արշ., 14 արշ.
- 360. 9 աթոռ.

- 361. 5 կ.
- 362. 12, 13, 14, 15.
- 363. 24 կ., 36 կ., 12 կ.
- 364. 15 օր
- 365. Երկրորդը 6-ով
- 366. 10, 7, 9, 11
- 367. 3 ս.
- 368. 29 կ. 42 կ.
- 369. 100 ս.
- 370. 38 ս.
- 371. 67 օր.
- 372. 11 կ.
- 373. 24 ոչխ.
- 374. կովը — 32 ս. ոչխ. — 5 ս.
- 375. կ. 28 ս., մոզի — 7 ս.
- 376. 3 ս., 15 ս.
- 377. 2 կ.
- 378. 3 ս.
- 379. 17 վեղբո
- 380. 5 շար.
- 381. 14 նարինջ, 14 ն., 19 ն.
- 382. 29 ընկ., 29 ընկ., 25 ընկ.
- 383. 7 կոպ.
- 384. 28 ս., 21 ս., 42 ս.
- 385. 52 աշ., 26 աշ.
- 386. 7 արշ., 14 արշ., 11 արշ.
- 387. 10 ֆ., 5 ֆ.
- 388. 36 լիմօն
- 389. 11 սած.
- 390. 25 ս., 50 ս.
- 391. 27 ս., 45 ս.
- 392. 6 ժ.
- 393. 39 ս., 52 ս.
- 394. 7 մ.
- 395. 13
- 396. 54
- 397. 90 ս.
- 398. 14 ժամ
- 399. 6 ժամ
- 400. 7 ժամ
- 401. 45 կոպ.
- 402. 10 շ.
- 403. 21 ս., 24 ս., 12 ս.
- 404. 4 ֆունտ
- 405. 24 ընկ.
- 406. 36 աշ., 36 աշ., 24 աշ.
- 407. 11 ժամում
- 408. 22
- 409. 71
- 410. 62 ս.
- 411. 98 աշր.
- 412. 78 կ.
- 413. 52 վ.
- 414. 32 ս., 4 ս.
- 415. 3 ս., 6 ս.
- 416. 63
- 417. 4 ս.
- 418. 70 կ.
- 419. 63 վ.
- 420. 64 խնձ., 34 խ.
- 421. 17 ս.
- 422. 45 [Թերթ]
- 423. 8 կաթսայ
- 424. 2 ս.
- 425. 19 արշ.
- 426. 5 ս.
- 427. 19 արշ.
- 428. 100 արշ.
- 429. 46 տղամարդ կ 23 կին.
- 430. 62 սուրի

- 431. 5 փուլթ 786, 777, 711
- 432. 38 վայրկ. 450. 825, 774, 593
- 433. 12 արշ. 527, 567, 716
- 434. 28 փուլթ. 44 Ֆ. 745, 953, 671
- 435. 19 փուլթ 451. 845, 454, 875, 620
- 436. 1 կապ. 773, 657, 901, 961
- 437. 5 ուրբ. 4 ուրբ., 452. 869, 828, 637, 836
- 442. 510, 710, 610 651, 839, 885, 671
- 820, 930, 930 453. 274 տուն
- 845, 635, 765 454. 801 վերստ
- 925, 907, 838 455. 959 զիրք
- 443. 547, 377, 778 456. 875 փուլթ
- 575, 677, 868 457. 769 արշ.
- 687, 876, 608 458. 864 բանուր
- 778, 919, 948 459. 913 ուրբ.
- 444. 655, 773, 598 460. 609 փուլթ
- 488, 677, 868 461. 878 բանուր
- 956, 813, 952 462. 324 ուստ.
- 778, 973, 988 463. 995 փուլթ
- 445. 542, 762, 593 464. 858 ուրբի
- 867, 684, 416 465. 554 ուրբի
- 747, 726, 795 466. 702 ու.
- 470, 780, 660 467. 921 ու.
- 446. 422, 643, 652 468. 735 ու.
- 637, 631, 717 469. 764 ու.
- 707, 906, 701 470. 992 վերստ
- 600, 700, 900 471. 835 ուրբի
- 447. 658, 816, 865 472. 813
- 924, 723, 842 437. 703
- 919. 765 689 477. 280, 350 430, 620
- 448. 705, 823, 741 760, 830, 160, 50
- 795, 927, 751 140, 250, 220, 230
- 855, 664, 975 478. 270, 380, 480, 560
- 449. 450, 695, 888 790, 670, 185, 565
- 686, 852, 585 676, 262, 764, 866

- 479. 223, 211, 222, 138 502. 221
- 141, 525, 120, 410 503. 299
- 155, 304, 405, 200 584. 143
- 480. 318, 319, 606, 309 505. 226
- 375, 304, 403, 318 509. 240, 460, 680, 630
- 612, 192, 291, 231 960, 450, 840, 560
- 481. 485, 537, 366, 398 600, 800, 720, 650
- 341, 272, 333, 369 510. 760, 980, 740, 420
- 544, 275, 252, 224 750, 780, 640, 880
- 482. 127, 127, 253, 219 1000, 900, 980, 960
- 204, 8, 704, 327 511. 315, 360, 490, 252
- 379, 339, 365, 652 450, 528, 567, 539
- 483. 144, 157, 308, 455, 384, 306, 738
- 75, 168, 389, 512. 288, 212, 268, 380
- 462, 362, 142 245, 435, 276, 222
- 484. 180, 153, 270 525, 504, 712, 765
- 84, 137, 494 513. 268, 684, 848, 636
- 165, 420, 167 903, 696, 448, 804
- 485. 219 փուլթ. 488, 648, 996, 484
- 486. 339 ծառ. 514. 696, 834, 536, 381
- 487. 228 վրացի աշ. 744, 987, 692, 992
- 488. 204 ուրբի 756, 835, 980, 735
- 489. 299 ուրբի 515. 984, 762, 750, 819
- 490. 591 վերստ 763, 952, 928, 784
- 491. 292 փուլթ 1000, 702, 945, 972
- 492. 909 տ. 516 450 760, 830, 700
- 493. երկրորդում—35-ով 400, 900, 740, 840
- 494. 876 բնակիչ 760, 900, 840, 960
- 495. 969 վերստ 517. 144, 195, 966, 864
- 496. 273 ուրբի 954, 893, 975, 792
- 497. 189 ուրբի 884, 912, 989, 832
- 498. եղբ.—120 ու. տակաս. 518. 884, 932, 900, 864
- 499. 358 ուրբի 848, 945 936, 988
- 500. 360 փուլթ 952, 966, 960, 931
- 501. 146 ուրբի 519. 990, 897, 684, 962

975, 931, 966, 986 134, 139, 121, 117
 704, 912, 918, 960 113, 81, 55, 45
520. 116, 228, 376, 624 **550.** 10, 20, 10, 5
 816, 729, 944, 875 9, 3, 4, 7
 944, 600, 960, 810 15, 11, 15, 9
521. 126 **փուլթ** **551.** 60, 30, 70, 60
522. 936 **ս.** 20, 30, 20, 30
523. 846 **հատ** 20, 30, 20, 40
524. 71 **սած.** **552.** 22, 46, 32, 23
525. 296 **ուրբի** 19, 16, 12, 35
530. 840 **փուլթ** 43, 24, 21, 18
531. 640 **կոպէկ** **553.** 16, 13, 12, 25
532. 0 **թերթ** 23, 14, 29, 16
533. 519 **ուրբի** 39, 8, 7, 9
534. 491 **ուրբի** **554.** 3, 25, 16, 14
535. **երկր.** — 12 **կոպ.** 12, 14, 23, 19
536. 971 **կոպէկ** 35, 1, 17, 11
537. 98 **ուրբի** **555.** 63, 4, 18, 25
538. 90 **կոպ.** 14, 13, 48, 25
539. 731 **ուրբ.** 12, 32, 21, 14
540. 39 **վերստ** **556.** 36, 53, 26, 24
541. 876 **արշին** 31, 19, 18, 22
542. 167 **փուլթ** 13, 13, 21, 13
543. 720, 630, 936 **557.** 8, 7, 7, 29
544. 936 8, 11, 9, 16
546. 30 160, 70, 50 6, 7, 14, 19
 110, 80, 90, 90 **558.** 201, 206, 107, 204
 80, 70, 60, 90 106, 105, 206, 206
547. 243, 124, 241, 322 103, 107, 109, 109
 121, 213, 212, 122 **559.** 5, 7, 8, 6
 221, 231, 323, 121 5, 7, 8, 6, 7
548. 164, 398, 254, 152 **560.** 74 **ուրբի**
 237, 269, 131, 145 **561.** 632 **փուլթ**
 181, 132, 184, 152 **562.** 636 **փ**
549. 121, 136, 134, 121 **563.** 72 **փուլթ**

564. 816 **փուլթ** **602.** 17 **կով**
565. 56 **արշին** **603.** 27 **կոպէկ**
566. 17 **կով** **604.** 225 **ուրբի**
567. 45 **ֆունտ** **605.** 76 **ուրբի**
568. 13 **օր** **606.** 15 **ֆունտ**
569. 12 **անգամ** **607.** 23 **օրում**
570. 34 **փ.** **608.** 71 **զիրք**
574. 235, 467, 59 **609.** 9 **ս.** 60 **կ.**
575. 516, 481, 79 **610.** 17 **ֆունտ**
576. 560, 199, 84 **611.** 12 **օրում**
577. 294, 263, 66 **612.** 20 **օրում**
578. 206, 391, 459 **613.** 45 **կոպէկ**
579. 750, 191, 675 **612.** 13 **կոպէկ**
580. 427, 389, 142 **615.** 760 **ուրբի**
581. 583, 581, 354 **616.** 425 **ուրբի**
582. 430, 438, 58 **617.** 204 **օրում**
583. 299, 14, 607 **618.** 9 **ս.** 10 **կ.**
584. 655, 184, 116 **619.** 784 **փուլթ**
585. 210, 267, 268 **620.** 24 **օր**
586. 132, 552, 315 **621.** 27 **փուլթ**
587. 614, 806, 360 **622.** 34 **ուրբի**
588. 410, 39, 687 **623.** 140 **տակառ**
589. 793, 420, 998 **624.** 268 **փուլթ**
590. 195, 404, 480 **625.** 300 **ս.**, 225 **ս.**, 425 **ս.**
591. 496, 318, 501 **626.** 9 **ս.**, 90 **կ.**, 7 **ս.**, 15 **կ.**
592. 713, 612, 304 **627.** 7 **ուրբ.**
593. 176, 150, 890 **628.** 330 **վերստ**
594. 66, 28, 69 **629.** 136 **ֆունտ**
595. 688, 748, 373 **630.** 288 **ուրբի**
596. 638, 578, 321 **631.** 624 **ոչխար**
597. 924, 945, 912 **632.** 140 **փուլթ**
598. 250 **փուլթ** **633.** 114 **ընկոյզ**
599. 784 **փուլթ** **634.** 400 **փուլթ**
600. 562 **ուրբի** **635.** 60 **ուրբի**
601. 792 **ուրբի** **636.** 264 **հատ.**

637.	188 ոււր. 159 ոււր.	670.	681 ոււր., 305 ոււր.
638.	439 փութ 537 փութ	671.	325 շիշ, 431 շիշ.
639.	75 ոչխար	672.	12 կոպ. 23 կոպ.
630.	270 վերստ,	673.	11 ոււր. 6 ոււր.
631.	30 տարեկան	674.	23 կոպ. 15 կոպ.
632.	70 ոււրի	675.	13 օր. 25 օր. 24 օր.
633.	125 հոպի	676.	540 Փունտ 81 Փ. 54 Փ.
634.	216 Փունտ	677.	420 ոււր. 630 ո.
635.	123 ոււր. 84 ոււր	678.	32 կ.
636.	42 կ. 35 թ. 15 ինք	679.	1 ո. 8 կոպ.
637.	146 արշ. ո. մ. 54 ա. կ. մ.	680.	411 հատ 202 հ.
638.	253 ոււրի	681.	624 հատ 222 հ.
639.	609 ոււրի	682.	335 հատ 540 հ.
640.	9 ո. 80 կոպ.	683.	46 ժամում
641.	960 զարնյ	684.	2 փութ 3 փութ
642.	30 օր.	685.	5 ոււրի
643.	35 փութ	686.	42 վերստ
644.	7 ոււր.	687.	360 մատանի
645.	6 ոււր.	688.	4 ոււր 9 ոււրի
646.	58 ոււր.	689.	36 ժամ
647.	1—6	690.	2 ո. 75 կոպ. 6 արք.
648.	10 օր.	691.	5 օրգի 220 խնձոր
649.	45 եղ	692.	50 Փունտ
661.	874 ոււր.	693.	64 շտ. 6 ոււրի
661.	161 ո. 119 ո. 238 ո.	694.	11 ոււրի
	105 ո.	695.	3 ձի
662.	54 ոււր.	606.	124 ոււրի
663.	36 պտոյտ	607.	104 ո. 156 ո.
664.	139 կով 834 ոչխար	698.	423 ո.
665.	276 եր, 368 եր 92 եր.	699.	երեկոյեան 9 ժամին
666.	696 չեավերիկ հաճար	700.	3 ոււր. 30 կոպ.
667.	9 ձի, 4 եղ.	701.	8
668.	32 արշ. 12 արշ.	702.	630 փ.
669.	25 արշ. 51 արշ.		

Յ Ա Ն Կ

I. Օրինակներ եւ խնդիրներ հարելի շրջանում	3
1. Գումարումն	3—8
2. Հանումն .	8—14
ժամանակի չափեր	14—15
3. Բազմապատկումն և բաժանումն .	15
Բազմապատկումն և բաժանումն 2-ի վրայ	15—17
Բազմապատկումն և բաժանումն 3-ի վրայ	17—19
Բազմապատկումն և բաժանումն 4-ի վրայ	19—21
Երկարութեան չափեր	21—22
Բազմապատկումն և բաժանումն 5-ի վրայ	22—23
Ծանրութեան չափեր	24—25
Բազմապատկումն և բաժանումն 6-ի վրայ	25—27
Ընտեղէնների չափեր .	27—28
Բազմապատկումն և բաժանումն 7-ի վրայ	28—29
Հեղուկների չափեր .	29—30
Բազմապատկումն և բաժանումն 8-ի վրայ	30—32
Բազմապատկումն և բաժանումն 9-ի վրայ	32—24
Բազմապատկումն և բաժանումն երկնշան թւերի վրայ.	34—36
4. Չորս գործողութիւն .	37—50

II. Օրինակներ եւ խնդիրներ թւերով հազարի շրջանում	
1. Գումարումն	51—54
2. Հանումն .	54—57
3. Բազմապատկումն	58—64
4. Բաժանումն	64—78
5. Չորս գործողութիւն	79—85
Յաւելած Ա. վարժութիւններ համրիչի վրայ	86—88
Յաւելած Բ. հին և նոր հայկական չափեր.	
Յաւելած Գ. հայկական, արաբական և հոմէա-	89—91
կան թւանշաններ .	
Պատասխաններ.	92—98

Ս Խ Ա Լ Ն Ե Ր

Յրես	№	տող	տպած է	կարգալ
3	1	3	90+30	60+30
»	»	4	70+02	70+20
»	2	4	80+91	80+19
4	4	3	90+20+17	60+20+17
12	87	1	34 սորլի	24 սուբլի
14	103	2	8 հատ	18 հատ
16	123	1	51 փունտ	50 փունտ
17	126	1	82 կոպէկ	22 կոպէկ
17	130	2	16+3:2	16×3:2
»	»	1	96-(29×8)	96-(29×3)
»	»	3	57×3-16	27×3-16
18	138	3	28:3	27:3
»	139	1	57:38	57:3
19	148	4	26×4	25×4
»	149	4	24×5:3	24×4:3
20	157	4	38:4	48:4
21	165	1	3 սուբլով	13 սուբլով
22	172	1	3 սոնաչափ	5 սոնաչափ
23	184	1	05:5×4	65 5×4
»	184	3	64×(65:5)	64+(65:5)
24	196	2	9 փութ	3 փութ
26	820	1	հինգ վեցերորդական	2 հինգերորդական
»	210	4	(96:4):(36:6)	(96:3):(24:3)
27	220	1	6 փութ	1 փութ
29	234	2	84:7×17	84:7+17
»	»	3	(56+35):(44-27)	(56+35):(34-27)
31	255	3	15×4:8	16×4:8
33	270	1	թանկ	էժան
»	271	2	8 սուբլի	4 սուբլի
35	292	3	98:24	98:14
»	»	4	96:26	96:16
47	410	3	սուբլով	3 սուբլով
64	570	2	41 փութ	15 փութ
70	636	2	8 կոպէկով	4 կոպէկով
73	661	4	5 գիւղը	գիւղը

Գ. ԳԱԼՍՏԵԱՆԻ—,ԳՈՒՏՏԵՆԻԵՐԳԻ՝

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

- Պոմպէյի վերջին օրերը, Լօրդ Լիտտօնի, թարգմ. Յ. Միրզայիանի 1 ռ. 50 կ
- Ասպետ, Վ. Փափաղեանի — » 15 »
- Կեանքը ծովերի խորքում, Լուսկելիէի թարգմ. Ստ. Մալխասեանի — » 30 »
- Տրիբլիշերամա 4 արար. թարգ. Լ. Մելիք-Աղամեանի — » 25 »
- Եադ աստ, Վոդ. 1 արար 2 պատկեր, Յակ. Ղազարեանի — » 25 »
- Դարվինդի, Ս. Բալազեանի (Դարվինի պատկերով) — » 50 »
- Աղինւ գող, վիպակ. Ֆ. Մ. Դաստայեվկու թ. Ն. Զ. — » 10 »
- Ինքնավարութիւն և զեմսովօ, Բէլիօհոնկու, թարգմ. Կ. Ջալալեանի — » 15 »
- Տնտեսագիտական զրոյցներ, Կարիշի, թարգմ. Կ. Ջալալեանի — » 40 »
- Къ введению на Кавказѣ Земскаго Самоуправленія кн. Г. М. Туманова — » 20 »

Սոյն զրավածառանցի պահեստում մեծ քանակութեամբ կան հետեւեալ զրքերից

- Մայրենի լեզու Ա. տարի Ղ. Աղայեանի — » 20 »
- » » Բ. » » — » 40 »
- » » Գ. » » — » 70 »
- » » Դ. » » — » 90 »
- » » Ա. Յ. Արաբաշեանի — » 25 »
- » » Բ. » » — » 30 »
- » » Գ. » » — » 40 »
- » » Ա. Ն. Տէր-Ղևոնդեանի — » 25 »
- » » Բ. » » — » 40 »
- » » Գ. » » — » 50 »
- » » Դ. » » — » 55 »
- Հայ հեղինակներ Գ. Վանցեանի 1 » — »
- Հայոց պատմութիւն » — » 40 »
- Դպրոցական քերականութիւն Վանցեանի — » 25 »
- Գրպանի ուղղագրութիւն — » 5 »
- Քննական քերականութիւն » 1 » — »

17.	Մայրենի խօսք, Լ. Սարգսեանի և Կուսիկեանի .	— » 70 »
18.	Կիօնի դասագիրք, Ե. ա. ք. Երզնկեանի Ա. տարի	— » 30 »
19.	» » » » Բ. »	— » 30 »
20.	» » » » Գ. »	— » 35 »
21.	» » Արսէն ա. ք. Բագրատունի Ա. տ.	— » 45 »
22.	» » » » Բ. »	— » 25 »
23.	» » » » Գ. »	— » 25 »
24.	Տրամաբանութիւն, Իս. Յարութիւնեանի	1 » — »
25.	Բանահիւսութիւն, Յ. Ճաղարբէկեանի	— » 60 »
26.	Քերականութիւն, Մ. Աբեղեանի	— » 75 »
27.	Գծագրութեան և նկարչութեան ձեռնարկ, Լևոնեանի—	» 20 »
28.	Արևելեան ազգերի պատմութիւնը Արասխանեանի 1 »	— »
29.	Համառօտ ստուգաբանութիւն Յար. Թումանեանի—	» 40 »
30.	Կենդանաբանութիւն Գ. Ալթունեանի	— » 60 »
31.	Բնագիտութիւն Զ. Գրիգորեանի	— » 60 »
32.	Նախաշաւիղ, Կ. Կոստանեանի	— » 25 »
33.	Պատմութիւն Հայոց գրականութեան Լէօյի	1 » 50 »
34.	Մարդակազմութիւն, Զ. Գրիգորեանի, նոր աիպ. —	» 60 »
35.	Դասագիրք կրօնի Ս. ք. Սահակեանի, Ա. մաս. —	» 25 »
36.	» » » » Բ. »	— » 20 »
37.	» » » » Գ. »	— » 30 »
38.	Հին-Ուխտի պատմ. »	— » 40 »
39.	Նոր-Ուխտի պատմ. »	— » 50 »
40.	Տասն Պատուիրան »	— » 50 »
41.	Գործք առաքելոց »	— » 40 »
42.	Ուսուցումն Քրիստոնէական կրօնի Դ. և Ե հատոր . 2 »	— »
43.	Դասագիրք կրօնի Նոր-Ուխտ »	2 » 5 »

Գումարում զնոյներին բաւարար զեղջ է լինում:

